

శ్రీ
ఎర్రబుట్టలు 1751

క-172

172

[దృశ్య నాటికలు]

Sri Veemana Gandhalayam
Sri Veemana Gandhalayam

రచన :

ధనికొండ హనుమంతరావు

ప్రచురణ :

సుందరరాం అండ్ సన్స్., తెనాలి.

లాల్ బుక్ డిపో,

విజ్ఞానరూపము :: బెజవాడ.

LAL BOOK DEPOT,

Publishers, Book-sellers & News Agents,

GOVERNORPET .. BEZWADA.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ :

శేష అండ్ కో., తెనాలి.

అన్ని హక్కులూ కవయితవి.

హెచ్చరిక

ఈ పుస్తకంలోని ఏనాటికను ప్రదర్శించాలన్న
గ్రంథకర్త లిఖితపూర్వక అనుమతి తీసుకోవలెను.

మొదటి ముద్రణ : ఆగష్టు, 1946.

యూనిటీ ప్రింటర్స్,
తెనాలి.

చిన్న ఆశీసుగది. శుభ్రంగా, అందంగావుంది. గది గోడలకు రక రకాల హిందూదేవాల చిత్రాలు వేలాడుతున్నాయ్; అన్నిటికన్న కాలికా దేవి చిత్రం చాలా పెద్దది. ఆమె తన గొప్పతనాన్ని నూచించేందుకు, మిగతా దేవాలకు అన్యాయంచేసి, తనుమాత్రం పూలమాలల్తో అలంకరించుకుంది.

గదిమధ్య పెద్దటేబులూ; దానిమీద రకరకాల ఆశీసు ఫెల్టూస్, ఒక కాలింగ్ బెల్లా, కలాలూ, సిరాబుడ్లూ, ఇంకా ఇలాటి ఇతర స్టేషనరీ సామాన్లు ఆమర్చబడి వున్నాయ్. గాజుతలుపులు బిగించబడ్డ కిటికీల్లోంచి, ఉదయ భానుడు తొంగిచూస్తున్నాడు.

మిస్ మేరీ— తనకు కావల్సిన ఫెల్టుకోసం వెతుకుతుంటూ కూని రాగాలు తీస్తోంది. ఆమె అందమైన ఆంగ్లో-ఇండియన్ యువతి అనేందుకు ఎవ్వరూ నిరాకరించరు. పాతిక సంవత్సరాలే వయస్సయినా, అంతకన్న చిన్నదిగా కూడా కనిపిస్తుంది. చూడగానే ఆకర్షించగల కనుమక్కుతీరు. ఓపెన్ కాలరతో అందంగా కుట్ట బడ్డగౌను వేసుకుంది. చక్కగా కత్తిరించబడ్డ జుట్టు, బలిష్ఠమైన ఆమెభుజాల మీదపడి, ఆమెకో కొత్త అందాన్ని ఇస్తోంది.

క్షణం గడిచింది.

స్ప్రింగ్ డోర్స్ తెరువబడినయ్. ప్రాఫెసర్ బిండ్స్ ప్రవేశించాడు. మనిషి పొడగరి; దృఢంగావున్నాడు. అతను వేసిన ఫుల్ నూటునూ, హాటునూ, బూటునూ దూరంనుంచి చూసి, పాశ్చాత్యుడని మనం పొరబడ్డా, దగ్గరకురాగానే, దేశవాళీసరుకేనని అరమవక మానదు. అతని దుస్తుల రంగంతా నలుపేకావటం ఒక ప్రత్యేకతను నూచిస్తోంది. దీనికి తోడు, నల్లటిగడ్డమూ, కళ్ళరూపును కప్పే నల్లబద్దాలూ— అతని కోలముఖాన్ని మహాగంభీరంగా తయారుచేసినయ్. పగటివేషం కాక పోయినా, చిన్నపిల్లలు భయపడతారనేందుకు సందేహంలేదు.]

మేరీ:— (కూసిరాగంతపి) గుడ్ మార్నింగ్ — ప్రాఫెసర్ !

ప్రొఫె:- వెరీ గుడ్ మార్నింగ్ — మిస్ మేరీ !

[ఫ్రైల్స్ తీసుకొని, మేరీ వెళ్ళిపోయింది. ప్రొఫెసర్ టోపీ వొంకకు తగిలించి, సీలింగ్ ఫాన్ వొదిలి, రివాల్యూంగ్ ఛైర్ లో కూర్చున్నాడు.]

ప్రొఫె:- [తన వెనుక ఏమిటో మరచిపోయివచ్చినట్టు, తలుపు వైపు చూచి] రంగా ! ఏమిటో నిలబడిపోయావ్ !
....లోపలికిరా !

[రంగారావు మెల్లిగా ప్రవేశించాడు. చిరిగి:దుస్తులూ, వాడిన ముఖమూ, నిరాశను నూచించే కళ్ళూ, చిక్కిన శరీరమూ, పిచ్చివాడి వాలకానికి చాలాదగ్గరో వున్నాయ్. పెరిగిన గడ్డం ఇందుకు తోడై, అతని బీదరికాన్ని ముందుగానే బైటపెడుతోంది. కొంచెం భయపడతూ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.]

ప్రొఫె:- ఇది నా ఆఫీసు. నువ్వేమీ సిగ్గుపడక్కర్లేదు; భయమేమీలేదు.

రంగా:- ఎంత మారిపోయావురా—హనుమంతరావూ !
మొదట్లో గుర్తుపట్టలేకపోయాను. నీ గడ్డం నీ ముఖాన్ని పోల్చుకోలేకుండా చేసింది.

ప్రొఫె:- (కళ్ళజోడు తీసి టేబిల్ మీద పెట్టి) ఈ కాలంలో మారకపోతే లాభంలేదోయ్ ! ఇక గడ్డం అంటావా—లోకంలోని గొప్పవాళ్ళల్లో చాలామందికి గడ్డాలున్నయ్. ఉదాహరణకు, జార్జ్ బెర్నాడ్ షా, రవీంద్ర నాథ్ ఠాకూర్, లియోటాల్ స్టాయ్ మొదలైనవాళ్ళు. ముందు గొప్పవాళ్ళయి వీళ్ళు గడ్డం పెంచారా, లేక గడ్డం పెంచి గొప్పవాళ్ళయ్యారా అనే విషయం వొదిలి, గడ్డమన్నా పెంచకుండా యీ ఆలోచనకు

దిగకూడవనే నిర్ణయానికొచ్చాను. నా విషయంలో—
మొదటి రెండూకూడా తప్పనే తెలుసుకున్నాను.
ఎందుకంటే, నేను గడ్డం పెంచుతూ, పెంచుతూ
గొప్పవాణ్ణి కూర్చున్నాను.....

రంగా:-ఇంతకూ నీగొప్పతనం గడ్డం పెంచటంతోనే ఆగి
పోయిందా ?

ప్రాధే:-(గడ్డాన్ని ప్రేమతో దువ్వి) అట్లా ఆగినట్లుంటే—
గడ్డం తీసిపారేసి, గడ్డం లేని గొప్పవాణ్ణిగానే నిలబడి
పోయ్యేవాణ్ణి. గడ్డం దానంతట అదే ఎలా పెరుగు
తోందో—మన గొప్పతనంకూడా దానంతట అదే
అలా పెరుగుతూపోతోంది—

రంగా:- నీకు నువ్వే గొప్పవాడివనుకుంటూ — తృప్తిపడు
తూన్నట్టుంది !

ప్రాధే:-లేదు....ముందు మనలో మనకే నమ్మకంలేకుంటే,
ఇతర్లు మనను అసలే లెక్కచెయ్యరుకదా !

రంగా:-ఇంతకూ ఆగొప్పతనమేదో నన్ను కాస్త విననివ్వు—

ప్రాధే:-విందువు కాని....అసలు నిన్ను ఆశ్చర్యకరమైన పురి
గొల్పిన కారణం ఏమిటో విననీ. అన్యాయంగా నా
కారుకిందనే పడి, కారు పైరకిందినంచే సరాసరి
యీపాటికి పరలోకాల్లోకి ప్రయాణం చేస్తుండే
వాడిని—ప్రాణగండాన్ని దూసుకున్నావ్ !

రంగా:-బతికినందుకు విచారిస్తున్నాను !

ప్రాధే:-ప్రాణాన్ని అంతగా బాధపెట్టిన కారణాన్ని యీ
ప్రాణస్నేహితుడు వినకూడదా ?

రంగా:- వినేందుకు ఏముంది? జీవితమంతా ఓయసెస్ లేని సహారాగా మారిపోయింది.

ప్రొఫె:- ఏదైనా ప్రేమవిషయమా?

రంగా:- కడుపులో చల్ల కదలనివాడికి ప్రేమకలాపాలు కాని, డొక్కలు కాలేవాడికి—?

ప్రొఫె:- ఓహో! ఇప్పటికి నీ ఆకలి తీరిందికదా?

రంగా:- సమయానికి నువ్వు కనిపించి, కాఫీహోటల్లో గొంతు దాకా పెట్టించాక కూడా ఆకలి తీరదా?

ప్రొఫె:- మొదట చూసినప్పుడే కొంతవరకూ గ్రహించాను. నువ్వుకూడా బాగా మారిపోయావు. మొదట చూడగానే, వీధులవెంట తిరిగే బిచ్చగాడనుకున్నాను!

రంగా:- నాకన్న వాడేనయం! చివరకు బిచ్చమెత్తుకునే కళన్నా నాకు అబ్బలేదు.

ప్రొఫె:- బి. ఎ., దాకా చదివావు. కాస్తోకూస్తో లోకజ్ఞానం వుంది. ఏదన్నా పని చేసేందుకు శరీరంలో బలం వుంది. ఏదోవిధంగా పొట్టన్నా గడవకనా యీపని చేసింది? ఆర్థిక హీనత కే హాడిలిపోయి, ఆత్మహత్య చేసుకోవటంవల్ల ఏం లాభం?

రంగా:- లాభనష్టాలు సంగతి అలావుంది, అసలు బతుకు ఎందుకనే ప్రశ్నతో ఆనిర్ణయానికి వచ్చాను. భార్యనూ, ఇద్దరు బిడ్డల్నికూడా పోషించలేకపోయాక ఇక ఎవరికోసం బతికేదీ? ఇంత భారమైన బతుకును ఆయాసపడుతూ యీడవటంకన్న—

ప్రాధే:-అలా ఆలోచించి నిరాశపడకూడదు. నిజానికి నా సంగతిచూడు: వారాలు చేసుకొని బి. ఎ. చాకా చదివాను. నీకన్న ఎంతో హీనమైన స్థితిలో ఉండే వాణ్ని. అలాటి నేను— ఇప్పటికొక లక్షరూపాయలు సంపాదించాను....

రంగా:-అదృష్టవంతుడివి !

ప్రాధే:-అదృష్టమీద అంత పెద్దభారాన్ని వేయకూడదు. అదృష్టమనేది— మన కోరికప్రకారం, ప్రార్థించినా, కోపగించినా, ఏడ్చినా రాదు. అందుకని కాస్త తెలివి తేటల్ని ఉపయోగించి, ఆ అదృష్టాన్ని జట్టుపట్టుకొని మనదార్లొకటి లాక్కురావాలి.

రంగా:-ఎట్లా?

ప్రాధే:-ఎట్లాగో చాలామందికి తెలియదు. కనీసం తెలుసు కునేందు కన్నా ప్రయత్నించరు. దురదృష్టాన్నిగూర్చి ఏడుస్తూ కూర్చోవటం మాని, అదృష్టాన్నిగూర్చి ఆలోచించటం మొదలుపెట్టాలి. యీ కీలకం తెలియ కనే అనేకమంది లోకంలో బాధపడి, చివరకు నీలాగు ఆత్మహత్యకు పూనుకుంటారు. అంతులేని ప్రయత్నాలు చెయ్యాలి.

రంగా:-ప్రయత్నలోపం అనుకుంటున్నావా ? విసిగి పోయాను..... రెండు నెలలుగా.....

ప్రాధే:-ఇంతేకదా? నువ్వున్నస్థితిలో నేను నాలుగేళ్లు గడిపాను. సముద్రం వొడ్డునా, రైలువట్టాల పక్కనా, రోడ్డుమీదా చద్దామనే నిశ్చయంతో అనేకరాత్రులు

గడిపాను. కాని చావటంలో ప్రతిభలేదు. ఏలోక మైతే మనను ఉపయోగించుకోలేక పోయిందో - ఆ లోకాన్నే మనం ఉపయోగించుకునేందుకు ప్రయత్నించాలి.

రంగా:—నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు.

ప్రొఫె:—ఒక్కటి ఆలోచించు : ఇవాళ నువ్వు ప్రాణాల్ని పోగొట్టుకునేందుకే సిద్ధపడ్డావు. తెలివిగలవాడివైతే స్థితిలో చెయ్యదగ్గ పనులు అనేకం ఉన్నాయ్—

రంగా:—ఏమిటవ్వి?

ప్రొఫె:—ఏ కాలో చెయ్యో విరగొట్టుకొని బిచ్చమెత్తుకోవటం—

రంగా:—(షాక్ తగిలినట్టు వెనక్కు జరిగి) ఆఁ.

ప్రొఫె:—ఔను. నిండుప్రాణాల్ని పోగొట్టుకోవటంకన్నా - ఒకభాగాన్ని మాత్రమే పోగొట్టుకొని, జీవయాత్ర సాగించటం మేలుకాదూ? ఏమిటీ అలా చూస్తావ్?

రంగా:—నవ్వాలో ఏడవాలో అర్థమవటంలేదు.

ప్రొఫె:—ఏదిచేసినా, నేను చెప్పేది అర్థంచేసుకునేందుకన్నా ప్రయత్నించు—

రంగా:—నాస్థితిలో చేయదగ్గవి ఇంకా ఏమున్నయ్ ?

ప్రొఫె:—పోలీసువాడు చూస్తూండగా— ఏ దొంగతనమో, ఏ న్యూసెన్సో చెయ్; వాళ్లే తీసుకుపోయి, జైల్లో వేసి, వేళకు ఇంత తిండి పారేస్తారు. వాళ్లు వొదిలి పెట్టగానే— మళ్ళీ అలాటిదే చెయ్—

రంగా:-చివరకు విసుగుపుట్టి మనను లెక్కచెయ్యరుకూడాను—

ప్రాధే:-వాళ్ళకు విసుగుపుట్టే లోపలన్నా మనం బతుకు తెరువును ఆలోచించ లేకపోతే ఇంకెందుకూ—మన తెలివితేటలు?

రంగా:-ఇంతకూ నీది ఇలాటి సంపాదనేనా?

ప్రాధే:- (నవ్వి) కాదులే— భయపడవోక నీకు కనీసం ఇందాకచెప్పిన ఊహల్లాటివన్నా తోచకపోవటం శోచనీయం. నేనైతే ఏదోవొకటి చేసి జీవించేందుకు ప్రయత్నించేవాణ్ణి.

రంగా:-అసలు నీ వ్యాపారం ఏమిటో నాకు అర్థమవలేదు.

ప్రాధే:-ఇదొకరికం వ్యాపారమే! జీవితంలో నిరాశపడటం మాధ్యం! ఆ నిరాశలో, వున్న ఆశనుకూడా చంపుకుంటాం ఏదో వొక మార్గాన్ని ఆలోచించుకొనే అవకాశాన్నికూడా చేతులారా జారపెడుస్తాం. జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే— అనేకమంది మనకన్న తక్కువ సౌఖ్యపడుతూ జీవిస్తున్నారు. కాళ్లు లేనివాళ్ళూ, చేతులు లేనివాళ్ళూ, పశువంత విజ్ఞానమన్నా లేనివాళ్ళూ, చివరకు మొండాలుగా వుండికూడా అడుక్కు తినేవాళ్ళూ— వాళ్ళు అనుభవించే సౌఖ్యం ఏముందీ? వాళ్లను చూసన్నా, వాళ్లకన్న మనం అనేక రెట్లు నయమని ఊట చెందవచ్చు. నీలాటి విజ్ఞాన వంతుడు, బుర్రను సక్రమమార్గంలో ఉపయోగించుకోక, అసలు బుర్రేవొద్దనే నిర్ణయానికి రావటం

కన్నా బుద్ధితక్కువలేదు. సంస్కారంవుండి లోకం పోకడను అర్థంచేసుకోగల మనం, ఇంత విశాల విశ్వంలో, ఏదోవాక విద్యతో ఇతర్లను మోసం చేసన్నా బతకలేకపోం—

రంగా:—(ఆశ్చర్యంతో) మోసమా?

ప్రొఫె:—పచ్చిమోసం! ఆసంగతి మన వొక్కళ్ళకే తెలియాలి; ఎదుటివాడికి తెలుస్తే, అసలుమోసపోయ్యేవాడే దొరకడు. ఒకవేళ పొరపాటున దొరికినా, తగ్గెల్లా మోసపోయాడో, ఇతర్లనుకూడా అదే విధంగా మోసం చెయ్యటం మొదలుపెడతాడు. అంటే రోజురోజుకూ, ఇదేవ్యాపారాన్ని సాగించేవాళ్ల సంఖ్య అధికమౌతుంటుంది; పోటీకూడా పెరిగి పోతుంటుందన్నమాట!

రంగా:— మోసంచెయ్యటం అంత తేలికా?

ప్రొఫె:—నీలాటివాడు అడగల్సిన ప్రశ్నకాదు. చాలా తేలికంటే— ఆశ్చర్యపడ నక్కర్లేదు. మనకన్న బుద్ధి హీనులనేవాళ్లు, యీలోకింలో, ఎప్పుడూ మనచుట్టూ ఉంటూనే వుంటారు. వాళ్ళనువెతికి పట్టుకోవటం ఒక్కటే శ్రమ. దాన్ని గడచామంటే, మిగతా మోస పోవటమనేదాన్ని వాళ్లు తప్పించుకుపోలేరు....

రంగా:—ఐతే ఒకసారి అలా మోసపోతారేమో కాని— ఎప్పుడూనా? ఇవ్వాలి మోసపోయినవాడు, రేపు బుద్ధిమంతుడవడా?

ప్రాఫె:-నిజమే! ఇవాల్టి బుద్ధిహీనుడు, రేపు బుద్ధిమంతుడైనా, నిన్నటి వాళ్లను, ఇవాల్టి బుద్ధిహీనులుగా మనం తయారు చేసుకోవాలి. ఎడతెరిపి లేకుండా సాగిపోయే యీ మానవ ప్రవాహంలో బుద్ధిహీనుల కొరత ఎప్పుడూ ఏర్పడదు.

రంగా:-ఇక ఉపోద్ఘాతాన్ని ఆపి, అసలు సంగతికిరా—

ప్రాఫె:-వస్తున్నాను. ఇదిచూడు.

[ప్రాఫెసర్ పత్రిక వొకదాన్ని అందించాడు. రంగారావు చదువుతున్నాడు]

రంగా:- అద్భుత వశీకరణం! కలియుగంలోని వింతల్లో పేర్కొనదగ్గది! పని చెయ్యలేదని రుజువు చేసేవారికి ఐదువేల రూపాయల బహుమానం!.... మీరుకోరే స్త్రీ కానీ, పురుషుడు కానీ— ఎంత కఠిన వృద్ధయులైనా సరే, ఇట్టే మీ వశమై పోతారు. మీరంటే ఎంత అసహ్యించుకునే వ్యక్తయినో, మీ పాదాల దగ్గర మోకరించక తప్పదు. డబ్బీనెల : రెండు రూపాయలు మాత్రం. పోస్టేజి ప్రత్యేకం: ఇతర వివరాలకు : ప్రాఫెసర్ బిండిస్, కలకత్తా..... యీ ప్రకటనను చాలా పత్రికల్లో చాలాసార్లు చూశాను. ప్రాఫెసర్ బిండిస్ ఎవరూ ?

ప్రాఫె:-నేనే !

రంగా:-పేరుకూడా మార్చుకున్నావా ?

ప్రాఫె:-మొత్తం మనిషింతా మారుతూ, పాత పేరును మార్చుకొంటున్నాడని ఎందుకు ఉంచుకోవాలి? ఆ పేరుకు అర్థం

లేకపోలేదు.... విండ్ అంటే గాలి; సన్ అంటే పుత్రుడు.... వాయుపుత్రుడు హనుమంతుడు! తెలుగులో హనుమంతరావు అల్లా ఇంగ్లీషులో విండ్స్ అవుతాడు. ఇది బెంగాల్ కనుక 'వ' అల్లా 'బ' అవుతుంది అందుకని 'విండ్స్' 'బిండ్స్' అయింది.

రంగా:-పేరుచూస్తే ఏ యూరపియన్ అనిపిస్తోంది—

ప్రొఫె:-ఔను. పేరులోకూడా వ్యాపార రహస్యంలోని కొంతభాగం ఇమిడి ఉంది. ఆంధ్రులమధ్య పాత పేరుతో చలామణీ వుండదు ఇక్కడ ఇంతదూరాన కూర్చుంటే, అసలు పేరుచదివితేనే, మూర్ఖబాధ్యే జనం బోలెడంతమంది.... దూరపుకొండలు నునుపేగా!

రంగా:-ప్రొఫెసర్ వా?

ప్రొఫె:-నాగడ్డాన్ని చూసే ఆమాట గ్రహించవచ్చు ఒక శుభముహూర్తాన ఎవ్వరికీ తెలియకుండా, నాకు నేనే ప్రొఫెసర్ నయ్యాను.

[ప్రొఫెసర్ కాలింగ్ బెల్ వాయిచాడు. బైటినుంచి 'సార్!' అని జవాబు వచ్చింది.]

ప్రొఫె:-మిస్ మేరీ! టపా రాలేదా?

మేరీ:-వచ్చింది సార్—

[మేరీ వచ్చి టపా ఇచ్చింది]

ప్రొఫె:-బాయ్ ఏడీ?

మేరీ:-నిన్నటి పార్కిల్స్, తీసుకొని పోష్టాఫీసుకు వెళ్ళాడు—

[ఇంకేమన్నా అడుగుతాడేమోనని క్షణం నిలబడి, మరేమీ లేక పోవడంవల్ల, మేరీ వెళ్ళిపోయింది.]

రంగా:-ఈప్రకటనకే మోసపోయే వాళ్లుంటారా?

ప్రాధే:-(ఉత్తరాలకట్టను అందిస్తూ) చూడు: యాభై, అరవై ఆర్డరున్నాయ్—

రంగా:-(చూసి) ఆశ్చర్యంగావుంది!

ప్రాధే:-చూశావా? ఎంతమంది మూఢులున్నారో! రోజూ ఇన్ని ఆర్డర్లు వస్తూంటాయ్.

రంగా:-కాని, నీడబ్బీ ఏమన్నా పనిచేసేనా?

ప్రాధే:-తప్పకుండా చేస్తుంది

(కాళికాదేవి చిత్రపటంవైపు తిరిగి) రోజూ ఆదేవి కరుణవల్ల, మంత్రబలంతోకూడిన—

రంగా:-రోజూ దేవీపూజ చేస్తుంటావా?

ప్రాధే:-ఆ రోజూ 'దేవీ! యీ మూఢుల్ని విడవకుండా నాదగ్గరకి తోలు'అని ప్రార్థిస్తూంటాను....ఇదిగో డబ్బీ!

[డ్రాయరు సొరుగులోనుంచి డబ్బీ తీసిఇచ్చాడు]

రంగా:-(డబ్బీతీసిచూసి) ఇంతచిన్నడబ్బీలో—ఏంకలిపావూ ?

ప్రాధే:-వాసులైనూ, గంధంపొడి, తుమ్మబంకాను—

రంగా:-తుమ్మబంకా ?

ప్రాధే:-ఔను....బాగా అతికేందుకు !

రంగా:-నాకు అర్థంకావటంలేదు.

ప్రాధే:-చెప్తాను. వ్యసనాలు లోకంలో అనేకరకాలు. అందు లోనూ సెక్సవ్యసనం మరీఘోరం. ప్రతివాడికీ,

ఏదో వొక సందర్భంలోనన్నా ఇది వట్టుకోక
మానదు ప్రేమా, మోహమా, కామమా ఇవన్నీ
దాదాపు ఒకేజాతిలోవి. ఇక, శ్రమయేమీ లేకుండా,
రిస్క్ యేమీ చెయ్యకుండానే, కాలయాపన
కాకుండా, తను కోరేవ్యక్తిని ఇట్టే తనవశం చేస్తా
మంటే—రెండురూపాయలున్న ప్రతివాడూ, టెంట్స్
అవక మానదు ! పనిచేస్తే రెండురూపాయలు
ఖర్చు, లేకుంటే ఐదువేలుబహుమానం ! ఎంత
గ్యారంటీ ! మనమందును ఉపయోగించాలేకాని,
పనిచెయ్యకపోవటం వుండదు—మనం సూచించే
ప్రకారం, యీ అంజనాన్ని తను కోరేవ్యక్తి కంఠా
నికి కిందిభాగంలో రామాలి—

రంగా:—రాస్తాడనుకో—

ప్రొఫె:—వీడితరమా? వీడితాత తరమా? ఆవ్యక్తికి, తనకూ
అంత దగ్గరిసంబంధం ఉండొద్దూ? ఒకవేళ అది
నిజంగా ఉండాలేకాని, యీ అంజనంలేకుండానే
ఆవ్యక్తి వీడి వశమవకమానదు నిజానికి ఇది చేసేది
యేమీలేదు. అలా వశంకాగానే, అంతా యీ
అంజనం మహాత్రమ్యమేనని వాడు పొరబడతాడు....
అసలు రాచేందుకు పిరికిపడి, మానేసేవాళ్ళు. సగా
నికి పైగావుంటారు—

రంగా:—ఎందుకనీ ?

ప్రొఫె:—వాడిలో వాడికి నమ్మకంలేక, మనదగ్గర యీ నమ్మ
కపు డబ్బీని రెండురూపాయలిచ్చి కొనుక్కున్నాడు.

చూస్తూ చూస్తూ ఆశ్చర్యకాస్నీ విసిరిపారెయ్యలేదు—
డబ్బుకు కొనుక్కున్నదాయే మరి ! సైకిల్ ఎఫెక్ట్
అనేది ఎంతపనన్నా చేస్తుంది. వాడు ఆనమ్మ
కంతో సముద్రంలోకూడా దూకుతాడు. ఇది అతి
రహస్యమైన, వ్యక్తిగతవ్యవహారం కనుక, ఇతరు
లకు—చివరకు తన ప్రాణమిత్రులకుకూడా చెప్పడు.
అంటే ఇతరు లెవరూ, వీడికి మాటలుచెప్పి నిరు
త్సాహపరచరన్న మాట!

రంగా:—ఆ ఉత్సాహంలో వాడు అంతపనీచేసికూడా—

ప్రాధే:—ఆగు! నన్నుచెప్పనీ! నీకు అర్థంకాలేదని నాభయం.
ఇది ఉపయోగించేటాటి అవకాశం దొరకటం కష్టం.
ఒకవేళ దొరికినా, ఆసమయానికి పిరికిపడి పోతాడు.
ఈడబ్బీ తెప్పించేవాడు— అసలే వొట్టి పిరికివెధవన్న
మాట. తన అసమర్థతను, యీ డబ్బీ సమర్థతతో
కప్పిపుచ్చేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడన్నమాట! ఒక
వేళ మొండిధైర్యంచేసి ఉపయోగించాడే అను
కుందాం! అంతదూరం వచ్చాక వాళ్లపరిచయం
దానంతట అదే ప్రేమగానో, మోహంగానో మారి
పోతుంది—

రంగా:—ఒకవేళ ఎదురుతిరుగుతే—?

ప్రాధే:—(నవ్వి) సరే ఎదురుతిరిగిందయ్యా— ఎదుటివ్యక్తికి
అసలేమీ ఇష్టంలేదనుకుందాం. ఇందులో తుమ్మ
బంకకూడా ఉండడంవల్ల చీదరగాకూడా వుంటుంది
కనుక, లాగి చెంపమీద ఒక్కటన్నా పడకమనదు.

ఆదెబ్బతో గిద్దెడు మిరియాలు రాలి, మనవాడికి
దేవేంద్రలోకం కనిపించకమానదు. ఇక యీజన్మకు
మళ్ళీ ఆప్రాంతాలకు పోనేపోదు—

రంగా:—మరి బహుమానమో ?

ప్రొఫె:—ఏడిశాడు. అబ్బాయి! ఎవరి అవమానాన్ని వాళ్లు
చెప్పకోరు. ప్రియురాలిదగ్గర ఐదువేళ్ళూ తేలేట్టు
చెంపదెబ్బతిని, వేడిసీళ్ళకాపు కాచుకోవటం కాక,
సిగ్గులేక— ఇంకెవరితో చెప్పుకుంటాడూ? ఆశ్చర్యం
భంగాన్ని విని అందరూ ఎగతాళిగా నవ్వుతారే
కాని, ఎవ్వరూ జాలిపడరుకూడాను! ఒకవేళ, మొండి
వెధివ ఎవడన్నా మన దగ్గరకు వచ్చినా,
'అబ్బాయి! నవ్వుచెప్పేది నేను నమ్మను.' అని
ఇంకోడబ్బీ ఇచ్చి మళ్ళీ ప్రయత్నించి రుజుచెయ్య
మంటాను. నాకు రుజుచెయ్యాలంటే, యీకొవ్వను
ఆ ప్రియురాలికే నాకళ్లపడుట రాయాలి. లోగడ
ఒకచెంప వాయగొట్టనే వాయగొట్టింది. ఇప్పుడు
రెండోదాసికో, లేక రెండింటికో యీ సిర్బాగ్యుడు
సిద్ధమవ్వాలి! అదీకాక, మొదటిసారిలాగ కాకుండా,
అపరిచిత వ్యక్తిని నేనొకణ్ణి దృశ్యంలో వుంటా
నాయె! పరాయిమనిషి చూస్తుండగా, ఇలాటి పని
చేసేవాణ్ణి, అభిమానంగల ఏ ఆడదీ ఊరుకోదు.
ఇలాటి 'ఓస్క'కు ఎవ్వడూ మళ్ళీ పూనుకోదు—
తెలిసిందా ?

రంగా:—ఇంత మూఢులున్నారా ?

ప్రాధాన్య:-తేకేం? రెండోకంటికి తెలియకుండా ఆర్థరు పెడ తారు. మన వి. పి కోసం, రెండు రోజులు ముందు నుంచే పోస్టాఫీసులో కాపలాకూర్చుంటారు ఎవరైనా చూసి, ఏమిటని అడుగుతే — ఇదంతా చెప్పాల్సివస్తుందని, ఎవరికంటాపడకుండా తీసుకుపోతారు. మనమందు పనిచెయ్యకపోతే ఎవరికీ చెప్పుకోరు కాని, పనిచేస్తే చూత్రం ఇంకా ఇతరస్నేహితులకూడా సిఫారసు చేస్తారు. అసలు ఎక్కువగా మనటోపీపడేది కాలేజీస్టూడెంట్స్. వాళ్ల ప్రేమ వ్యవహారం ఏక్లాసు మేటుతోనో ఐవుంటుంది. మానవ హృదయం — సామాన్యంగా — తనకన్న అన్నివిధాలా అధికంగా ఉండేవ్యక్తినే ప్రేమిస్తుంది; తనకన్న అందగత్తా, కులీనా, సంస్కారం కలదీ, ధనవంతురాలూ ఐనదాన్నే ప్రేమిస్తూంటాడు. కొంతసరుకు ఇక్కడ పెట్టి ఏరుకోమంటే — అన్నింటికన్నా మంచిదాన్నే ఏరుకోవటంలో అసహజమేమీలేదు. ఇక ఆయువతితో మాట్లాడేందుకే అయ్యగారికి కాళ్ళు ఒణుకుతూంటాయ్; ఎందుకంటే ఆమె తనకన్న అధికురాలేననే అభిప్రాయం కలిగించే పిరికితనంలోవల పనిచేస్తునేఉంటుంది కనుక !

రంగా:-ఒక వేళ నిద్రలోరాస్తే ?

ప్రాధాన్య:-ఏడిసాడు ! రాత్రిసమయంలో నిద్రపోయ్యేప్పుడు, దొంగతనంగా ఇంట్లోప్రవేశించి, అంతపనిచేసేందుకు, గుండా ? చెరువా ? వీవుకు ఇన్సూర్ చేసుకు

నన్నావుండాలి, లేకుంటే లోహపుకవచమన్నా వేసుకోవాలి. ఏమైనా— ఒకవేళ ఇదేమన్నా ప్రమాదమేమోనని ముందుగానే ఆలోచించి, నిద్రవేళ యీమందు పనిచెయ్యదన్నాను. ఎందుకంటే, నిద్రవృత్తువుతో సమానం కనుక! ఒకసారి ఉపయోగార్థం తీసినమందు, ఒక గంటగడిచాక మళ్ళీ పనికిరాదన్నాను. ఇందువల్ల, ఐదారుసార్లు ఫెయిలవుతూ, మన డబ్బీలు ఐదారు కొన్నవాళ్ళూ వున్నారు. జస్మిలో తాము యీపని చెయ్యలేరనే మాట, వాళ్లు గ్రహించరు— ఇందులో మందుకూడా ఒక్కసారి కన్నారాదు.

రంగా:-అదంతా అల్లావుంచు; ఒకవేళ ప్రభుత్వమే యీ మోసాన్ని పట్టుకుంటే?

ప్రొఫె:-ఇది మోసమని ప్రభుత్వాని కెల్లా తెలుస్తుందీ? అవమానంతోనూ, శృంగభంగంతోనూ చచ్చేవాడు— ఎవడు మొరపెట్టుకుంటాడూ? ప్రభుత్వానికి మనమేం చేస్తున్నామో చూడటంకన్నా ఇంకో పనిలేదా? ఎదురుమాటలేకుండా ఇప్పటికో లక్ష సంపాదించాను!

రంగా:-నువ్వు ఎంత సమర్థుడినీ!

ప్రొఫె:-ఇందులోని రహస్యం తెలిశాక, అందరూ సమర్థులే అవుతారు. నా యీ జీవితరహస్యాన్ని వినేందుకు నువ్వే మొదటివాడివి. నీ అంతట నీకు ఇలాటి మార్గం తోచలేదు కనుక, ఇతర్లను చూసన్నా నేర్చు

కోక తప్పదు. అంటే, నన్ను చూసి నవ్వుకూడా—
నాలాగే వేరే ఇంకో కంపెనీ స్థాపించి సంపా
యించు—

రంగా:-నేనా?

ప్రొఫె:-ఔను! నీకేం భయంలేదు. కాని ఒక్కటి చూత్రం
గుర్తుంచుకో. ఈ రహస్యాన్ని ఎవరికీ, చివరకు నీ
భార్యకూడా, కలలోనన్నా చెప్పవద్దు రహస్యం
వెల్లడే నకొద్దీ న్యాయపరం క్షీణించటమే కాకుండా,
వీవు చెడటంకూడా తటస్థపడొచ్చు....తస్మాత్
జాగ్రత!

[రంగారావు ఆలోచనలో పడ్డాడు]

ప్రొఫె:-ఏమిటీ—ఆలోచిస్తున్నావ్?

రంగా:-ఇలాటిది నా చేతకాదు.

ప్రొఫె:-భయమా ?

రంగా:-నామనస్సు ఒప్పటంలేదు.

ప్రొఫె:-ఒప్పేదేమిటీ నీమొహం? న్యాయంగా చిల్లిగవ్వన్నా
సంపాదించలేవు. ఇది మోసమేమనా—

రంగా:-ఇది ఇతర్లను మోసగించటంగా నాకుతోచటంలేదు.
మన ఆత్మను మనమే వంచిస్తున్నామేమోనని—

ప్రొఫె:-మొదట్లో నాకూ అల్లాగేపించింది. ఇతర్లను
మోసంచేసేముందు, మన అంతరాత్మను మనమే
మోసంచేసుకోవాలి. అది తిరగబడుతూవుంటుంది.
అంతకన్న ఎక్కువబలంతో దాని గొంతు నొక్కి
పారేయాలి. అప్పుడు అసలుమోసమంటే ఏమిటో,

పట్టుబడకుండా దాన్ని ఎలా ఆచరణలో పెట్టగలమో
అర్థమౌతుంది. అదే పద్ధతిలో ఇతరులను—

[మిస్ మేరీ వొచ్చేప్పటికి ప్రొఫెసర్ చెప్పటం ఆపేశాడు.]

మేరీ:— ఎవరో యువకుడు మిమ్మల్ని చూడాలంటున్నాడు
సార్! అరగంటయిందీ వేచి కూర్చున్నాడు.

ప్రొఫె:—సరే....పంపు

[మేరీ వెళ్ళిపోయింది.]

ప్రొఫె:—ఎవరో నిర్భాగ్యుడు డబ్బీకోసం వచ్చినట్టున్నాడు!

[యువకుడు వచ్చాడు. వానిని ఇగవైరెండువుంటుంది]

ప్రొఫె:—కూర్చోండి....

[యువకుడు కూర్చోని, విజిటింగ్ కార్డు ఇచ్చాడు కాని, చెప్పిం
దుకు భయపడతూన్నట్టు ఊహిస్తున్నాడు]

ప్రొఫె:—మరేం భయంలేదు. ఆయన మా అసిస్టెంట్....

చెప్పండి—

యువ:— మొన్న నేను మీదగ్గర ఒకడబ్బీ తెప్పించాను—

ప్రొఫె:—ఔను....

యువ:—అది పనిచెయ్యలేదు సార్ !

ప్రొఫె:—అసంభవం! దేని పూజాజలంతో శుద్ధి అయ్యాక—
అటునూర్చుకుని ఇటుపొడవాల్సిందేకాని, పనిచెయ్యక
పోవటమంటూ వుండదు! ఇలాంటిది మీదే మొట్ట
మొదటి కంప్లెయింట్.... నేనుచెప్పిన డైరక్షన్స్

ప్రకారం నడిచారా ?

యువ:—‘తు’ ‘చ’ తప్పుకుండా అనుసరించాను సార్

ప్రొఫె:-ప్రేమించిన వ్యక్తి కంతం కిందిభాగంలో బాగా రాచారా?

యువ:-బాగా ఏమిటీ-పులిమేశాను!

ప్రొఫె:-ఏమైందీ?

యువ:-చెంప చెల్లుమంది సార్!

ప్రొఫె:-(నవ్వి) ఆ అట్లాగా? నిద్రలో కాదు కదా?

యువ:-నిద్రకాదండీ; పట్టపగలు ఎదురుగా నిలబడి ఆపని చేశాను.

ప్రొఫె:-(విసుగ్గా) ఇప్పుడు మీరేమంటారు?

యువ:-అదివని చెయ్యకపోతే, మీరు ఇస్తామన్న బహుమానం ఐదువేలు.

ప్రొఫె:-అదెల్లా? మీరు నాకు రుజువేసేవరకూ నమ్మలేను ఇదిగో! ఇంకోడబ్బీ ఇస్తున్నాను. నా ఎదుట మీరు దీన్ని ఉపయోగించాలి. అప్పుడది పనిచెయ్యకపోతే ఐదువేలరూపాయలూ మీకు ఇచ్చేందుకు నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

యువ:-అలాగే సార్ ఇప్పుడే ఉపయోగిస్తాను.

ప్రొఫె:-ఇప్పుడా? మీరు ప్రేమించినవ్యక్తిని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చారా యేం?

యువ:-ఔను బైటకూర్చోపెట్టాను. ఇప్పుడే పిలుచుకొని వస్తాను.

[యువకుడు వెళ్ళిపోయాడు]

రంగా:-ఇప్పుడు ఏమాతందీ?

ప్రొఫె:-నురేం ఫర్వాలేదు. వీడుప్రేమించిన ఆడది, వీడితో ఇంతదూరమూ రావటమే, పీల్ల మధ్యవున్న పరిచయాన్ని చాటుతోంది. ఇంతదూరం వొచ్చాక, ఇంకెంతదూరమన్నా రాక మానదు. మన ఇద్దరి ఎదుటా, ఆ అంజనాన్ని ఆమె రాయించు కోవాలి కదా ?

[యువకుడు ఇంకో యువకుడితో ప్రవేశించాడు. రెండోవాణ్ణి స్థూలకాయుడనటం సమంజసం]

యువ:-వీడిపేరు నురేష్; వీణ్ణేనండీ నేను ప్రేమించింది!

ప్రొఫె:-ఏమిటీ! మొగవాణ్ణా?

యువ:-ఔను.... మా క్లాసులో ఆడపిల్లలులేరు. మొత్తం కాలేజీలో ఏదారుగురు వున్నారు కాని, వాళ్ళ జోలికి పోవటం నాకంత ఔమకరంగా తోచలేదు. మా క్లాసులో వీడు ఎప్పుడూ నాపక్కనే, నన్ను రాచుకుంటూ కూర్చుంటూంటాడు. క్రమంగా వీడి ప్రేమలో తలక్కిందులుగా పడిపోక తప్పలేదు. బోలెడు ప్రణయకవిత్యం రాసి వీడి మొహాన విసిరి పారేశాను. కాని వీడికి నామీద దయకలుగలేదు. చివరకు నిరాశ పడ్డాను.... అప్పుడు పత్రికలో మీ ప్రకటన కనిపించింది. వెంటనే ఒకడబ్బీ తెప్పించి, నిండు క్లాసులో వీడికి పట్టించాను. కళ్ళు జిగేలుమనేట్టు చెంపదెబ్బ కొట్టాడు. లేచి చూసేప్పటికి గాలరీ మెట్లన్నీ దాటి కిందపడివున్నాను. ఈ న్యూసెన్సకు

ప్రిన్సిపాల్— మా ఇద్దరినీ మూడరోజులు సస్పెండ్ కూడా చేశాడు.

ప్రాధె:-మీరు ఆడవాళ్లమీద ప్రయోగించాలి—

యువ:-అది నా ఇష్టం. అందరి ప్రకృతి ఒకేరకంగా వుంటుందా మరి ? ప్రేమకు జాతి, మత విచక్షణ ఉండదని అందరికీ తెలుసు.... మీరు మీప్రకటనలో—
'మీరు ప్రేమించింది ఎవరైనా సరే, పురుషుడైనా, స్త్రీ ఐనా, ఎంతకఠిన హృదయులైనా సరే....'
అన్నారు. అంటే పురుషులు పురుషుల్ని ప్రేమించటం కూడా సంభవమేనని మీరు ఆలోచించే ప్రకటన ఆవిధంగా చేశారనేది స్పష్టంగా తెలుస్తూనేవుంది....
సరే ఇప్పుడే, మీ ఎదుట మీ అంజనం మాప్యారికి పట్టిస్తున్నాను. కాని, వీడు కాస్త బలశాలి కనుక, తిరగబడతాడనే భయంవుంది ఐనా, మిమ్మునమ్మి—

[యువకుడు అంజనాన్ని పట్టించాడు. చిరాకుగా తుడుచుకుంటూ, నురేష్— యువకుణ్ణి కొట్టబోయాడు. యువకుడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి ప్రాధెసర్ వెనకాల దాక్కున్నాడు]

ప్రాధె:- (కోపంతో) ఏమిటిదీ ?

యువ:-మీ అంజనప్రభావం—మీ రేచూశారుగా !

[ప్రాధెసర్ కు నోటమాటరాలేదు]

యువ:-రజూబపోయింది కనుక మీరన్న బహుమానం ఐదు వేలూ ఇటివ్వండి....

ప్రాధె:-ఇది చాలా అన్యాయంసార్ !

యువ:- న్యాయం జరుగుతుందో లేదో ననే భయపడి, పోలీసు ఆఫీసర్ను కూడా వెంటపెట్టుకొచ్చాం. దారిలో కాస్త మందు పుచ్చుకోవటంవల్ల, బేవార్స్ గా వొచ్చిందికదా నని డోసు అధికంగా పడడంమూలాన — వారు బైటకుర్చీలో సిమాలో కుకిపాట్లు పడుతున్నారు.... న్యాయాన్ని ఇచ్చేందుకు, వారు ఎప్పుడూ సిద్ధంగానే వుంటారుకూడాను!

[ప్రాఫె:- (కోపంతో) నా ఆఫీసుకు పోలీసులెందుకూ?

యువ:- మీరు పెద్దమనుషులై, వ్యవహారాన్ని సరిగ్గా ఫైనల్ చేస్తే, వాళ్లు కానీ, మేము కానీ గలభా లేకుండానే వెళ్ళిపోతాం.

[ప్రాఫెసర్ క్షణం ఆలోచించి, నిర్ణయించుకున్నవాడల్లా, ఐదు వేలకూ చక్ రాసి యిచ్చాడు]

యువ:- (చెక్ తీసుకొని) థాంక్యూసార్ గుడ్ మార్నింగ్!

[యువకుడూ సురేషూ వెళ్ళిపోయారు]

ప్రాఫె:- ఫూల్స్ ! ఇడియట్స్ !

రంగా:- అంత తేలిగ్గా పైకం యిచ్చేశావేం ?

ప్రాఫె:- ఏం చెయ్యమంటావ్? బైట పోలీసువాడుండే. నా కసలు బెంగలీ పోలీసులంటే మహాభయం! వీళ్లు చూడబోతే గడుగ్గాయిల్లా గున్నారు. ఇప్పుడేమన్నా గడిబిడి జరుగుతే, ఇక్కడ పోగైనవాళ్లకు ఈమోసం కాస్తా తెలిసి పోతుంది. ఇకముందు మరి వ్యాపారం సాగదు. ఒకడికి తెలియకుండా, వాడి పక్కవాడికి

టోపీ వెయ్యాలైన వ్యాపారం కనుక ఎంత తక్కువ
మందిదగ్గర దీన్ని వాదిలించు కుంటామో - మనకంత
తేలిక! మొండికేసి రేపు కోర్టుకు వెళ్తే, మరికొంత
శ్రమా, ఖర్చునూ. కోర్టులోకూడా నామందు పని
చెయ్యలేదని వీడు రుజువుచేస్తాడు అక్కడైతే నేను
యీడబ్బు కక్కాల్సిందే! ఇదంతా వార్తా పత్రికల
ద్వారావెల్లడే తే, వ్యాపారం సాగే అవకాశం ఇం
కేమీ ఉండదు—

రంగా:—ఇంకా వ్యాపారంసంగతే ఆలోచిస్తున్నావా? నువ్వు
సంపాదించిన లక్షరూపాయలూ, రెండు రెండుగా
సంపాదిస్తే, పాద్యోప్పుడు, దెబ్బకు ఐదేసివేల
చొప్పున, ఇంకానెన్నార్లలో ఖాళీ! వీళ్లు నీకన్న తెలివి
గలవాళ్లు. రేపు ఇ కోడబ్బీ తెప్పిస్తారు. మళ్ళీ ఇదే
నాటకం! ఇకనుంచీ, ఆడది ఆడవాన్నీ, మొగాడు
మొగాణ్ణీ ప్రేమించటం మొదలుపెట్టి, కొద్దిరోజు
ల్లోనే నిన్ను ఇక్కణ్ణుంచి, వేళ్ళతోసహా వీకిపారే
స్తారు! నువ్వు ఎంత తేలిగ్గా సంపాదిస్తావా, అంత
కన్నా తేలిగ్గా పోగొట్టుకుంటావ్!

ప్రాధే:—ఇదీ ఆలోచించాల్సిన విషయమే!

రంగా:—నీకూ, నీవ్యాపారానికి ఒకసలాం—నేనుపోతున్నాను—

ప్రాధే:—ఎక్కడికీ? వ్యాపారం చేసేందుకా?

రంగా:—(నవ్వి)వ్యా....పా....రం! దౌర్భాగ్య బానిసదేశం
లో—ఒక బానిస ఇంకోడికన్న తెలివైనవాడైనంత

మాత్రాన-అందిరినెత్తినా చేతులుపెట్టే అధికారాన్ని
తీసుకోవటం దుర్మార్గం! నేను పుట్టింది ఇందుకేనా?
ఇంతకన్న ఘనకార్యాన్ని చెయ్యలేనా?

ప్రొఫె:-ఇంత సేపూ సకారణంగా నూరిపోసినా నీకు సచ్చలా?

(ఏసుగ్గా) ఇంకో ఘనకార్యం! పోయి - చావు!

రంగా:-ఔను....మృత్యువుకన్న యీ వ్యాపారమే భయం
కరంగా వుంది! మానవ దౌర్బల్యాన్ని రూపుమాపు
కోవాల్సిన ప్రజలకు ఆ దౌర్బల్యాన్ని అధికం చేసే
విజ్ఞానాన్ని ఇవ్వటం - అబ్బ! అంతరాత్మ క్షోభను
వినలేను! చావటమే న్యాయంగానూ, ఉచితంగానూ
తోస్తోంది!

[రంగారావు త్వరత్వరగా వెళ్ళిపోయాడు]

ప్రొఫె:-(నిలబడి, వికటంగా నవ్వుతూ) నీవ్వు యోజకుడు!
పిరికిపంద! (క్షణంతో) మిస్ మేరీ!

[సార్, అని జవాబు వచ్చింది. క్షణం గడిచేప్పటికీ, చేతిలో
నోట్ బుక్ తో, మిస్ మేరీ వచ్చింది]

ప్రొఫె:-పత్రికలన్నింటిలోనూ మన ప్రకటనను రాపెయ్య
మని తెలిగ్రాములివ్వు -

మేరీ:-అదేమిటిసార్ - మన వ్యాపారం?

ప్రొఫె:-ఇప్పటికీ సంపాదించింది చాలు.... వ్యాపారాన్ని
ఆపేశాం!

మేరీ:-(ఏడుస్తూ) మరి నా ఉద్యోగం సార్?

ప్రొఫె:- దిగులుపడవోక. ఈ ఉద్యోగం పోయినా ఇంకో
ఉద్యోగం ఇస్తాను -

మేరీ:-ఇంక ఉద్యోగం యేమిటిసార్?

ప్రాథె:-విను మేరీ! రెండేండ్లక్రితం యీ లేడీ టైప్రిస్ట్ర ఉద్యోగంకోసం ఎంతమంది, యంగ్ అండ్ బ్యూటి ఫుల్ గర్ల్స్ నాదగ్గరకు వచ్చారో నీకు తెలుసు.... వాళ్ళందరిలోకీ నీన్నే ఎందుకు ఏరుకున్నానో తెలుసా?

మేరీ:-మీరు ఎవరో వాకర్ని ఏరుకోవాలి; ప్రమాద వశాత్తూ నన్ను ఏరుకొని వుంటారు....

ప్రాథె:-చాలా పొరబడ్డావ్! అదికాదు—నీమాటల ధోరణీ, నీ ఉత్సాహము, అన్నిటికన్నా నీ అందమూచూసి నీ కే యీ ఉద్యోగాన్ని ఇచ్చాను....

మేరీ:-నా పనితనమో?

ప్రాథె:-బోడిపని! ఒక్కణ్ణీ కూర్చొని టైపు చేసుకున్నా చేసుకోవాచ్చు.... నిన్ను ఆమెదరిసారి ఇంటర్ వ్యూలో చూసినప్పుడే, నాహృదయంలో ప్రత్యే కంగా నీకొక గదిని ఏర్పాటుచేసి, ఆనాటినుంచీ— నిన్ను దేవతలాగు పూజిస్తున్నాను!

మేరీ:-ఈసంగతి నాఉద్యోగం ఐపోయ్యాకనా చెప్పటం?

ప్రాథె:-వెధవ ఉద్యోగం! కోమలమైన నీవేళ్ళు — ఆటైపు రైటరు ఇనప'కీ'లమీద ఆడుతూంటే, నా హృదయవీణతీగెలు విజృంభించి భయంకరంగా మోగేవి. అప్పుడు నా హృదయంతరాళంలోని తుపాను—(కళ్ళుమూసి)....కాదు భూకంపం....ఆహా!

మేరీ:-కవిత్వం మాట్లాడుతున్నారు!

ప్రొఫె:-నీమీద కవిత్వంకూడా కట్టాను....విను!

(గేయ) ఓ హో! మేరీ!

మేరా ప్యారీ!

My dear Miss
Let us Kiss

[తస్మయత్వంతో మేరీని సమీపిస్తున్నాడు]

మేరీ:-ఉస్బస్బస్! ఆగండి సార్....మీది మీదికి
రావాద్దు—

ప్రొఫె:-మన ప్రణయగాధ ఇంతదూరం వొచ్చాక ఇంకా
ఆగటమేమిటీ! నిన్ను మనసారా ఎంతగా ప్రేమి
స్తున్నానో—

(గడ్డందువ్వి) నాయీ గడ్డానికే తెలుసు!.... మనిద్ద
రమూ వివాహమాడుతేనేకాని నాయీ మంటలు
చల్లారవు! డియర్ - నవ్వు నాకిక టైపిస్తువుకావు.
నాలోని కీలనుకదిల్చే మధురమూర్తివి! అంటే
నాకు గృహిణివిగావుండటమే—నీ కొత్తఉద్యోగం!

[మేరీని కావలించుకోబోయాడు. మేరీ పక్కకుజరిగి—]

మేరీ:-తొందరపడవోకండి సార్—

ప్రొఫె:- తొందరపడకుండా, రెండు సంవత్సరాలు వృధా
చేశాను—

మేరీ:-మొగశరీరం తాకుతే నాకసలు చీదర - చీదరసార్!

మొగళ్లను నేనసలు ప్రేమించలేను,

ప్రాధే!— పూల్ ! ఇందాకటి కాలేజీకుక్రొల్లకు పట్టిన
దెయ్యమే నీకూ పట్టినట్టుంది ! వాళ్ళు మొగాళ్ళు
మొగాళ్ళు ప్రేమించుకుంటే, ఆడదాని వైన నువ్వు
మొగాళ్లనే ప్రేమించవూ ? చెట్లనూచేసుల్ని ప్రేమి
స్తావా ?

(నవ్వి) ప్రేమ!.... ఉండు - నా అంజనం పట్టినేకాని
నీలోని ప్రేమ ప్రవాహం కట్టలు తెంచుకొని బైటికి
ఉరకదు.

మేరీ:— ఆ ప్రవాహంలో మీరు కొట్టుకు పోతారు
ఆగండి నేను చెప్పేది వినండి - మీ అంజనం
నా మీద పని చెయ్యదు - ఎందుకంటే నేను
నేను ఆడ వేషంలో వున్న మొగ పురుగును !

ప్రాధే:— (ఎగిరి గంతేసి) ఆ . ఏమన్నావ్ ? మొగ
వాడీవా ? నా ప్రేమ యీ హిమాలయా శిఖరాలు
ఎక్కడాకా ఆనంగతి నా కెందుకు చెప్పలేదూ ?

మేరీ:—చెప్తే ఉద్యోగం పోతుందని చెప్పలేదు. ఎంత తెలివి
తేటలూ, సమర్థతా, పని తనమూ వున్నా, మూతి
మీదిమీసం దాన్ని కప్పిపెట్టే కాలంలో - మరేం
చెయ్యమంటారూ ? ప్రతి ఆఫీసుకూ లేడీటైప్రిస్టు
కావాలికాని - మొగాడి మొహం చూసే వాళ్ళే
లేరాయె ! చదువు సంధ్యలు ఎంత వరకూ ఉపయో
గించినా, పూర్వం కాలేజీనాటకాల్లో వేసే ఆడవేషం
చివరకు ఉపయోగ పడ్డది

ప్రొఫె:- (కూర్చబడి) డామిట్ ! మోసం !

మేరీ:- లోకమే మోసం సార్ ! మీరు ప్రజల్ని మోసం చేస్తున్నారు! నేనూ మరికొందరూ మిమ్ముల్ని మోసం చేస్తున్నాం మోసం చేసేవాడు కూడా, మోసపోక తప్పదు ఇంక వస్తాను సార్ గుడ్ బై

ప్రొఫె:- ఎక్కడికి వెళ్లావూ ?

మేరీ:- ఇంకో ఆఫీసులో లేడీఔపిస్తు ఉద్యోగానికి

[వెళ్లిపోతోంది]

ప్రొఫె:- నవ్వు ! లేడీఔపిస్తు! హా హా హా !

[తెర]

చికిత్స

శుభ్రమైన గది. ఒక పందిరిమంచమూ, రెండు కుర్చీలూ ఉన్నవి. టేబిల్ మీద బిగ్ బెన్ గడియారమూ, అంతకుముందే కోసిన పువ్వులతో అమర్చబడ్డ ఫ్లవర్ పాటూ ఉన్నవి. టేబిల్ కు పక్కగావున్న బుక్-షెల్ఫ్ లో విలువైన పుస్తకాలు కంటికి ఇంపుగా సర్బడినయ్యాయి. గేలమీద విలువైన తివాసీ పరచబడివుంది. పైన సీలింగ్ ఫాన్ తిరుగుతూవుంది. ఎలట్రీక్ డూంలెటూ, ఒకపక్కన రేడియోవుంది. రేడియోమీత యీ గదిలోని నిశ్శబ్దతను భంగపరచటంలేదు. ఆకారాన్ని పట్టి ఇది విశ్వర్య వంతుల గృహమై ఉంటుందని గ్రహించవచ్చు.

గడియారం ఇప్పుడే పదిగంటలు దాటుతోంది. పైనిఎలట్రీక్ లైట్ వెలగకపోయినా, మనకు అంతా కనిపిస్తూండటంవల్ల, ఇది పగలైవుంటుంది.

పందిరిమంచమీద, మే తని పరుపులమధ్య ఇందిరాదేవి హాయిగా పడుకొని చదువుకుంటోంది. ఆమె వయస్సు పాతికేళ్లు. చక్కనిముఖమూ, ముఖానికి అందాన్నివ్వగల విశాల ఫాలభాగమూ, విజ్ఞానంతో మెరిసే పెద్దకళ్ళూ - ఒక్కమాటలో - ఆధునిక విజ్ఞాన సుందరి - అందాం. ఆమె ముఖంలోని లోపమల్లా ఒక్కటే—కుంకుమబొట్టు లేదు!

ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం.

ఆమెతండ్రి రామనాథంగారు వచ్చారు.

వయస్సు అరవైదాకా ఉండొచ్చు.]

రామ:- (కుర్చీలో కూర్చొని) అమ్మా! వాళ్లందరూ వచ్చారు.

ఇంది:- (లేచి కూర్చుంటూ) ఎవరు నాన్నా?

రామ:- మొన్ననీకు చెప్పలేదటమ్మా—నీకు మన శ్వాతిని ఇవ్వగల వాళ్లకు వెయ్యిరూపాయల బహుమానం ఇస్తానని ప్రతికలో ప్రకటించానని? ఆ బాపతు ఏదారు గురు వచ్చారు.... ఒక్కొక్కళ్లే నిన్ను పరీక్షించి....

ఇంది:-నాకేం జబ్బు - నాన్నా?

రామ:-అట్లాఅంటావేం - పిచ్చిశల్లి? నీభర్త చనిపోయి
సంవత్సరం దాటుతోంది ఆనాటి నుంచీ నువ్వు
ఎవ్వరితోనూ సరిగ్గా మాట్లాడవు; నీ కాలకృత్యాల్లో
శ్రద్ధ తగ్గిపోయింది. నీ చదువేమో, నీవేమో, నీ
లోకమేమో....

ఇంది:-అది నాలో అనారోగ్య లక్షణాల్ని సూచిస్తోందా?

రామ:-అదేమోకాని— ఇంట్లో దాసీల దగ్గర్నుంచీ, చివ
రకు నేనుకూడా నిన్ను అర్థంచేసుకో లేకుండావున్నాం.
నీ వైధవ్యం నీలో ఇంతగొప్ప మార్పునూ, బాధనూ
తేగలిగిందనుకు....

ఇంది:-మా దాంపత్య జీవితం అంత అన్యోన్యంగా గడిచి
దని మీరు నమ్మినట్టున్నారా?

రామ:-నాకు తెలుసమ్మా— ఏదో డబ్బున్నవాడూ, నీమ
క్కూడా పోయి చదువుకున్నవాడూ, చదువుకున్న
నీకు తగినవాడూ అని బోలెడు కట్నం ఇచ్చి పెళ్లి
చేస్తే— తాగి తందనాలు తొక్కుతూ, నీమ
చదువుతోపాటే, నీమనుష్యపు ఛాయగల స్త్రీలను
కూడా దిగుమతిచేసి, ఇంట్లోవున్న రత్నాన్ని లెక్క
చెయ్యకుండా, నానాహింసలూ పెట్టేవాడని నాకు
తెలియదనుకున్నావా? ఆ దుర్మార్గుడిమీద ఒక్క
మాటన్నా నువ్వు నాలో చెప్పకపోయినా, నాకు
అంతా తెలుస్తునే వుండేది కాని అంతా మించి

పోయూక ఏచేనే అవకాశమూలేక, ఊరుకోవాల్సి
వొచ్చింది....

ఇంది:—మరి అలాటిభర్త పోయినందుకు నాకు దిగులా?

రామ:—అదికాదు.... నాలాటి వాడికి నీ మనస్థితి అర్థం
కాలేదు కనుక, అర్థంచేసుకోగల వాళ్ళకోసం వెతి
కాను. ఇప్పుడు....

ఇంది:—నాకు కనీసం బాధగావున్న అనుమానమన్నా లేదు.
మీ ఇంటి కప్పుకింద వుండగా, నాకు కావాల్సినంత
మనశ్శాంతి!

రామ:—ఔనమ్మా—ఔను. చిన్నతనంలోనే తల్లిపోయిన
నిన్ను, కంటికి రెప్పలాగు కాపాడుకుంటూవొచ్చాను.
నేనంటే నీకున్న అభిమానం—నీకు కలగే లోటు
లన్నింటినీ కప్పిపుచ్చుతోంది నీ బాధను నువ్వే
తెలుసుకోలేనంత అమాయకంగా పెరిగావు. నాకు
కొడుకులేడనే బాధ ఎన్నడూ కలగలేదు. నీ
కడుపునవడే సంతానమే యీ ఆస్తిని అనుభవిస్తుందని
ఊరుకున్నాను. కాని నీకు సంతానమే కలగలేదు....
అదంతా అల్లావుంచు; వాళ్ళను ఒక్కొక్కళ్ళుగా
ఇక్కడికి పంపుతాను. ఒక్కరైనా నీ మనోవ్యాధిని
కుదర్చి లేకపోతారా?

ఇంది:—ఇంతా నాకు మహా గందరగోళంగావుంది.

రామ:—ఈ ముసలవాడిమీద విసుక్కుక్కతోక తల్లీ! నాకోస
మన్నా నువ్వు కాస్తేపు ఓసికపట్టు—

ఇంది:- (బలవంతాన విసుగును మింగుతూ) సరే కానీండి—
మీమాటను కాదనగలిగే ధైర్యం నాకులేదు.

[రామనాథంగారు, తల ఆడించి, నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు.
ఇందిరాదేవి, కుర్చీలో కూర్చొని, గదిలో ప్రవేశించబోయే అపచిత
వ్యక్తికోసం వేచివుంది.

(క్షణం గడిచింది)

నలభై ఏళ్ళవ్యక్తి ఒకాయన వచ్చాడు. ఆయన నూటూ, బూటూ
వ్యవహారంచూసి, మెడలో వెల్లాడే సైతాస్కోపును పట్టి, ఆంట్లవైద్యుడని
గ్రహించవచ్చు డాక్టర్ కుర్చీలో కూర్చొని, విజిటింగ్ కార్డు అందిచ్చాడు]

ఇంది:- (చదివి) ఓ! డాక్టర్ వి. ఈశ్వర్, యల్. ఆర్.
సి పి,, యం ఆర్. సి యన్. (లండన్)!.... 'వి'
మీ ఇంటిపేరా?

డాక్టర్:- కాదు.... ఇండియాలో ఉన్నప్పుడు నాపేరు
వేంకటేశ్వర్లు కాని నీమకు పోగానే ఆధోఃలకు
నాపేరు నోరుతిరిగేదికాదు. వాళ్లకు తిరుపతివేంకటేశ్వర
శ్వరమహాశ్యం తెలిసిఉన్నా? కనీసంవాళ్లు ఆసియా
అన్నా చూడకపోతే ఎలాఅర్థమవుతుందీ? అందు
కని, ఆపేరు సనే వి. ఈశ్వర్ అని మార్చివారేజాను.
ఇప్పుడు ఆ 'వి' కి ఎంత విలువో మీకే తెలుసు.
'వి' అంటే— విక్టరీ— విజయం!

ఇంది:- తెలిసింది లెండి!

డాక్టర్:- తమకేం జబ్బు? ఎన్నాళ్లనుంచీ?

ఇంది:- నా జబ్బు ఏమిటో చెప్పాల్సింది మీరు కాని, నేను
కాదు!

డాక్టర్:- జమే కాని-నేను గ్రహించటం ఆసక్తి కావచ్చు.

ఇంది:- శాస్త్రాన్ని చదివిన మీరే గ్రహించటం ఆలస్యమైతే, చదవని నేనేం గ్రహించ గలనూ ?

డాక్ట:-అంటే - మీ బాధను నేను 'ఫీ' లవలేనుగా ! మీకు కనిపించే లోపాలేమన్నా వుంటే చెప్పండి.

ఇంది:- వేళకు అన్నం తింటాను; కానీ, కొంత తిన్నాక కడుపు నిండినట్టుగా వుంటుంది. ఈ గదిలో హాయిగా పడుకొని, చదవు కుంటూంటాను. రాత్రిళ్లు నిద్ర పడుతుంది; తెల్లారగానే, దానంతట అదే మెళుకూ వొస్తూంటుంది. నిద్రలో అప్పు డప్పుడు కలలు కూడా వొస్తూంటాయి

డాక్ట:- మీకే మన్నా హిస్టీరియా.

ఇంది:- నేనసలు హిస్టరీ చదవను. ఎందుకంటే అది చనిపోయిన వ్యక్తుల్ని గూర్చిన సోది !

డాక్ట:- హిస్టీరియా అంటే హిస్టరీ చదవటం వల్లరాదు. హిస్టీరియా అంటే - తెలుగులో

ఇంది:- ఇందాకట్నుంచీ మీరు తెలుగులోనే మాట్లాడుతున్నారను కుంటున్నాను !

డాక్ట:- తెలుగేలేండి. కొన్నిచోట్ల సరైన తెలుగువదం దొరకదు. హిస్టీరియా అంటే - మూర్ఖలవ్యాధి !

ఇంది:-నిద్రతప్ప ఇంకోరకం మూర్ఖును నేను ఎరగను.

డాక్ట:-పై లక్షణాల్నిపట్టి మీరు ఆరోగ్యంగానే వున్నట్టు కనిపిస్తుంది.

ఇంది:-లోపలి లక్షణాల్ని చూసేందుకు దేహమంతా చీలుస్తారా యేం ?

డాక్టర్:-ఎక్స్రే కన్నకూడా అది చాలా మంచివద్దతి. కాని, ఒకసారి కోశాక, మళ్ళీ యధావ్రకారంగా అతకటం నాకు చాతకాదు !

ఇంది:-నయమే !- చేతనానని కోసి కూర్చోలేదు !....నాకు ఇంకేమీ జబ్బులేదని తేలినట్టేవా !

డాక్టర్:-అసలు ఆమాటకొస్తే - ఏ వ్యాధి లేకపోవటమే ఒక గొప్ప వ్యాధి !

ఇంది:-అట్లాగా ? దానికి చికిత్సకూడా వుంది—

డాక్టర్:-ఏమిటది ?

ఇంది:-ఏడాక్టరూ, ఏచికిత్సా చెయ్యకపోవటమే - ఒక గొప్ప చికిత్స !

డాక్టర్:-(గుళ్ళితిప్పుకొని) అట్లా అనకండి. జబ్బులేని వ్యక్తి లోకంలో ఉండడు ! ఒకవేళ వున్నా, అలాటివ్యక్తిని శుభం లో రోగిని చెయ్యవొచ్చు !

ఇంది:-ఆఁ. మీ శాస్త్రవిజ్ఞానానికి అదెంత సేపూ !

డాక్టర్:-ఇది చాలా గొప్ప శాస్త్రమని మీకు తెలియక అలా అంటున్నారు.

ఇంది:-నాకు తెలుసుననే విషయం మీకు తెలియక అలా అనుకుంటున్నారు ! పోనీ మీ శాస్త్రం గొప్పతనాన్ని పరీక్షిద్దాం దీనికి జవాబు చెప్పండి ! ముందు వ్యాధి పుట్టిందా ? చికిత్స పుట్టిందా ?

డాక్టర్:-వ్యాధి పుట్టివుంటుంది.

ఇంది:-వ్యాధిపుట్టిన కొన్నిశతాబ్దాలకు చికిత్సపుట్టివుంటుంది. అంటే-చికిత్స కన్నా వ్యాధి ఎప్పుడూ కొన్ని శతా

బాలు ముందడుగ్గానే వుంటుంది. కనుక, చికిత్స వ్యాధిని ఎన్నటికీ కలుసుకోలేదు.

డాక్టర్:-వ్యాధిని కనుక్కున్న చికిత్సానిధానం త్వరత్వరగా వృద్ధిపొందటంలా?

ఇంది:-అప్పుడు వ్యాధిమాత్రం గోళ్లుగిల్లుకుంటూ కూర్చుందా? అదికూడా ఇంకా ఘోరంగా లొంగకుండా పెరుగు తూనే వుంటుంది. మళ్ళీ అలా పెరిగి, మారిన వ్యాధికి చికిత్స కనుక్కునేప్పటికీ మరికొన్ని శతాబ్దాలు గడిచి పోతయ్. పుటకలోనే కొన్ని శతాబ్దాల వార వున్న వుడు - ఇంక కలుసుకోవటం కల్ల! అసలు ఏది ఏ వ్యాధో ఎవరికి తెలుసూ?

డాక్టర్:-ఎందుకు తెలియదూ?

ఇంది:-ఎలా తెలుస్తుందీ?

డాక్టర్:-వ్యాధి లక్షణాన్ని పట్టి, ఫలానా వ్యాధై వుంటుందని ఊహించి, చికిత్స ప్రారంభిస్తాం.

ఇంది:-అలాటి వ్యాధులే ఇంకా అనేకం ఉండ కూడదా?

డాక్టర్:-ఉండొచ్చు, అందుకనే మనం నమ్మిన వ్యాధికి చికిత్స ప్రారంభిస్తాం. మనమందు పట్టించంటే-ఆ వ్యాధిని సరిగ్గానే కనుక్కున్నామన్నమాట! ఒక వేళ మొదట్లో పొరబడ్డా మనుకుందాం. కొంతదూరం పోయ్యాక, వ్యాధి పెరిగి ఒక సరైన చూపానికి వస్తుంది. అప్పు డైనా మనం సరిగ్గా గ్రహించగలం—

ఇంది:-అప్పుడు తెలుసుకొని మాత్రం ఏంలాభం? ఇప్పటికే వితిమీరిన ఆలస్యమైవుంటుంది; మానవమాత్రుడి

విజ్ఞానానికి లొంగని వ్యాధిగా అది మారి కూర్చుంటుంది.

డాక్టర్:—దానికి ఎవరేం చెయ్యగలరూ? అది అంతఃఘోరంగా పెరక్కపోతే కుదిరే దేకదా?

ఇంది:—అది మాత్రం ఏంలాభం? అది కుదిరేలోపల, లోపలికి మీరు పోసేవిషాలు కొత్తజబ్బుల్ని ఆరింటినన్నా తయారుచెయ్యక మానవు. అంతా ఊహమీదా, ఎక్స్పరిమెంటుమీదా ఆధారపడ్డ చికిత్స కనుక, ఇలాటిది అమిత సామాన్యం. ఈ కొత్త జబ్బుల్లో ఒక్కోదానికే, మళ్ళీ మామూలుప్రకారం చికిత్స ప్రారంభం. అంటే ఒక్కోటి నయమాతూ, మరో అరడజన్ను వొదిలిపోతూ వుంటుంది. కొన్నాళ్ళ కల్లా—ఆరువ్యాధులున్న మనిషికి, ఆరు ఐదులు (ఆరులో ఒక్కజబ్బుమాత్రమే నయమాతుంది కనుక! ముప్పైవ్యాధులు పట్టుకుంటాయ్—

డాక్టర్:—అది రోగి అదృష్టం!

ఇంది:—ఔను. రోగి అదృష్టవంతుడైతే తప్ప, వ్యాధి విషానికి తోడైన మందుల విషాన్నికూడా దూసుకుపోలేనిమాట నిజం! అసలు ఏవ్యాధి వుటక ఎక్కడో ఎవరికి తెలుసూ?

డాక్టర్:—వ్యాధి వుటకతో మాకుపనిలేదు; దానిచికిత్సతోనే—

ఇంది:—ఏ వ్యాధి కూకటివేళ్లలో వొదలదన్నమాట; ఎందుకంటే—అసలు వేళ్లెక్కడో తెలుస్తేగా? వేళ్ళంటూ

ఉన్నాక—ఎనాటికె నా, వృక్షం పెద్దదై ఉండల్సి,
ప్రమానల్ని దింపుకోకమానదు!

డాక్టర్:-వ్యాధి పుటకనుగూర్చి ఆలోచించటం కాలయాపన....
అది ఇంకోమనిషినుంచి పాకి ఉండొచ్చు.

ఇంది:-ఆ మనిషికో?

డాక్టర్:-ఇంకో మనిషినుంచి—

ఇంది:-ఈవిధంగా మనం లోకంలోని మొట్టమొదటి రోగి
డాక్టర్ వెళ్తాం మరి ఆ మొదటి వాడికి యీజబ్బు
ఎలావొచ్చి ఉంటుందీ!

డాక్టర్:- ప్రకృతినుంచి వొచ్చి ఉండ వొచ్చు.

ఇంది:- ఏ ప్రకృతి యీ వ్యాధిని ప్రసాదించి వుంటుందో,
ఆ ప్రకృతిలోనే దీనికి చికిత్స కూడా వుండి వుంటుం
దని మీరు నమ్మరా?

డాక్టర్:- నిజమే! శాస్త్రజ్ఞులు ఇదే ఆలోచించి, వ్యాధి
తాలూకు పురుగుల్ని చంపి, ఇంజక్షన్ రూపంలో
ఇస్తే, దేహంలో క్రమంగా అప్లి ఎంటీబాడీస్
తయారుచేసి, వ్యాధినుంచి రోగిని కాపాడుతయ్.
దీన్నే వాక్సిన్ అండ సిరమ్ చికిత్స అంటారు.

ఇంది:-మొదటి వాడి వ్యాధిలోని పురుగుల్ని రెండో వాడికీ,
రెండో వాడివి మూడో వాడికీ, పంచు తున్నా
రన్నమాట ?

డాక్టర్:- అంతే !

ఇంది:- అంటే యీ రెండో వాడి వ్యాధి సరిగ్గా మొట్ట
మొదటి వాడి వ్యాధి లాటిదే కాకపోతే - అది

సరిగ్గా, పూర్తిగా పని చెయ్యదు. అన్ని విషయాల్లోనూ సరిగ్గా ఒకదాన్ని పోలిన మరో వస్తువు ఇంత వరకూ సృష్టిలో లేదు! ఇందుకు ఒక్కటే మినహాయింపు వుంది: అసలు వస్తువును పోలిన దాని ఛాయ! అంటే మీరు వ్యాధికి, దాని ఛాయను ఎరగా వేస్తున్నా రన్నమాట? ఎవరి వ్యాధితో తయారైన వాక్సిన్ వాడి వ్యాధికి పని చెయ్యటంలో అర్థం వుంటుంది కాని, ఒకడి వాక్సిన్ ఇంకోడికి ఎలా పని చేస్తుంది?

డాక్టర్:-అది నిజమేకాని, ఎవరి వాక్సిన్, వాడికోసం తయారు చెయ్యటం వ్యయ ప్రయాసల్తో కూడిన పని. అంత వ్యయం ఉండదు.

ఇంది:-అందుకని, యీ తెలివితక్కువ పద్ధతుల్ని నేర్పిన శాస్త్రం—లాభంలేదు. దాని గొప్పతనం బైట పడేది ఎప్పుడంటే—చచ్చినవాణ్ని బతికించ గలిగి నప్పుడు!

డాక్టర్:-అది అసంభవం! ప్రకృతే స్తంభిస్తుంది!

ఇంది:-తెలిసివుండే, దాన్ని పట్టుకొని వేళ్లాడటంలో అర్థం లేదు! ప్రకృతి సృష్టించుకుంది; అదే నాశనం చేసు కుంటుంది మీరు అడ్డువెళ్తే—దానికి మరి దారిలేక ఇంకా ఘోరమైన వ్యాధుల్ని, హితు అందనివాటిని సృష్టించుకుంటుంది—

డాక్టర్:-ప్రకృతిని ఆపుతానని నేను బయలుదేరి లేదు!

ఇంది:-వ్యాధినీ ఆపలేరు....మీతో లాభంలేదు—

డాక్టర్:- (గొణుక్కుంటూ) నా విజ్ఞానమూ, నా చాతుర్యమూ,
నా డిగ్రీలూ.....

[బుర్రగోక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. క్షణం నిశ్శబ్దం
ఇంకో ముసలాయన వచ్చాడు. ఆయన వాలకంచూస్తే, అన్ని
ఉద్యోగాలకూ పనికివచ్చే రకంగా ఉండటంవల్ల, మనకేమీ తోచదు.]

ఇంది:- కూర్చోండి..... తమరు.....?

వ్యక్తి:- (కూర్చొని) నేను పిచ్చిడాక్టర్ను!

ఇంది:- (అదిరి) పిచ్చిడాక్టర్లా? మీకు పిచ్చి ఎక్కువే, పిచ్చాసు
పత్రికి వెళ్ళక, ఇలా దయచేశారేం?

పిచ్చిడా:- (గుక్కతిప్పకొని) అంటే పిచ్చికుదిర్చే డాక్టర్ను.

ఇంది:- అలాగా? ఇక్కడ పిచ్చివాళ్లెవరున్నారని వచ్చారా?

పిచ్చిడా:- తమరే! కోపగించకండి..... అసలు పిచ్చిలేని
వ్యక్తులూ లోకంలో లేదు. మనిషికోరకం పిచ్చి!

ఇంది:- ఐతే తమకు ఏరకం పిచ్చో శైలివిచ్చారు కాదు?

పిచ్చిడా:- (బుర్రగోక్కొని) నాకా? నాకు పిచ్చినికుదిర్చే
పిచ్చి!

ఇంది:- ఐతే, నాకు ఏరకం పిచ్చి?

పిచ్చిడా:- అదేచూస్తున్నాను. మీ మాటల ఫోరణీ, ప్రవర్తనా
చూస్తే, ఏరకం పిచ్చి కిందికి మీరు నస్తారో అర్థం
కాకుండావుంది. మా ఆస్పత్రికి వచ్చి ఏ రోగితో
నన్నా ఒక్క అరగంట మాట్లాడితే, ఏదో వొక
రకం పిచ్చి మీకు రాకపోదు!

ఇంది:- మరి మీకెందుకు పిచ్చెక్కలేదు?

పిచ్చిడా:-నేనసలు రోగుల్లో మాట్లాడను !

ఇంది:-ఇంక చికిత్సమాత్రం ఏంచేస్తారూ ?

పిచ్చిడా:-చేస్తాను. కాని వాళ్లతో మాట్లాడి నేనుకూడా
పిచ్చివాణ్ణయిపోతానేమో నని భయం !

ఇంది:-అప్పుడు మీకు మరో పిచ్చిడాక్టరు దొరికటంకూడా
కష్టమే! ఐనా, మీకు రాబాయ్యేపిచ్చి నే కుదుర్చు
కోలేని మీరు, ఎదుటివ్యక్తి పిచ్చిని కుదురుస్తానని
బయలుదేరటం — గుడ్డివాడు, 'ఇంకో' గుడ్డివాడికి
దారిచూపటంలాగుంది !

పిచ్చిడా:-వాళ్లతో ఏంమాట్లాడమంటారూ ? వాళ్లు మాట్లా
డేది ఏం అర్థమౌతుందీ ? దగ్గరిపోతే దేహశుద్ధి
చేస్తారనే భయంకూడా లేకపోలేదు !

ఇంది:-పిచ్చివాడి తెలివి తేటల్ని అందుకోగల విజ్ఞానమున్నా
మీకులేదు. అసలు మీకు ఎప్పుడన్నా పిచ్చి
ఎక్కిందా ?

పిచ్చిడా:-నాకా? లేదు. నాకు పిచ్చిఎక్కివుంటే, తమ దర్శన
భాగ్యమే కలిగేదీకాదు. ఎందుకంటే నన్ను పిచ్చాసు
పత్రిలో బంధించి ఉండేవాళ్లు. అసలు వొదిలిపెట్టే
వాళ్లేకాదు !

ఇంది:-మీకు ఎట్లా పిచ్చికుదరదో, ఎవ్వరికీకూడా కుదరదు!
ఇక మీరు వెళ్లొచ్చు —.

పిచ్చిడా:-అంతేనా? అంతే! అంతే!

[వెళ్లిపోయాడు. క్షణం నిశ్శబ్దం. ఇంకో వ్యక్తి వచ్చాడు. పెద్ద తలపాగా, మోకాళ్లుదాటేకోటూ, కళ్ళజోడూ గమనించత్కవి. కుర్చీలో దర్జాగా కూర్చోని, విజిటింగ్ కార్డ్ అందిచ్చాడు.]

ఇంది:- (చదువుతూ) కాళీప్రసన్న, సాముద్రిక సామ్రాట్ శ్రీమాన్ శ్రీమాన్ శ్రీమాన్

శ్రీమాన్:- శ్రీమాన్ గండభేరుండాచార్య!

ఇంది:- గండభేరుండంగారూ! మీరు జోతిష్కులా?

గండ:- ఔనమ్మా!!

ఇంది:- నాకేం జోతిష్కుం చెప్తారూ?

గండ:- మీకసలు యీ జబ్బు కుదురుతుందో లేదో —

ఇంది:- అందుకు ముందు, యీ వెయ్యిరూపాయల బహు మానమూ తమకు వొస్తుందో రాదో చూసు కున్నారా?

గండ:- అది తమరు తృప్తిపడటాన్ని బట్టి వుంటుంది.

ఇంది:- మీకు ఆ అదృష్టమే వుంటే - మాకు తృప్తి కలుగు తుంది. మీ భవిష్యత్ సంగతి మీకు తెలియదు. ఇతరుల భవిష్యత్ ను గూర్చి చెప్తామని బయలు దేరారు!

గండ:- అలా అనకండి. నేను భూత కాలంలో జరిగిన సంగతుల్ని పూసగుచ్చినట్టు చెప్పగలను.

ఇంది:- దాని వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఎందుకంటే ఆ సంఘ టనలన్నీ జరిగి పోయినై. ఏమైనా తప్పులుంటే, దిద్దు కునేందుకన్నా ఆరోజులు మళ్ళీ తిరిగిరావు. అదీకాక,

ఆ సంఘటనలన్నీ పూసగుచ్చినట్లు, నాకే తెలుసు కనుక, మీ నోటినుంచి వినే అవసరం లేదు.

గండ:-పోనీ వర్తమానంనో—

ఇంది:-వర్తమానం జరుగు తూనేవుంది, నాకు కళ్లున్నయ్ కనుక, నేనే చూసి గ్రహించు కోగలను! మీ సహాయం ఇక్కడ కూడా అవసరం

గండ:-పోనీ భవిష్యత్—

ఇంది:-ఆ జరగ బాధ్యే సంఘటనల్ని గూర్చి - ఆగాధాంధ కారంలోకి చూస్తూ మీరు రైటే చెప్పారో, తప్పే చెప్పారో తెలుసుకో గలిగే శక్తి నాకు లేదు. అందుకని, మీరు చెప్పిందా? కల్లా తలూపుతూ కూర్చోవటం మాధ్యం. అదీకాక, ఆ భవిష్యత్ లో మంచి ఉండొచ్చు; చెడూ ఉండొచ్చు, మీరు మంచిని చెప్పటం వల్ల - ఆ సంఘటనను ఇప్పుడే తలుచుకొని, ఆ ఆనందంలోని - అత్యధిక భాగాన్ని ఇప్పుడే అనుభవించేస్తాం; నిజంగా అది జరిగేవాడు అనుభవించేందుకు ఆనందం చాలా కొద్దిగా వుంటుంది. ఇక చెడును గూర్చి చెప్తే, ఇప్పటి నుంచే దిగులు పడిపోతాం. అసలు జీవితపు రహస్యా లన్నింటినీ ఇప్పుడే తెలుసు కుంటే, జీవించి అనుభవించేందుకు ఇంకేం వుందీ? అదీకాక, ఆ భవిష్యత్ లోని సంఘటనల నుంచి తప్పుకునే మార్గం కూడా ఉండదాయె!

గండ:-ఎందుకు లేమా?

ఇంది:—అలా ఉంటే - మీరు చెప్పేభవిష్యత్ తప్పవుతుంది కదా?

గండ:—అదికాదు....గ్రహాలు చేసే చెడుగురుంచి తప్పుకునేందుకు, తాయిత్తులూ, రాష్ట్రా మంత్ర మహత్తుతో తయారు చేశాను.

ఇంది:—అవ్వి మీరే ధరించండి....ఇక్కడ మీకేరూ సావ కాశం లేదు—

గండ:—అంతేనా? నా భవిష్యత్ ను గూర్చి నేనే తెలుసుకున్నట్టయితే—యీ బత్తె ఖర్చులు దండగ పడే వాణ్ణికాదు!

[వెళ్ళిపోయాడు. క్షణం నిశ్శబ్దం. ఒక యువకుడు వచ్చాడు. పొడుగైన జులపాలూ, ఫ్రెంచ్ కట్టు మీసలూ, వొడులుచేతుల సన్నని లాల్చీ, కళ్ళకుజోడూ— చూడగానే నవకవి ఐ ఉంటాడని ఇట్టే తోస్తుంది. పెకిమాస్తా నడిచి వస్తున్నాడు.]

ఇంది:—తమగు?

కవి:—(భుజాల్ని ఎగరేస్తూ) నేను—పక్షిని!

ఇంది:—పక్షా? మీరు రెక్కలన్నా లేవే?

కవి:—రెక్కలుంటే, ఆకాశంలోనే ఎగిరిపోయ్యేవాణ్ణి!

ఇంది:—మీరు మరి ఏ రకం పక్షులూ?

కవి:—ప్రేమ పక్షిని! ప్రేమ బికారిని!

ఇంది:—కూర్చోండి....పక్షి గారూ! మీరే చెప్తూంటారూ?

కవి:—కవితవ్వం— ప్రేమకవితవ్వం— ప్రణయ కవితవ్వం— రాసేస్తాన్— గీకేస్తాన్—!

ఇంది:-తమకవిత్వం నాకేం ఉపయోగం?

కవి:-జీవితం చప్పబడ్డప్పుడు, కవిత్వంకన్నా మధురపనార్థం
ఇంకోటిలేదు. బాధల్ని మరిచిపోయ్యేట్టుచేసే అంజ
నం— కవిత్వం!

మచ్చుకు ఇది వినండి; చీకటి కటికచీకటి....గాఢాంధ
కార బంధురం....అప్పుడు నాయకుడు, నాయకినిఉద్దేశించి—

ఇంది:-ఆగండి....కటికచీకటిలో తమకెల్లా కనిపించిందీ?

కవి:- కవిగాణ్నికనుక, మనకు స్వంతపనులేమీ లేవుకనుక,
ఐదుబ్యాటరీల ఎవ్వరెడీలైటు వేసుకొని బతులు
దేరాను.

ఇకవినండి:-నాయకుడు ఏమన్నాడయ్యాఅంటే—

(హరిదాసుడిలాగు లేచినిలబడి)

పాట

నిద్రపోతుంటేను — నవ్వాచ్చిలేపావు

నిద్రమెళుకూరాక — నీవెంటనడిచాను—

ఇంది:-నిద్రమెళుకూరాకుండా ఆమె వెంటనే నడవటంకష్టం.
నిద్రమత్తులో ఇంకెటన్నా పోవొచ్చు. కనుక నాయకి
ఎత్తుకొనిపోవటమో, వీపుమీద ఉన్నప్పుడోనెగా
వేసుకొని వెళ్లటమో ఉచితం—

కవి:-నిద్రమేకాని, నా నాయకి సుకుమారగాత్రీ! సిమెంటు
బస్తాలాటి నాయకుణ్ని మోసేందుకు అలవాటు
పడలేదు.

ఇంది:-సరే - తరువాత ?

కవి:-వినండి—

పాట

పాలసంద్రంలోకె - తీసుకెళ్తావో -

నీళ్లసంద్రానికే - లాక్కుపోతావో -

ఇంది:-లాక్కుపోవటం దేన్నో?

కవి:-ఉప్పునీళ్ళంటే నానాయకుడికి ఇష్టమనుకున్నారా? అదీ కాక వాడికి ఈతరాదు. చచ్చిపోయే పక్షంలో ఉప్పు నీళ్ళు తాగి చావటంకన్న, పాలుతాగి చావటం మంచిది!

ఇంది:-నాయకుడికి ఈత నేర్పలేకపోయారా?

కవి:-ఇలాటి ఇబ్బందులు ఉంటయ్యని తెలిసి ఏడుస్తేగా? నేర్చుకునేదాకా ఆగడమా? దొరికిందే ఛాన్సు అని నాయకుడై కూర్చున్నాడు. నేలమీద మాత్రం యీవగలడు! అంతే!....అదంతా అలావుంచండి : ఇందాకటి పాటకు తమ హృదయం ఉప్పొంగలా? తమ ఊపిరితిత్తులు ఉద్రేకంతో....ఉద్రేకంతో....
(మాటలు దొరక్క తడవడుతున్నాడు.)

ఇంది:-లేదు....ఏమీలేదు!

కవి:-అంటే, మీకు కవితాహృదయం లేదన్నమాట. ఏనా యీ గేయాన్నికూడా వినండి.

(గేయం)

ఉందిరా - యీ గొందిలో

నా బందీరా - ఆ ఇందిరా

ఇంది:-ఇందిరా? నా పేరేనే!

కవి:-(సగంచచ్చి) తుమించండి....కనవడ్డ ఆడదాని మీదల్లా

కవిత్వం బరికేశాను—

ఇంది:-గొప్పనని చేశారు. మరి మొగళ్ళకు అన్యాయం చేశా

రేం? వాళ్ళమీదికూడా బరికెయ్యక పోయ్యారా?

కవి:-మొగళ్ళల్లో చదువుకున్న వాళ్ళైతే వ. చదువుకున్న

వాళ్ళల్లో నూటికి తొంభైమంది కవిత్వం రాయ

గలరు. వాళ్ళకు వాళ్ళే బరుక్కుంటారు కనుక, మనం

బరకాల్సివ అవసరంలేదు—

ఇంది:-మనం అంటున్నారు?

కవి:-అదే....నేనన్నమాట....పోయటిక్ 'వుయ్' లెండి

ఇంది:-జడభరితుడిలాగు జట్టు పెంచారు— టాగూర్

మోడల్ లోనే వుంది—

కవి:-సరిగ్గా గ్రహించారు. ముందు పేప్ లోనన్నా టాగూరు

నేతే—

ఇంది:-ఔను. సిరి అంటకపోయినా, చీకన్నా అంటుతుంది—

కవి:-మీరు నా కవిత్యాన్ని పూర్తిగా ఆస్వాదించి—

ఇంది:-ఇంకొద్దు. ఇప్పటికే నా శరీరంమీద గొంగళీ పుకు

గులు పాకుతూన్నట్టని పించింది

కవి:-పోనీ కాలక్షేపం—

ఇంది:-నా కాలం విలువను మీరు చాలా చిన్నచూపు

చూస్తున్నట్టుంది పోనీ మీ అచ్చు వుస్తకాలేమన్నా

వుంటే, ఇల్లా పడేసిపోండి. తీరుబడి ఐనప్పుడల్లా

చదవుతూంటాన,

కవి:-నా రచనలన్నీ అచ్చవటమంటే మాటలా? అచ్చగా
ఒక్క టిటాగర్ పేపర్ మిల్లూ ఒక టైమ్స్ ఆఫ్
ఇండియా ప్రెస్సునూ ఒక సంవత్సరంపాటు పనిచేస్తే
అవునయ్! అదీకాక, కవిఅంటే కుచేయడన్నమాట!
మీలాటి ఐశ్వర్యవంతు లెవరైనా అంకితం
వేసుకొని.....

ఇంది:-అంకితం వేసుకున్నందుకు మీరు ఒక్కోపుస్తకానికి
ఏం ప్రతిఫలం ఇవ్వదలిచారూ!

కవి:-నేను ఇవ్వటమా? అది లోకధర్మంకాదు. ఐనా నా
దగ్గర ఏముందీ ఇచ్చేందుకు? ఏదో మీరు అంతగా
అడుగుతున్నారు. కనుక, ఒక్కపుస్తకం అంకితం
వేసుకున్నందుకు, ఇంకో అరడజను పుస్తకాల్ని అంకి
తానికి సిద్ధంగా వుంచుతాను.

ఇంది:-మీకవిత్వం — మాఫూరి డ్రెయినేజ్ కాలపలాగు
తరిగే ప్రవాహంగాలేదు అలాటివాన్ని నేను భరించ
లేను. పోనీ మీకవిత్వాన్ని దేశంమీద చలామణీ
చెయ్యలేకపోయారా? *హాగూగులూ*

కవి:-ఈ ప్రజలు వొట్టి మూఢులు!

ఇంది:-ప్రజల్ని తిట్టటంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. ఎందుకంటే
మిమ్మల్ని ఆకాశానికి ఎత్తినా, పాతాళానికి పడే
సినా—ఈప్రజలే! అందుకని, మీరు ప్రజలకోసం
కవిత్వం రాసి—

కవి:- ఆ స్వంటూ వేసిచూశాను. ప్రజాకవిత్వం అని పెద్ద
హెడ్డింగ్ పెట్టాను; ప్రజానాటికలు అని మోత

పుట్టించాను. ప్రజాకథలు, ప్రజాప్రోజా, ప్రజాపాఠశ్రీ,
ప్రజా.....

ఇంది:-అన్నింటికీ ముందు ప్రజనుకలిపాననండి.

కవి:-కలిపినా ఒక్కడూ టోపీపడలేదు ఇంత వాస్తవికతను
నేను చిత్రించినా....

ఇంది:-మీరు వాస్తవికతను రాశారా ?

కవి:-లేకపోతే ప్రజాకవిత్వం ఎలా అవుతుందీ ? అతి వాస్త-
వికంకూడా గీకాను. రియాలిటీ - ఫక్తురియాలిటీ -
యదార్థదృశ్యాలే - దింపానంటే నమ్మండి.

ఇంది:-రియాలిటీ కవిత్వంకాదు—

కవి:-మరి ?

ఇంది:-రియాలిటీ అంటే వార్త! ఒక్క రియాలిటీయే రాసే
వాడు వ్రతీకా విలేఖరన్నమాట! అచ్చగా యదార్థ-
దృశ్యాల్నే చిత్రించేవాడు ఫోటోగ్రాఫర్! రియాలి-
టీని మనంచూస్తూ, అనుభవిస్తూనే వున్నాం. కొబ్బరి
చెట్టు ఉండగా, ఒళ్లు బలిసి దాని బొమ్మ దేసికీ?

కవి:-మరి బొమ్మనుచూసి మెచ్చుకునేవాళ్ళ ఒళ్ళు బలవలా?

ఇంది:-లేదు. అది కొబ్బరిచెట్టు ఆకారమేకాని, కొబ్బరి
చెట్టును చూసినదానికన్న కొత్తరకం ఆనందాన్ని
ఇస్తోంది.

కవి:-ఉహూ, పోనీ యీ రియాలిటీనుంచి దూసుకుపోయి,
ఉహూప్రపంచంలో గంతులు వేద్దామని రాసిన
రచనల్ని ప్రజలు మెచ్చుకోలేదు!

ఇంది:-మీకు కలిగిన ఉద్రేకమూ, ఊహపాఠకుడిలో కలిగే
అవకాశాన్ని మీరు కలిపించ లేక పాఠ్యారన్న
మాట! అదీకాః, ఒట్టి ఊహమీదనే ఆధారపడే
కవిత్వం — తాగినవాడు మూర్ఖుడే మాటల్లాటిది!

కవి:-ఆ ఉద్రేకమూ అదీ పాఠకుడు కలిగించుకోవాలి.
ఆ రసగ్రహణహృదయం కావాలి.

ఇంది:-అంతటి రసహృదయమే కనుక పాఠకుడికి వుంటే,
మీరచనలు చదివే ఖగ్గం పట్టదు. ఆ పాఠకుడే -
రచయితయి కూర్చునేవాడు!

కవి:-మరింక కవిత్వం లేదా?

ఇంది:-లేకేం - అటు రి నూలిటీకీ, ఇటు ఊహ మాత్రానికీ,
మధ్య వుండే త్రిశంకు మెట్టయి వుంటుంది.

కవి:-ఆహా!

ఇంది:-పోయి అలాటి కవిత్వం రానుంది

కవి:-నేను రాసుకొచ్చేదాకా, మీరు యీ స్థితిలోనే వుం
టారా అని ఆలోచిస్తున్నాను.

ఇంది:-ఎందుకూ?

కవి:-మీ మనస్సుకు ఆనందం కలిగించి, యీ బహు
మానాన్ని సంపాదిస్తాను.

ఇంది:-మొందు మీ మనస్సులోని తుప్పును వొడల గొట్టు
కోండి.

కవి:-ఔను తనకు లేని ధర్మమూ అన్నారు.

[వెళ్లిపోయాడు. క్షణం నిశ్శబ్దం. ఒక ముసలాయన వచ్చాడు. నీరు కావిరంగు పంచా, పెన ఉత్తరియ్యం, చెవులకు కుండలాలూ, చేతులకు బంగారు గండభేరుండాల్లా — మొత్తానికి ఒక దైవభక్తుడే కనిపిస్తున్నాడు.]

ఇంది:-వయచేయండి....మీరు దైవభక్తులనే వుంది.

దైవ:-ఔనమ్మా — ఔను.

ఇంది:-మీరు నాకిచ్చే సలహా ఏమిటి?

దైవ:-ఈ దుర్భరజీవితాన్ని భరించలేనప్పుడు, మనస్సును దైవంమీద లగ్నంచేసి, భక్తితో—

ఇంది:-అంటే యీ లోకంలోని వస్తువులేవీ మనకు పనికిరానప్పుడు, దైవం గతన్నమాట? అంటే పనికిరాని వస్తువుల్లో చివ్విరివాడు దైవం! ఏనా అదంత సుఖసాధ్యమైన పనా?

దైవ:-సాధించవలె! ఇలా ఆలోచించటం మొదలు పెట్టు; అసలు యీ ప్రపంచమే మాయ. నవ్వుమాయ—

ఇంది:-(తనను చూసుకుంటూ) నేను బతికివుంటేనే—
మాయా? మరి తమరో స్వామి?

దైవ:-నేనూ మాయే! అసలు సృష్టికీలకమే అది!

ఇంది:-ఆగండి; మీరే మాయవితే, మీమాటలు అంత కన్నామాయ; నేను వినటం అసలేమాయ! అసలు మాయ అంటే ఏమిటి?

దైవ:-(సగం చచ్చి) శూన్యం....ఏమీ లేదన్నమాట!

ఇంది:-ఈ ఏమీ లేనిదానిలోంచి యీ సృష్టంతా పుట్టుకొచ్చిందన్నమాట?

దైవ:-అదంతాకూడా మామే!

ఇంది:-సరే.... ఈ శూన్యాన్నిగూర్చి జీవితమంతా ఆలోచించి, తలబద్దలు కొట్టకొవటమూ, ఇంత శ్రమపడి ప్రచారం చెయ్యటమూ, హాస్యాస్పదం. అందుకని మీరు చెప్పేయి 'శూన్యం'లో గొప్పరహస్యం ఏదో ఉండివుండాలి. ఆ వున్నదాని కోసం అందరూ ఎగబడతారేమోనని, చాలామందిని యీరకం ప్రచారంతో నిరుత్సాహ పరుస్తున్నట్టున్నారు....

దైవ:- నీ యీడు వ్యక్తులు ఇలామాట్లాడటంలో ఆశ్చర్య మేమీలేదు. అందులోనూ హిందూవితంతువుకు ఇలాటి క్రూరపుఆలోచనలు ఉండరాదు ఆ భగవత్ చింతేవుంటే, అది సమస్తమైనటువంటి మనఃక్లేశాల్ని రూపుమాపి....

ఇంది:-మీ కది అనుభవంవుందా ?

దైవ:-లేకేం.... పొద్దున లేచినప్పటినుంచీ నేను చెప్పేదే అది !

ఇంది-ఆగండి : ననుస్త మనఃక్లేశాల్ని అని శ్రేణివిచ్చారు—

దైవ:-ఔను.

ఇంది:-అన్నీ వొదిలి యీ ప్రచార మనఃక్లేశం గట్టిగా పట్టుకుందన్నమాట ?

దైవ:-అది నేను మానవజాతికి చేసే సేవ—పరోపకారార్థం యీ వెధవశరీరం—

ఇంది:-బోడిశరీరం ! పాడుశరీరం?.... ఐనా యీ ప్రచారం వల్ల ఏంలాభం స్వామి ?

దైవ:-అట్లాఅడుగు. చివరకు ముక్తి! స్వర్గం!

ఇంది:-చచ్చాకనా? బతికి ఉండగా అన్నికోర్కెల్ని, ఆశల్ని చంపుకొని, ఇంకోపనేమీ లేకుండా యీ భగవత్ ధ్యానంతో అలసిపోతూ బాధపడతాం. అంటే కోర్కెల్ని తీర్చుకోవటంవల్ల తరువాత పడాల్సిన నరకబాధను, ఆ కోర్కెలు తీర్చుకోక పోవటంవల్ల ఇక్కడే పడతాం! అందుకని ఇక స్వర్గమే! కాని, ఆ కోర్కెల్ని ఇక్కడే అనుభవించి పారేసి, అవి అనుభవించకపోవటం వల్ల కలిగే యమబాధనుంచి దూసుకుపోతే.....

దైవ:-తరువాత నరకం తప్పదు!

ఇంది:-మన నెత్తిమీద స్వర్గమేవుందో, నరకమే వుందో ఎవరు చూశారా? చూసి వొచ్చామని చెప్పినా ఎవరు నమ్మగలరు? చూశాక మళ్ళీ రావటమంటే- చచ్చినవాడు బతకటంలాటిదే కనుక - అంతా ఊహలో ఆస్వర్గాన్ని చూడాలి! ఒకవేళ ఆ నరకమే లేకపోవొచ్చు. లేనిపక్షంలో అక్కడి బాధల్నికూడా దూసుకుపోవొచ్చు కదా!

దైవ:-మహాజ్ఞానులందరూ యీ విషయాల్ని కనిపెట్టారు.

ఇంది:-ఔను. అలా ఎత్తువేస్తే నేకాని యీ ప్రచారం సక్రమ మార్గంలో సాగదు. ఇది సులభమార్గంలో మరో రకం వాదనకు అవకాశంలేకుండా యీ పద్ధతిని కనిపెట్టారు. అసలు ఆకనిపెట్టినవాళ్లు మానవమాత్రులే! చూసేందుకూడా వీలేకుండా, వాళ్లు చాలా కాలం

కిందటే యీలోకాన్ని వొదిలి పెట్టి - మీరన్న స్వర్గంలో స్థిరనివాసాన్ని ఏర్పర్చుకొని వుంటారు. మీరు వాళ్లందరినీ జ్ఞానల్ని చేసి పారేశారు. ఎందుకంటే, 'జ్ఞాసి' స్థానాన్ని మీరు సులభంగా ఆక్రమించుకునేందుకు ! తాగినవాడు ఆ తాగుడు చాలా హాయిగా వుంటుందని ప్రచారం చెయ్యటం నైజం ! అసలు యీ రకం ప్రచారం వల్ల మీరే ఒక దేవుడయ్యేందుకు ప్రయత్నిస్తూన్నట్టుంది !

దైవ:-నేనా ? నాకంత ఆశ లేదు.

ఇంది:-క్రమంగా కలుగుతుంది. ఆ దేవుడనేవాడు ఎన్నో శక్తికూ కనిపించక పోవటం వల్ల - నిరాశను ఎదుర్కోలేని మానవులు, దేవుడి ఛాయ కోసం వెతకటం ప్రారంభిస్తారు అంటే దేవుడి తరువాత దేవుడంతటి వారు - దేవుడి ఏజెంటులైన మీకు ఆ స్థానం దానంతట అదే వస్తుంది. ఇంత మందినీ ఆ స్వర్గం నైపు మల్లించటం కూడా ఒక ప్రమాదమే !

దైవ:-ప్రమాదమే ముందీ ?

ఇంది:-వీళ్లందరూ అక్కడ పోటీయే కదా?

దైవ:-అక్కడ ఉండాలా ? అలాగే అక్కడా ఉంటారు. మీరూ రండి వౌద్ధన్నామా ?

ఇంది:-స్వర్గంలో మొగ వాళ్లకు రంభా డిర్వసులు ఉన్నారు. కానీ, ఆడవాళ్లకు ఏముందీ ? ఏమీ లేదు ! నాకు అనవసరం !

దైవ:-పోనీ స్వలాభాపేక్ష లేకుండానే భగవంతుణ్ణి కీర్తించండి—

ఇంది:-అనవసరంగానా? కీర్తించటం దేనికీ?

దైవ:-మనకు యీలోకాన్నీ, యీ సుందరమయమైన ప్రకృతిని కల్పించి ఇచ్చినవాణ్ణి కీర్తించరా? మీకృతజ్ఞతను చూపరా?

ఇంది:-ఒక్కసారి కృతజ్ఞతను చూపవొచ్చు. కాని జీవితమంతా కీర్తించటమేనా పని? అదీకాక యీసుందరమైన ప్రకృతి మనకోసం మనం అనుభవించేందుకు! దేవుడి ఉద్దేశం మనను అనుభవించమనే కాని, చచ్చేదాకా తనను కీర్తించమనికాదు. ఏదైనా రుచికరమైన వదార్థం మీముందు పెడితే— అది తినకుండా దాన్ని తయారుచేసి యిచ్చిన వ్యక్తిని పొగుడుతూ కూర్చోటంలా గుంటుంది— పొగడ్తు పొంగిపోయి— ఆలలచంతో, మానవుడి ఇహలోకయాత్రానంతరం ముక్తిని ప్రసాదించే, సామాన్య మానవ హృదయంలాటిది దేవుడికి వుండటారా?

దైవ:-మీరు దైవాన్నే ధిక్కరిస్తున్నారు!

ఇంది:-లేదు....ఆదైవాన్ని ఉపయోగించి మీరందరూ చేసే యీ డప్పుచారాన్నీ, స్వలాభంకోసం మీరు ఆయధంగా ఉపయోగించటాన్నీ ధిక్కరిస్తున్నాను.

దైవ:-ఇందులో స్వలాభం ఏముందీ?

ఇంది:-ఒక వేళ ఇవాల్వి బహుమతి మీకేవొస్తే?

దైవ:-అది నేనేమీ తినను. దేవాలయం కట్టించబోతున్నాను. మీలాటి ఐశ్వర్యవంతుల్ని ఆశ్రయించి దేవుడికి మాన్యాలు యిప్పిస్తాను—

ఇంది:-మీచేత దేవుడు సృష్టించబడ్డాడా? దేవుడిచేత మీరు సృష్టించబడ్డారా?

దైవ:-అదేమిటీ అట్లా అంటారు? దేవుడే మనను సృష్టించాడు; అందుకు సందేహమా?

ఇంది:-అందుకని, ఆ దేవుడే మనకు ఏమన్నా ఇవ్వాలికాని మనం ఆయనకు ఏమన్నా ఇవ్వటంలో అర్థంలేదు. దేవుడు తనకు తాను సంపాదించుకోలేని దగ్గమయి ఉండాలి; లేకుంటే ఆయనకోసం మనమేమీ సంపాదించక్కర్లేదు. అదీకాక, యీ విధంగా, ఆయన్ను ఏపనీ చెయ్యనీకుండా, సోమరిబోతుగా తయారుచేస్తున్నాం—

దైవ:-ఆ ఇవ్వటం మనభక్తిని చాటుతుంది.

ఇంది:-ఎవరికీ? మిగతాప్రజలకు!.... తేలిగ్గా కీర్తి సంపాదించేందుకు ఇదొకయెత్తు.

దైవ:-నేను అనేకమంది ధనవంతులదగ్గర చందాలు పోగు చేశాను కాని, మీలాగు ఘోరంగా ఎదురువాదనకు ఎవరూ దిగలేదు.

ఇంది:-వాదనకు కారణాలు దొరకొద్దూ? అసలు సంపాదించిన డబ్బే అన్యాయార్జితమాయె! అందులో కొంత పాపాన్ని పంచుకునేందుకు ఆ దేవుడే ఏజంటుద్వారా

తయారయ్యె! మాట్లాడకుండా పారేస్తే, సలుగురూ
భక్తుడనన్నా చెప్పుకుంటారు. అదీకాక, పుణ్యం
యీరకంగానన్నా సంపాదించకపోతే, చచ్చాక నరక
కూపమిని భయపెట్టారాయే!

దైవ:-అంతమాత్రానికే వీళ్లందరూ భయపడ్డారంటారా?

ఇంది:-ఎందుకు భయపడరూ? పైకి మేకపోతు గాంభీర్యాన్ని
నటిస్తూన్నా, లోపలి కలమౌతము యీ నరకకూపం
భయపెట్టలేకపోతుందా? ఇంతా ఏడుస్తే యీకాస్త
లంచంతోనూ ఆభారం తగ్గించి తేలికమార్గం వొకటి
కల్పించి కూర్చున్నారుకదా! తను పాపి అనేనమ్మకం
లేనివాడికి అసలు దేవుడి ధ్యాసే అనవసరం! పోలీసు
వాణ్ని చూస్తే, దొంగకు భయం వుంటుంది కాని-
అందరికీనా?

దైవ:-మేమంతా దొంగలమా?

ఇంది:-పొరపాటు బందిపోటు దొంగలు! పగటి చుక్కలు! ..
మనుషులకు ఉండేందుకు ఇల్లు లేకపోయినా, దేవుడికి
ఒక్కడికీమాత్రం గుళ్ళూ, గాలిగోపురాలూ కావాలి.
వీళ్ళకు తిండి లేకపోయినా, దేవుడికిమాత్రం మంగళ
హారతులూ, నిత్యనైవేద్యాలూ, కల్యాణాలూ, ఊరే
గింపులూ, నాట్యాలూ జరిగితిరాలాయే! మీరు
పోగుచేసిన చందాలు అసలు దేవుడిదాకా వెళ్తు
న్నయ్యా అని —

దైవ:-అంతమాట మానవమాత్రు లెవరూ నన్ను అనలేదు!

అవ్వి దేవకార్యం కోసం పోగుచేసిన చందాలు.

ఆ దేవుడే నన్నెప్పుడూ జమాఖర్చులు అడగలేదు;
ఇంక వీళ్ళందరూ ఎచరూ కోకాకిస్కా గొట్టంగాళ్లు?

ఇంది:-వాడికసలు లెఖ్కులు రావు; పోగుచెయ్యమని
అడిగి ఏడ్చాడు కనుకనా, లెఖ్కులు చూపలేదని
ఏడ్చేందుకు?....మిమ్మల్ని ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను.
కోవం రాదుకదా?

దైవ:-దైవభక్తుకు కోవం ఉండదు.

ఇంది:-కోవంతో సాగే వ్యాపారం కాదిది....నరే....మీరు
ఎప్పుడన్నా గుర్రపుస్వారి నేర్చుకున్నారా?

దైవ:-దానికీ దైవభక్తికి సంబంధం ఏమిటి?

ఇంది:-చెప్తానుగా. ముందు నా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పండి....

దైవ:-నేర్చుకున్నాను. నిజం చెప్పాల్సివస్తే— చిన్నప్పుడు
ఇసుక పర్రలమీద తిరుగులాడే కంచరగడిదల మీద
ఎక్కేవాణ్ని. కాని, వాటికి అదుపూ, ఆజ్ఞ లేక
పోవటంవల్ల, చెప్పినమాట వినక, వెనకకాళ్లు ఎత్తి
తంతుండేవి. ఎల్లాగో కష్టపడి ఎక్కి, రెండు
దెబ్బలువేస్తే, ముళ్ళకంచల్లోనో, సీసపు పెంకుల
మీదో పడేసేవి. ఇది లాభంలేదని గుర్రాలమీదికి
దృష్టి సారించాను. కొంతమంది గుర్రబృహ్మ సాయి
బులు, గడ్డి కొనలేక, బక్కచిక్కిన తమగుర్రాల్ని
ఊరిమీదపడి మేసి వొచ్చేందుకు వదిలేవాళ్ళు.
ఆరకం గుర్రాల్ని పట్టుకునేవాణ్ని. సరైన పోషణ
లేకపోవటంవల్ల వాటి వెన్నెముకలు గుచ్చుకుంటూం

జేవి. గోనెపట్టా వొకటి జీనుగా వేసినా అంత సుఖంగా ఉండేదికాదు. అట్లాగే అవస్థవడుతూండగా, గుర్రం మారాంచేసి, బలనంతానపైన ఎక్కాననే కోపం కొద్దీ గరుకైన గోడలకు పక్కగావెళ్ళి, దేహాన్ని దాని కేసి గట్టిగా రుద్దటం ప్రారంభించేది. దాని శరీరం మీది దురదతోపాటు నా శరీరంమీది సగభాగం దోక్కుపోవటం మొదలుపెట్టేది! వీటికన్న గాడిదలే మెరుగనిపించింది. ఏమైనా ఇక యీరకం జంతు బాలంతో శ్రమపడి లాభంలేదని, స్వారీ నేర్చుకోవటానికి పూర్తిగా స్వస్తిచెప్పాను—

ఇంది:—చెప్పి, ఆ బక్కచిక్కిన గుర్రాలకన్నా, గాడిదకన్నా సుఖంగా, తేలిగ్గా, స్వారీ చేసేందుకు మనుషులు వాటంగా ఉన్నారని కనిపెట్టారు! రెండుకాళ్ళ జంతు వులకు పైన ఎక్కినవాణ్ని పడేసేపాటి ధైర్యంకూడా లేదాయె!

దైవ:—(కోపంగా) ఇందాకటినుంచీ ఏదోవిధంగా నచ్చజెప్పి, చందా వేయిద్దామని ప్రయత్నిస్తూంటే — మీరు ఇంత చిన్నచూపుతో మాట్లాడటాన్ని వొదలలేదు. అసలు నాస్తికవాదుల్తో ఇంత సేపు వాదించటం నాదే బుద్ధి తక్కువ —

ఇంది:—ఆ సంగతన్నా త్వరలో కనిపెట్ట గలిగారు!

దైవ:—ఛీ! కలియుగం!....కలియుగం!

[విసురుగా వెళ్లిపోయాడు: క్షణం నిశ్శబ్దం. ఒక యువకుడు వచ్చాడు. ఇరవై ఏళ్ళ వయస్సు. పైజమా, మోకాళ్ళు నాటే చొక్కా, కాస్త మాసిన గడ్డమూను—.]

ఇంది:—తమకే ఉద్యోగం?

యువ:—(కూర్చొని) ఉద్యోగం ఏమన్నావుంటే — అది వొదిలి ఇక్కడి కెందుకు వస్తానూ?

ఇంది:—సిరుద్యోగంలా?

యువ: కాదు. విద్యార్థి!

ఇంది:—ఏం చదువుతున్నారూ?

యువ:—ప్రస్తుతం చదువేమీ లేదు. రెండేళ్ళక్రితం బి.ఏ., లో రెండు పార్ట్స్లో తప్పాను. సెప్టెంబరు, మార్చి వరసా గ్లా చూస్తూ వచ్చాను కాని—ఆయానివర్సిటీ వాళ్లకు యీ దీనుడిమీద దయకలగలేదు. మొన్న మార్చ్లో డబ్బుల్లేక, పరీక్ష ఫీజుకూడా కట్టలేదు. అందుకని, నేను పాసయ్యేదాకా, విద్యార్థినే కదా?

ఇంది:—ఔను.... జీవితాంతం వరకూ మీరు విద్యార్థులే!....

ఇక్కడ ఉద్యోగాలు ఏమున్నయ్యని వచ్చారూ?

యువ:—వాంటెడ్ కాలమ్స్లో యీ బహుమానం విషయం వొక్కటే నాకు కాస్త సుఖవుగా కనిపించింది. మిగతా ఏ ఉద్యోగానికీ అర్హత ఉన్నట్టు నాకు తోచలేదు.

ఇంది:—(జాలిగా) అందుకని వచ్చారా? మీరు నాకేం సహాయం చెయ్యగలరూ?

యువ:-షేక్స్పియరూ, మిల్టనూ, రస్కినూ, టెన్సిసనూ
అప్పజెప్పగలను. వినాయకచవితిపద్యాలూ, దసరా
పాటలూ, కాశీమజలీలూ—చదివి పదవిభాగంతో
అర్థతాత్పర్యాదుల్ని చెప్తూ నూరిపోయ్యగలను.

ఇంది:-పూర్వం నాకు నేనే నూరిపోసుకున్నాను.

యువ:-కనుక యీ ప్రక్రియకు లాభంకాదన్నమాట? ఇందా
కటినుంచీ ఆ ముసలాయన- అంటే, మీనాన్నగారూ,
మిమ్ము గూర్చి నాతో చెప్తున్నారు. నాకు ఇంకొక్క
గొప్ప ఆలోచన తట్టింది.

ఇంది:-చెప్పండి.

యువ:-నా దృష్టిలో లోకంలో రెండే రెండు పార్టీలున్నయ్.
మాంచి ఆలోచన మీద కష్టపడి దీన్ని కనిపెట్టాను.

ఇంది:-రాజకీయాల్లోకి కూడా దిగారా? ఇంకేం మీ నిర్దాన
కార్యక్రమమూ, ప్రణాళికా, విప్లవమూ, విశ్వశాంతి-
ఇదంతా చెప్పటం మొదలు పెడితే ఇవ్వాలి అవు
తుందా?

యువ:-నా ధియరీ అతితేలిగ్గా రెండు మూడు మాటల్లో
చెప్పేయ్యి వొచ్చు, గ్రామఫోన్ హోరలూ లౌడ్
స్పీకర్లూ, జండాలూ, వాల్ పోస్టర్లూ, చివరకు ప్లాట్
ఫారం కూడా అఖిల్లేదు. అసలు నాది రాజకీయ
దృక్పథం కూడా కాదు. సృష్టిరీత్యా ఏర్పర్చ బడ్డ
పార్టీలు-

ఇంది:-కానీండి

యువ:-మీకు అరిటిపండు వొలిచి ఇచ్చినట్టు తేలిగ్గా అర్థ
 మాతుంది. ఒకటి : మొగపాట్రి, రెండు : ఆడపాట్రి.
 ఇది వొక్క ఇండియాలోనేకాదు. గ్లోబుమొత్తానికి
 సరిపడేనత్యం. ఇహలోకంలోమాత్రమే కాదు;
 పరలోకాల్లోకూడా ఇదేవ్యవహారం ! నరకంలో
 యముడూ, చిత్రగుప్తుడూ మొగపాట్రిసభ్యులు.
 అలాగే స్వర్గంలో దేవేంద్రుడూ, బృహస్పతి మొద
 లైనవాళ్లు మొగపాట్రి వాళ్లు. రంభ, ఊర్వశీ, శచీదేవీ
 మొదలైనవాళ్లు ఆడపాట్రి సభ్యురాండ్రు ! మన పాట్రి
 సభ్యులకు సభ్యత్వమునుండి లేనేలేదు! ఇంకా దూరం
 ఆలోచించండి; ఈ పాట్రిగొడవ ఒక్క మానవుల్లోనే
 కాదు. జంతువుల్లో, పక్షుల్లో, భూచరాల్లో, జల
 చరాల్లో, ఉభయచరాల్లోనే కాకుండా—చీమల్లో,
 దోమల్లో—చివరకు చెట్లల్లో, చేమల్లోకూడా నేను
 లోగడ పేర్కొన్న రెండుపాట్రిలూ ఉన్నయ్. ఎక్కువ
 ప్రచారమూ, శ్రమాలేకుండానే పాట్రిసభ్యులు వాళ్లం
 తట వాళ్లే ఏకమై—చెట్టాపట్టాలు వేసుకొని, జీవిత
 సాగరంలో బుడుంగ్ బుడుంగ్మంటూ సుఖపుగా
 యీతకొట్టవొచ్చు.

ఇంది:-ఒకవేళ ఆబరువుకు ముణిగేపోతే ?

యువ:-అప్పుడసలు యీదాల్సిన శ్రమకూడా అక్కర్లేదు.
 మరీ తేలికైతే ఎగిరెగిరి పడటమంటూ వుంటుంది.
 కాస్త భారంగావుంటే—దూకుడుగా గోతుల్లోనూ,

ప్రమాదాల్లోనూ పడకుండా, అతి సాఫీగా నడక
సాగించవచ్చు.

ఇంది:-బాగానేవుంది.

యువ:-అందుకని, మీరు పెళ్లిచేసుకోండి—.

ఇంది:-ఎవర్ని?

యువ:-ఒక మొగపాల్వీ నభ్యుణ్ణి; అంటే ఒక్క మొగపురు
గున! ఐతే వయస్సులో మీకన్న చిన్నవాణ్ణి ఏరు
కోండి.

ఇంది:-ఎందుకనీ?

యువ:-హిందూసమాజంలో వితంతువుల గోడు ఎక్కువ.
అందుకని, మీకన్న చిన్నవాణ్ణి చేసుకుంటే —
మీభర్తకన్న మీరే ముందుగా యీలోకంనుంచి
చల్లగా జారుకునే అవకాశం బాగావుంటుంది. అంటే
ఇంకోరి వితంతువయ్యే ప్రమాదాన్ని చాలావరకూ
దాటవచ్చు—.

ఇంది:-ఉహు.. ఇంకా?

యువ:-నిరుద్యోగినీ, ఏడద్యోగానికీ పనికిరాని వాణ్ణి చూసి
చేసుకోండి—.

ఇంది:-ఏం అలా అన్నారు? నిరుద్యోగి భార్య నెలా
పోషిస్తాడూ?

యువ:-ఉద్యోగి ఉద్యోగాన్నే చూసు కుంటాడా? భార్యానే
చూసు కుంటాడా? ఆ రెండింటికీ లంకె కుదరదు.
ఒకవేళ భార్య మీద విసుగెత్తి కానీ, కోపం వచ్చి

కానీ, ఉద్యోగం కోసం వెతకటం ఆరంభించినా, ఏ ఉద్యోగానికీ పనికిరానివాడు కనుక, మళ్ళీ తిరిగి భార్య దగ్గరికే రాక తప్పదు !

ఇంది:-పోనీ ఆస్తి ఉన్నవాడైతే ?

యువ:-ఒద్దు మీకు ఆస్తి లేకపోతేగా ? భర్తకే ఆస్తి వుంటే - భార్య బానిసవక తప్పదు. వాడికి ఆస్తి లేకపోతే చచ్చినట్టు ఇక్కడే పడి వుండి, మీ మాట వింటూంటాడు. మీకన్న చిన్నవాడూ, అనుభవం తక్కువ వాడూ కనుక, మీ చెప్పు చేతల్లోనే మెలగు తూంటాడు.

ఇంది:-నిజమే ! నా మొదటి భర్త విషయంలో ఆ అనుభవం వుంది.

యువ:-కాలేజీలో చదువు తూన్నవాణ్ని కానీ, ఇంతకు ముందే కాలేజీ వదిలిన వాణ్ని కానీ ఏరుకోండి.

ఇంది:-ఏం అలా శెల విచ్చారు ?

యువ:-అలాటి వాడికి లోకజ్ఞానం శూన్యం ! వాడికే లోకజ్ఞానం వుంటే - మీ మాట సాగనివ్వడు. వాడి కున్నపాటి విజ్ఞానంతో, నాయకత్వం గోలే వాడికి ఉండదు.

ఇంది:-నిజమే!

యువ:-చిన్నప్పుడు మీరు ఆటబొమ్మల్తో ఆడుకొని వుంటారు ఇప్పుడుకూడా అవ్వీ మీ జీవితానందానికి అవసరం.

ఇంది:-అటకమీద ఉన్నయ్. దింపించి, బూజూ, దుమ్ము దులిపించమంటారా ?

యువ:-ఆ ప్రాణంలేని బొమ్మలింక లాభంలేదు. చిన్నతనపు
అమాయకత్వంలో అవ్వ చలామణీ అయినయ్.
అందుకని, ప్రాణంవున్న బొమ్మ— అంటే, నేను
చెప్పిన రకం చిన్నసైజు భర్త—

ఇంది:-ఉహూ, తరువాత?

యువ:-బంధువులు లేనివాడుగా, ఒంటరివాడుగా చూడండి

ఇంది:-అందువల్ల ఏం లాభం?

యువ:-మాటిమాటికీ ఆ బంధువులు మీయింటికి వచ్చి,
వారాల పర్యంతం తిప్టవెయ్యరు. మీఆటవస్తువు—
అంటే—మీభర్త మీకు ఇచ్చే ఆనందంలో భాగాన్ని
పంచుకోలేరు.

ఇంది:-మంచిదే! అలాటివాడి కోసం మళ్ళీ పత్రికలో ప్రక
టన వెయ్యమంటారా?

యువ:-ఒద్దు. అదోదండగ. నేను చెప్పిన రకంవాళ్ళు దేశం
నిండా కుప్పతిప్పగా పడివున్నారు వాళ్లందరూ
ఇక్కడికి తయారైతే —మీరు గాభరాపడి, ఎవరి
పరుకోవాలో తెలియక, తికమక పడతారు.

ఇంది:-మరి అలాటివాడు ఎక్కడ దొరికేట్టా?

యువ:-(చేతులు నలుపుకుంటూ) నేనే!

ఇంది:-మీకేం ఆస్తివుందీ?

యువ:-ప్రస్తుతం ఏమీలేదు. ఉన్నఆస్తి ఏదో చదువుకింద
సరిపోయింది. ఆస్తి విపాయ్యాక, అప్పు ఇచ్చేవాడే
కరునై సందువల్ల, అప్పులేదు అదీకాక, నేను

మిమ్ముల్ని వివాహమాడబోవటం లేదు కనుక, నా ఆస్తి వివరాల్లో మీకు జోక్యం లేదు.

ఇంది:-మరి?

యువ:-మీరే నన్ను వివాహమాడబోతున్నారా!

ఇంది:-సరే....మన ద్దరియధ్యారప్రేమన్నా లేదుకదా?

యువ:-క్రమంగా సుమతుంది. ఉన్నప్రేమంతా ఇప్పటికిప్పుడే పుట్టుకొస్తే - ఇక త్వరత్వంగా ఖర్చయిపోతుంది. అందుకని, తీరిగ్గా వాచ్చి, తీరిగ్గా పాడ్యే ప్రేమ చాలాకాలం వుంటుంది-

ఇంది: ఇదీ ఉపాయంగానే ఉన్నట్టుంది. మరి పెళ్లయ్యాక, మీరు ఎప్పుడూ ఇక్కడే ఉంటారా?

యువ:-మీరు వాదలమన్నా వాదలను. బైటి ప్రపంచం అతిఘోరంగా, బాధాకరంగా వుంటుందని అర్థమైంది. అందుకని యీ ప్రహరీ గోడల్నిదాటిపోను. కొంత మంది బంధువుల్ని అవసరంకొద్దీ నేనే వాదులు కున్నాను; మిగతావాళ్ళు నన్నువదిలిపెట్టారు. నేను ఒంటరివాణ్ని. కనుక ఇంక ఎక్కడికివెళ్తానూ? వెళ్లినా, భూమి గుండ్రంగా వుంటుందనే భూగోళ న్యాయ ప్రకారం—మళ్లీ ఇక్కడికే తిరిగివస్తాను.

ఇంది:-నామాటవింటూ, నామీద అధికారాన్ని చలాయించకుండా వుంటారా?

యువ:-నాకసలు అధికారమంటే తెలిసి ఏడిస్తేగా — చెలాయించేందుకు? ఒకవేళ మీరు నాకాఅధికారాన్ని

అంటగట్టినా, దాన్ని నిలబెట్టుకునే మార్గమూ, సక్రమంగా ఉపయోగించుకునే విధానమూ, నేను చదివిన పుస్తకాల్లో ఎక్కడా తగలేదు.

ఇంది:-బాగుందిఉండండిమానాన్నను పిలుస్తాను—

[ఇందిరాదేవి వెళ్లింది. క్షణానిశ్శబ్దం. ఆమె తండ్రితోపాటు తిరిగివచ్చింది.]

యువ:-నాన్నా ! వీరు నాకు చికిత్సచెప్పేశారు—

రామ:- ఓహో ! ఇంత చిన్నవయస్సులో ఇంత తెలివితేటలు—

ఇంది:-తెలివీకాదు; దానిమీద తేటకాదులే !

రామ:-ఏమైతేనేంలే ! — వీరికి బహుమానం ఇచ్చి పంపుదామా ?

ఇంది:-బహుమానం ఇవ్వక్కర్లేదు.

యువ:-ఔను! ఆస్థిలో భాగమంటూ నాకు పనికిరాదు. ఎందుకంటే, ఇవ్వాలినుంచీ, నేనుకూడా మీఆస్థిలో ఒక భాగాన్నే!

రామ:-నాకు అర్థమవలేదు

ఇంది:-ఆయనచెప్పిన చికిత్సప్రకారం, ఇకనుంచీ ఎప్పటికీ ఆయన ఇక్కడే వుంటాడు —

రామ:-ఇక్కడా? ఇక్కడ ఏంచేస్తూంటామా?

ఇంది:-మీకు అల్లుడేవుంటాడు—

రామ: (బుర్రుకొడించి) అదా చికిత్స ?

యువ:- (చిటిక వేసి) ఊః అదేస్వామి!

రామ:- (ఇందిరివై పుతిరిగి) నుంచిది!

[అందరూ నవ్వాడు]

: తెర :

—జనవరి, 1946

ఉల్లా - నీదా

అపరిశుభ్రమైన చిన్నగది. గోడలకు వేలాడే బూజు, గదిమూలలో కాల్చిపారేసిన బీడీపీకలూ, చేతులు విరిగి రెండు కుర్చీలూ - ఇది బ్రహ్మచారు నివశించే స్థలమని, రూపిస్తున్నయ్.

టేబిల్ మీది టైంపీస్ ఐదుగంటల్ని సూచిస్తోంది. గదిలోకి పడే నీరెండడు పట్టి ఇది సాయంత్రమని ప్రహించ వొచ్చు. టేబిల్ మీద పరిచి వున్న గుడ్డ చాలా కాలం చాకిరేవు కోసం ఎదురు చూసి చూసి, ఇక నిరాశతో వృద్ధా ప్యాన్చి ఎదుర్కొంటోంది; ఆ గుడ్డ రంగును మసం నిగయించ లేకపోవొచ్చు. మూల వున్న పాతట్రంకు పై భాగాన్ని చాలా వరకు తుప్ప తన పొట్టను పెట్టుకుంది.

రెండు చింకి చాపలు గది మధ్యలో పరచ బడి వున్నయ్. ఇద్దరు యువకులు చీట్ల పేక ఆడుతున్నారు. వాళ్లు కట్టుకున్న గళ్లుంగీల్ని పట్టి ఇది ముసింలీగ్ వ్యవహారమని మసం పొరబడ వొచ్చు. ఇద్దరి వయస్సు దాదాపు ఒకటే - ఒక పావు శతాబ్దం.

మూర్తి పంచుబడ, కాలర్ బనీను ధరించాడు. దాసువిషయం ఎక్కువేమీ లేదు. జులపాలే తే నెంచాడు కాని, ఆపని కావాలని చేశాడో, లేక మంగలిఖర్చు ఆదాచేద్దామని చేశాడో తెలియటంలేదు.]

మూర్తి:—(పేకముక్క విసిరికొట్టి) అట్లారా....దిగు!

దాసు:—ముక్కలు చిరుగు తే కొత్తపేక కొ నేందుకుడబ్బుల్లేవు.

(కాస్త ఆలోచించి, ముక్కఎత్తి, మల్టీనింపి, చివరకు గుండెరాయి చేసుకున్న వాడల్లే ముక్కవేసి) ఊర రానీ—

మూర్తి:—(నిరాశతో ఆత్మతగాచూసి) చంపావే! (బీడీ పీల్చి, ఆరిపోవటంపల్ల అవతల పారేసి) బీడీ వొకటివ్వు—

దాసు:—లేవు

మూర్తి:-పోనీ అగ్గిపెట్టె....అరె! బీడి వారేశానే!

దాసు:-పోయి ఏడుకో

మూర్తి:-ఆ గుట్టలో ఎక్కడ పడ్డనో? అందులో వారం రోజులనాటి మురుగుడు సరుక్కుడా వుంది.

[శర్మ వొచ్చాడు. అతనివాలకంచూస్తే మిగతా ఇద్దరంత చెడిపో లేదనిపిస్తుంది. ఇగవె రెండేడ్లవయస్సు. విశాలమైన పాలభాగం. అందమైన కళ్ళు, అతనిలోని ఏకీకీర్తిగానూ దాచలేవు. ఏదోవిషయంతో బాధపడు తూన్నట్టు కనిపిస్తున్నాడు]

మూర్తి:-రా....బ్రదర్ ! చాలాఆలశ్యంచేశావే ? ఒక సిగరెట్ ఇలాపారెయ్ !

శర్మ:-కొనటం మరిచిపోయా....నా గోలలో అన్నీ మరిచే పోతున్నా.

మూర్తి:- (పేకముక్కలు కిందికిదింపుతూ) ఏంగోలా ?

(తలఎత్తిచూసి) అరె ! అట్లావున్నావేం ?

దాసు:-మళ్ళీ ఏం ఉపద్రవంవచ్చిందీ ?

మూర్తి:-ముందుకూర్చో—

శర్మ:- (కుర్చీలోకూర్చబడి) ఉన్ ! (నిట్టూర్చాడు)

దాసు:-విసిరి సవర్యలుచెయ్యమంటావా ? అసలు సంగతేమిటి ?

శర్మ:-మామూలుగోలే ! మళ్ళీపెళ్ళి మాటలు !

మూర్తి:-మాకు పప్పన్నాలన్నమాట !

దాసు:-ఇదివరకు డడరుసార్లు డిసప్పాయింట్ చేశావ్ !

మూర్తి:-కనుక యీసారి తప్పకుండా చేసుకోవాలి.

శర్మ:-పిల్లికి చెలగాటం, ఎలక్కు ప్రాణసంకటంలాగుంది !

మూర్తి:-ఏం - ఏమొచ్చిందీ?

శర్మ:-ఈ పెళ్ళి నాకు ఇష్టంలేదు.

దాసు:-ఇది మామూలుపదమే! ముందు ఇష్టంలేకపోయినా,
తరువాత ఇష్టం దానంతట అదే పుడుతుంది. ఈసారి
కారణాలేమిటి? పిల్ల బాగుండదా?

శర్మ:-పిల్లను చూడలేదుకాని, చూసినవాళ్లు అప్పరసని
చెప్తున్నారు.

(ఫోటోతీసి ఇస్తూ) చూడు—

మూర్తి: దాసు:-(ఒకరి తలమీంచి ఇంకోళ్లు చూస్తూ)
ఫిలిం స్టార్ లాగుండే!

దాసు:-భలే పిల్ల!

మూర్తి:-వేచి కూర్చునందుకు మాంచి ఛాన్సు!

శర్మ:-నాకు వొద్దురాబాబూ అంటే?

దాసు:-అన్నట్టు మొదటి పానిపట్ యద్ధాసికి కారణా
ల్లాగు నీ మిగతా కారణాల్ని ఏకరువు పెట్టు—

శర్మ:-అసలు పెళ్ళింటేనే నాకు భయం—

దాసు:-ఆ భయాన్ని చాలాభాగం మేం వొదలగొడతాం;
ఇంకా అడుగూ బొడుగూ ఏమన్నా వుంటే, ఆకాస్తా
పెళ్ళికూతురే వొదల గొడుతుంది!

శర్మ:-అది వొదలదు. ఈ యీడులో నేను పెళ్లాడ దలుచు
కోలేదు.

దాసు:-మరి నవ్వు ముసలాడివయ్యాక, నిన్నెవతె పెళ్లాడు
తుందీ?

శర్మ:-పోనీ ఇలాగే వుంటాను.

మూర్తి:-అపర భీష్ముడు! (నవ్వాడు)

శర్మ:-నవ్వులు నరేనోయ్ ముందు నేను బైట పడే మార్గం చూడండిరా!

మూర్తి:-నువ్వింకా నీ ఒప్పుదలను ఇవ్వలేదుగా?

శర్మ:-ఇవ్వలేదు ఆ కాబాయ్యేమామ ఉదయానే దిగాడు. ఒక నైస్రాయి వొచ్చినంత వైభవంగా జరిగింది. పొద్దుట్టుంచీ అమ్మా, నాన్నా వరసాగ్గా వొచ్చి యీ పెళ్లి ఒప్పుకోమని ఒకటే తోముతున్నారు. చివరకు నాన్నతో పోట్లాడాల్సి కూడా వొచ్చింది; రేపు ఉదయం లోపల నా ఒప్పుదలను ఇవ్వకపోతే నాకిక ఆ ఇంట్లో చోటులేదన్నాడు. కొన్నాళ్లపాటు ఏ దేశాంతర మన్నా పోదామని చూస్తున్నాను.

దాసు:-మీ నాన్నకు అంత పట్టుదలేం?

శర్మ:-పెద్ద ఆస్తి. ఒక్కతే కూతురు, కట్నం యేమీ తీసుకోకపోయినా, ఉత్తర్రోత్రా ఆ ఆస్థితా కలుస్తుందనే నమ్మకం వుంది.

దాసు:-ఇంకేరా — ఇంతకన్న మంచిపిల్ల యీ జన్మలో దొరకదు!

మూర్తి:-చదువుకుందా? ఏమన్నా పాడగలదా?

శర్మ:-ఈసంవత్సరం స్కూల్ ఫైనల్ ప్యాపయిందట అద్భుతంగా పాడగలదట గ్రామఫోన్ కంపెనీవాళ్లు రికార్డింగ్ కోసం వెంటపడ్డా—వాళ్ళు ఒప్పుకోలేదట.

దాసు:-అన్నీ గొప్పగుణాలే ! రేపు నువ్వు డాక్టరువై —
 రోగుల్ని ఒకరొకరుగా దాటెయ్యటంలో నిమగ్నుడి
 వై నా — సంగీతంతో సంపాదించగల భార్య
 ఉంటుంచాయె ! అబ్బాయి ! పొరపాటున వాళ్ళు
 నీకు యీపిల్లను ఇస్తామన్నారు. సమయందాటుతే,
 నువ్వు ఎదురిచ్చినా ఇంత మంచినబంధం దొరకదు.
 ఇప్పుడు నువ్వు ఒప్పుకోకపోవటం — నీదేలోషం !

శర్మ:-ఏంపెళ్ళిరా! ఆపిల్ల ముక్కు మొహమన్నా ఎరగను.
 చివరకు ఆ అమ్మాయిని కలలో చూసిన పాపానన్నా
 పోలేదు పూర్వపరిచయం ఏమీలేకుండా యీపెళ్ళి
 చేసుకొని నేను సుఖపడేదేమిటి?

దాసు:-పెళ్ళివిషయంలో జార్జిబెర్నాడ్ మా ఏమన్నాడో విన:
 పరిచయమూ, స్నేహమూ, ప్రేమూ వృద్ధియ్యాక,
 ఏరికోరి చేసుకున్న వివాహాలతో ఎంతమంది దాం
 పత్య సుఖాన్ని అనుభవిస్తున్నారో — లాటరీ పద్ధతి
 మీద జరిగే వివాహాలతోకూడా అంతేమంది
 దాంపత్య సుఖాన్ని అనుభవించ గలుగుతారు—

మూర్తి:-ఇది నాకు కాచి వడబోసిన సత్యంగా కనిపిస్తోంది.
 మచ్చుకు—శర్మ జీవితాన్నే తీసుకుందాం. పూర్వం
 శర్మ సుభద్రతో స్నేహించేసి అరాత్తుగా ప్రేమించి
 ఊరుకున్నాడు ఏకారణాన్నయితేనేం ఆమె వివాహం
 శర్మతో కాకుండా జరిగిపోయింది. మనవాడు
 మనస్సు చెడగొట్టుకొని, ఇంకా 'సుభద్రా! సుభద్రా!' అని
 అప్పుడప్పుడు కలవరిస్తున్నా, ఆమెమాత్రం

ముక్కు, మొహమూ ఎరుగని ఆ భర్తతో లక్ష
ణంగా కాపరంచేస్తూ, అప్పుడే ఇద్దరు బిడ్డల తల్లి
యింది. ఆమె కలలోనన్నా శర్మను తలుస్తోందనే
సమ్మకం నాకు లేదు —

దాసు:- ఇంకోతమాషా ఏమిటంటే — ఈ ప్రేమరంగం
మొదట్లో చాలా ఘోరంగా వెంటబడుతుంది.
అప్పుడు నువ్వు ఏమనుకుంటావంటే — హృదయం
అనేది తాతా ఐరన్ కంపెనీలో తయారు కాబడ్డ
ఉక్కు కడ్డీలనీ, దాన్ని నీ మొదటి ప్రియురాలి
హృదయం అనే అయస్కాంతం తప్ప ఇంకోటేదీ
ఆకర్షించలేదనీ పొరబడతావ్. కాని కాలక్రమాన,
ఇతరస్త్రీల హృదయాలు — అంటే ఇతర సూదంటు
రాళ్ళుకూడా నీ ఉక్కుహృదయాన్ని ఆకర్షించగలవు.
హృదయం అనేది లొంగని గట్టి వనార్థంతో చేయ
బడ్డ వస్తువు కాదనీ, అది రక్తమాంసాలతో తయారు
కాబడి అటూ ఇటూ తిరిగే అవకాశంవున్న లివర్
మీద వేలాడుతోందనీ — యీ అనుభవంతో
నువ్వు తెలుసుకోవాలి.

మూర్తి:- కనుక ప్రేమించిన యువతితో నీ పెళ్ళవలేదని
దిగులుపడనక్కర్లేదు. ప్రేమించగానే సరా? సుభద్ర
విషయంలో లాగు పెళ్ళికాకపోవచ్చు. అందుకు
ముందు పెళ్ళాడేసి, తెగని సంబంధాన్ని మెల్లో వేసు
కున్నాక, ప్రేమించటం మొదలెడితే — మరోరకం
డిసప్పాయిట్ మొట్ట వుండదు —

శర్మ:- ఏమిటీ తోముడు? ఇది తప్పించుకోవటం ఎట్లాగురా బాబూ అని ఆలోచిస్తూన్న నాకు యీగొడవంతా దేనికీ? అమ్మకూ, నాన్నకూ పట్టినపిచ్చే మీకూ పట్టినట్లుంది. చూడబోతే—మీరంతా ఆమాను గాడి ఏజెంటులాగున్నారు?

మూర్తి:- అబ్బిరేదనే వాడికే ఇంత మంచిఛాన్స్ వొస్తూంటుంది. అదే ఆఫర్ నాకవొస్తేనా, ఎవరి గంటేసి, పల్లకీలో దూకేవాణ్ణి.

దాసు:- (ప్రేరితకట్టుమీనం మెలేసి) నేక్కడ వుండగా, నీదాకా రానిస్తానట్రా?

మూర్తి:- నువ్వు నాకన్న ఏకపయంలో గొప్పా?

దాసు:- నేను కథకుణ్ణి!

మూర్తి:- బోడికథలు! కాగితం దొరక్క నేను రాయటం లేదుకాని—

దాసు:- నేను రసికుణ్ణి!

మూర్తి:- నేను కాకపోతేగా?

దాసు:- నేను రూపవంతుణ్ణి, బలిష్ఠుణ్ణి—

మూర్తి:- డబ్బుల్లేక, టాయిలెట్ సామాన్లు కొనటం లేదు కాని, నేనూ రూపవంతుణ్ణే ప్రస్తుత ఆర్థిక సమస్య వల్ల కండ తక్కువై, ఇలావున్నానుకాని, మూడు నెల్లు తయారుతింటే— నేనూ వస్తాదులాగు తయారవకపోన! పోనీ నీకు యీరెండు మూడు రకాల క్యాలిఫికేషన్లు ఎక్స్ట్రాగా ఉన్నయ్కనుక — నీకు

ఇంకో మంచిచావు ఇంకెక్కడన్నా దొరుకుతుంది.
అందుకని యీ ఛాన్సు నేనే పుచ్చుకుంటాను.

దాసు:-అట్లా దారికిరా ఇప్పుడు మనిద్దరం రాజీవడదాం.

మూర్తి:- (వేళ్ళు చాపమీద మోగించి) టరమ్స్?

దాసు:- ఏముందీ? శర్మ బేరం ముందు చెడగొడదాం. ఆ
తరువాత మనిద్దరం స్వయంవరానికి వెళ్దాం. ఇద్దరో
—ఆ అమ్మాయి ఎవర్ని పెళ్లాడినా, వాడు, రెండో
వాడికి నెలకు రెండువందలరూపాయిలవంతున, జీని
తాంతమువరకూ, భరణం ఇచ్చుకోవాలి. మన నిరు
ద్యోగనమస్యా, ఆర్థికదస్థి, యీవిధంగా తీరి
పోతుంది

మూర్తి:- ప్లాను చాలాబాగుంది. శర్మ మనకు రికమండ్
చెయ్యకపోతాడా?

శర్మ:- ఓ. తప్పకుండా!

దాసు:- నరే. నీకు యీసంబంధం చెడగొట్టే విషయంమీద
రేపు మంచిప్లాను ఇస్తాను.

శర్మ:- రేపటివాకానా? ఒప్పువలను తీసుకొని, రేపుపొద్దున్నే
నన్ను పెళ్లికొడుకును చేసేందుకు సిద్ధంగావున్నాను.
మామగారు ఇంటిదగ్గరే బిఛాణావరిచాడు.

మూర్తి:- రాత్రికి గోలచేసి, దెయ్యాలన్నయ్యని బెవర
గొడితే?

శర్మ:- ఆయన దయ్యాలమంత్రగాడట; పెద్ద వస్త్రాదులా
గుంటాడు. దుడ్డుకర్రతీసుకొని వెంటపడి మన వీపును
విమానంమోత వుట్టేవాకా వొదలడు.

దాసు:-ఉండరా—

(కాస్త ఆలోచించి) అరేయ్! భలే ఉపాయం తట్టింది. కుణాలమీద పని పూర్తవుతుంది.... కాని, పని కాగానే మామగాణి ఇక్కడికి తోలాలినుమా!

శర్మ:-అట్లాగే!

దాసు:-ఐతే విను; మీ మామ రాత్రికి ఎక్కడ పడుకుంటామా?

శర్మ:-మేడమీద; నా స్టడీరూంలో

దాసు:-అర్థరాత్రి నువ్వు ఆ గదిలోకి జొరబడు —

శర్మ:-నా పక్క కిందవేస్తారు.

దాసు:-వేస్తారే....ఏం వేస్తే? ఆయన గదిలోకి వెళ్ళి లైట్ వెయ్యి.... వెళ్లేముందు తూకంగా తాగెయ్.

శర్మ:-అది నాకు అలవాటులేని మేళాం. తాగాక వాంతులు తగులుకుంటయ్!

దాసు:-మరి ఎట్లాగురా? సరే-ఒక పనిచెయ్. నోరన్నా వాస నెయ్యకపోతే లాభంలేదు కనుక, ఒక్క గుక్కెడు కాస్సేపు నోట్లోవుంచుకొని, పుక్కిలించి ఉమ్మెయ్. నీకు తాగే అలవాటు బాగావుందని తెలియజేసేందుకు ఒక బ్రాందీబుడ్డి చంకనపెట్టుకో. సిగరెట్ పీలుస్తూ, తూటూ వెళ్ళి ఆయన పక్కమీదకూలబడి, “శ్యామలా! శ్యామలా!” అని ఆయన్ను లేపు—

శర్మ:—శ్యామల ఎవరూ?

దాసు:—నీ ఊహ ప్రపంచంలోని ఉంపుడుకత్తై అనుకో! నీకేదో నిమిషానికి ఇదంతా వాగేస్తున్నావని ఆయన

అనుకోవాలి. సీచరిత్ర ఇండియన్ హిస్టరీలో ఇంకా జేర్చబడలేదుకనుక, నీకు నువ్వే చెప్పేయ్. ఏక్షన్ చేస్తూ సీనోటికొచ్చిన అప్రభంశం అంతా వాగేయ్. ఆయన ఇదంతా నిజమనుకొని, అదిరి, ఇంకెవ్వరితోనూ చెప్పకుండా తెల్లవారుజాము మెయిల్ ఎక్కుతాడు. రేపు పొద్దున నువ్వు నీబప్పుదలను ఇచ్చినా—వాళ్లంతట వాళ్లే వెనక్కుపోతారు కనుక, సీమీద సాడ్డేమీ వుండదు.

మూర్తి:—మామగాడు మెయిల్ కు వెళ్తే మన అప్లికేషన్లు ఎట్లా? పోస్టులో పంపుకుందామా?

దాను:—ఈచలికి బిగుసుకొని ఐస్ ఐపోకుండా, శాలువలు ముసుగేసుకొని, స్టేషన్ లోనే కాపలావేద్దాం.

శర్మ:—భలే ఉపాయంరా దానూ! మరి బ్రాండ్ బుడ్డి ఏదీ?

దాను:—(ట్రంకులోని బుడ్డిని ఇస్తూ) బ్రదర్! జాగర్త్ రోయ్! అసలే దొరికటంలేదు, బ్లాకు మార్కెట్ లో పాతిక రూపాయలకు కొన్నాను. తూలేప్పుడు బుడ్డి వొదిలేవ్! రేపు పొద్దున్నే బుడ్డి మళ్లీ నాకు (జేర్చాలి) సుమా!

శర్మ:—నా ఎత్తు బంగారం ఇచ్చినా నేను తాగలేనుగా!

దాను:—నటించేప్పుడు జాగర్త్. ఒళ్లు తెలియని స్థితిలో పడి పోతూన్నట్టుండాలి. నువ్వు రాసిందీ, ఇంకా ఇతరులవీ గేయకవిత్వమంతా అప్పజెప్పు— భలేపని చేస్తుంది. మామగాడు నిన్ను పట్టుకోలేక చస్తాడు!

శర్మ:—(ఓళ్లు సగంమూసి అటూ ఇటూ తూలుతూ)

(గేయం)

ఈ పూరొక లంక

మన ప్రేమొక డొంక

నువుచూస్తే నా వొంక

పడితే వొదలని బంక!

బంక!.... బంక!.... బంక!

[శర్మ నాట్యంచేస్తూ గదంతా తిరుగుతున్నాడు]

మూర్తి:-హియర్!....హియర్!.... నీ కవిత్వ పాకంలోని
బంక—చాలేను, చాలకపోయ్యేను. ఇక్కణ్ణుంచే,
ఇంత తుమ్మబంక తీసుకెళ్లి మామగాడి మొహాని
కేసి పులుము.

దాసు:-అట్లా.... రోడ్డుమీద తూలేవ్! పోలీసువాడు
స్తేషన్ కు జేరుస్తాడు.

శర్మ:-రైట్ నేను వొస్తాను.

[శర్మ వెళ్లిపోయాడు]

మూర్తి:-ఇంతకూ మన ఆర్థికసమస్య తీరినట్టే!

దాసు:-ఉండరా ఇదివరలో

(రాగంతో) అనగా, ఆన పంథొమ్మిది వందలనలభై
వొకటో సంవత్సరం, ఫిబ్రవరి నెల ఇరవై మూడో
తారీకు మొదలూ, యీ నాటివరకూ రాసిన ఐదు
ఫిలింకథల్లోనూ, ఒక్కదాన్నన్నా నేనే డైరెక్ట్ చేసి,
వెండి తెరకు ఎక్కించాలి

మూర్తి:-ఆడబ్బు నా చేతుల్లోకే రావాలి కాని - పది ఫిలిం
కథలు - రాసేస్తాన్, గీతేస్తాన్, తీసేస్తాన్! తీసి వెధవ
వెండి తెరకు కాకుండా బంగారపు తెర మీదికి ఎక్కి
స్తాన్! పాకిస్తాన్! తోలేస్తాన్!

దాసు:-ఏడిశావ్! ప్రతి విషయంలోనూ యీ దేశంలో
పోటీయే; వెధవ పోటీ!

[తెర]

2

వేడమిది శ్మశ్టడీమాం. అంధకారబంధురం. టెం - పీస్,
టిక్-టిక్ లకు లయగా నిద్రపొయ్యేవ్యక్తి గురకతప్ప, ఇంకే ఇతరశబ్దమూ
వినరావటంలేదు.

స్విచ్ వేయగానే లైట్ వెలిగింది. గడియారం ఇంతకుముందే ఒంటి
గంట చాటింది.

టేబిల్ మీద పుస్తకాలు చక్కగా అమర్చబడినాయి. ఒకమూల
పందిరిమంచంవుంది. మంచానికి దోమతెర దించబడివుంది. లోపల గాఢ
నిద్రలో గురకపెట్టే స్థూలకాయుడు శర్మకు కాబోయ్యేమామగారు (?).

శర్మ క్రాపంతారేగివుంది. కష్టనలపటంల కొద్దిగా ఎగ్రబడ్డవి.
మనిషి హెగానెనట్టు కనిపిస్తుంది. చేతిలోని సగం కాలిన సిగరెట్టుపొగలు
విరజిమ్ముతోంది. చంకలో బ్రా దీబుడ్డివుంది. తూజూ తూజూ
మంచందాకావొచ్చి, నిద్రించేవ్యక్తిని చూస్తూ ఒక్కక్షణం నిలబడి
పోయాడు. వెంటనే కర్తవ్యం నిర్ణయించుకున్నవాడల్లే, దోమతెరన్ని
బలంగా లాగిపారేసి, దభీమని మంచంమీద కూలబడ్డాడు.]

మామ:- (ఉలిక్కిపడి లేస్తూ) దొంగలు!....దొంగలు!

శర్మ:- ప్యారీ! దొంగను కాదే! నీమూస చోరుణ్ణి!

మామ:- (నిద్రకళ్లను తుడుచుకొని) ఓహో! మీరా?

[లేచి కూర్చున్నాడు]

శర్మ:- శ్యామలా! కోపం వచ్చిందా?

మామ:- ఓహో! తా ఎట్ ఫస్ట్ సెట్ అని పుస్తకాల్లో చదివాను కాని, ఇంత ప్రాక్టికల్ గా ఎప్పుడూ చూడలేదు. మా అమ్మాయి శ్యామల ఫోటోను చూసే, నవ్వింత ఘోరంగా, తలక్కిందులుగా ప్రేమసాగరంలో పడిపోయ్యావంటే-?

శర్మ:- (గొంతుకు ఏదో అడ్డం పడ్డట్టు కాస్త ఆగి) అదికాదే శ్యామా! అసలు ఆ ఇందినను కొన్ని ప్రత్యేక కారణాలవల్ల రాత్రి జేడియూల్స్ వొచ్చింది.

మామ:- ఇందిర ఎవరూ? మీక్లాసు మేటా యేం?

శర్మ:- ఆరంగసాని మీద నాకేమీ ప్రేమలేదుకాని, అది రాజేశ్వరి ఇంట్లో తటస్థపడ్డది—

మామ:- ఇవన్నీ భోగం వాళ్లపేర్లా? మంచి రసికడిలా గున్నావే?

శర్మ:- రెండు సంవత్సరాలనుంచీ యీ బజారంతా ఛెడతిరిగే ఖ్యాతి వున్న నారసికత్వాన్నే ప్రశ్నిస్తున్నావే?

మామ:- ఫర్వాలేదు. రెండేళ్ళి మెరకవీధి బ్రెయిసింగూ, అనుభవమూ వుండికదా? మొదట వొర్టి యంబ్రహ్మా అని పొరబడ్డాను. ఈ మాత్రం అనుభవమన్నా లేకపోతే అమాయకపు శ్యామలదగ్గర మరీ కొత్త మేళాంగా తయారయ్యే వాడివి! సంతోషం!

దరిమిలా ఎంత చెడిపోతావోనని ఏడవకుండా, ఎంత
వరకూ చెడ్డావో ఇప్పుడే తెలిసిపోయింది కనుక—
ఇంకేమీ ఫర్వాలేదు. భలే అల్లుడివిరా బాబూ!
ఇండియా అంతా గాలించినా, యీమాత్రమన్నా
చెడనిపాడు, యీ రోజుల్లో దొరకటం చాలా
కష్టం!

[శర్మ తూలేటప్పటికి జేబులోంచి ఫోటో కిందపడ్డది]

శర్మ:-ప్యారీ! వసంతా!

మామ:-(ఫోటో ఏరి చూసి) అప్పుడే అమ్మాయి ఫోటోను
వ్యాదయానికీ, ఊపిరితిత్తులకూ దగ్గరగా ఉండేట్టు
జేబులో దాచిపెట్టుకున్నావే! ప్రేం కట్టించి, మెడలో
వేసుకొని, ప్రేమబికారివై నాలుగు బజార్లూ ఊరే
గుతే ఇంకా బాగుంటుంది. ఇంకేం నవ్వురాసిన
ప్రేమ కవితవమంతా వాల్యూములు వాల్యూము
లుగా, అమ్మాయికి అంకితం ఇచ్చేయ్!

శర్మ:-భారతీ!

మామ:-శాకినీ! ధాకినీ!.... శాంభవీ!.... భైరవీ! ఓం!

ధాం! ధీం!

శర్మ:-(కుడిచెయ్యి పైకెత్తి)

(గేయం) జై - జై - పుష్పవల్లీ!
నీ చూపే మాపాలవల్లీ!
నీ నవ్వాక వెల్లువల్లీ!
సుగంధం వెదజల్లే మల్లీ!
సీముస్తాబే ఊసరవిల్లీ !!!

మామ:-సినిమా తారలమీదకూడా కవిత్వం రాశేవే?

శర్మ:-ఆగేయం - ఆమె మొటిచిత్రం విడుదలైన రాత్రి పదకొండు గంటల ముప్పై మూడున్నర నిమిషాలకు రాసి, ఆమె పాదపద్మముల ముందు ఇలా విసిరి అంకితం పారేశాను!

[కొత్త ఉపాయం తట్టినవాడిలాగు]

ఉండు ఇదిగో! బుడ్డి! మేరాబుడ్డి!

[చంకలోని బుడ్డి నైకి లాగాడు]

మామ:-బుడ్డికూడా తెచ్చావ్! నోటివాసన్నపట్టి, ఇది మంచిరకం సరకని అప్పుడే ఊహించాలే! ఇట్లో మీ ఆచారాలచూసి, సౌత్ ఆఫ్రికా సరకను కున్నాను కాని, నీ నాగరికతా, వ్యవహారమూ చూస్తే, నీమకు ఎగువతి 'కావాల్సిన వాడిననే నమ్మకం కుదిరింది ఏదీ — బుడ్డి?

శర్మ:-ఉండు చుక్క వెయ్యనీ.

మామ:- (బుడ్డి లాక్కుంటూ) ఇటివ్వు - నేనూ కేస్తాను. డాక్టరీ చదువు తూన్నందుకు, యీ ద్రవ పదార్థపు మెడిసిన్ ల వల్లూను మహాబాగా కనిపెట్టావ్. పచ్చి బాలింతరాళ్లకూడా ఇవ్వదగిన పరిమాణం! (సంతోషంతో బుడ్డి తిప్పిచూసి) అరే! భలే సరుకే! ఈ మార్కు సరుకును రుచి చూసి మూడేళ్లయ్యింది ప్రస్తుతం ఇది మిలిటరీకి తప్ప సివిల్ సప్లయ్ లేనేలేదు. బ్లాక్ మార్కెట్ లో పట్టి వుంటావులే! ఈ వూల్లో యీ పావు ఎక్కడో నని సాయంత్రమంతా వెతు

ఈతూ తిరగలేక చచ్చాను. వెధవలు ఎక్కడో సందు
గొందుల్లోనో, ఊరిబైటనో పెట్టినట్లున్నారు ఈ
రాత్రికి సరాశతోనే పడుకోవాల్సి వచ్చింది; అట్టి
ఆపత్ సయములో సరిగ్గా సమయానికి ఇలా
డింపాలి - తాజా సరుకు !

[మామ సంతోషంతో సరంబుడి తాగేశాడు]

శర్మ:- (ఎంట్రీక్ మాక్ తగిలిన వాడిలాగు వెళ్ళు ముడుచు
కొని) మూలతీ !

మామ:- నవ్వు చెప్పే పేర్లయితే నాజూగ్గా మహా బాగున్నయ్
కాని, మన షులు ఎలా వుంటారా అని ఆలోచిస్తు
న్నాను ఒక తెనన్నా యీ రాత్రి ఇక్కడికి శాంపిల్ గా
దింపివట్టయితే, విషయాన్నీ, నీ అభిరుచినీ బాగా
అర్థం చేసుకునేవాణ్ణి.

శర్మ:- (మోకరించి) ఈలోకంలో నాకు నువ్వుతప్ప ఇంకేం
వుందీ?

మామ:- బుడ్డిలో ఇంకా ద్రావకం వుందిగా? పద్యంపాడు;
లావొక్కింతయు లేదు.....!

శర్మ:- మా ప్యారికి బుర్ర తిరుగుతోందే!....హ్లా....హ్లా....
హ్లా....!

మామ:- ఇలాటిబుడ్లు ఏకదమ్మన రెండే! బిగించే అలవా
టున్న నాకు బుర్ర తిరగటమేమిటీ? ఈ భూమే తిర
గంగాలేంది, బుర్ర లేమిటీ—మనుషులూ, పొలాలూ,
రైల్వూ, మేడలూ, పర్వతాలూ, సముద్రాలూ, సాహి

త్యాలూ—అన్నీ తిరుగుతూనే ఉన్నయ్ అద్దంలేందే
నీబుర్ర నీకు కనిపించదు కకక — మిగతా అందరి
బుర్రలూ తిరుగుతూన్నట్టు కనిపిస్తుంటుంది. జాగ్రఫీ
చదవ లేదటా— ప్రజాకభీ!

శర్మ:-భ లే ఉమార్ గావుందే—యీ రాత్రి ?

[శర్మ మామను కావలించుకున్నాడు]

మామ:- (కాస్త దూరంగాజరిగి) ఏరోయ్ ! నాకసలు మొగ
శరీరం తగుల్తే గొంగళీపురుగులు ఒళ్ళంతా పాకి
నట్టుంటుంది ! దూరంగా జరుగు ముందు—

[చెయ్యి విసిరి నూచించాడు]

శర్మ:- (నందుదొరికిందని మామవైపు జరుగుతూ) ప్యారీ—
ఏదీ ఒక్కముద్దు !

మామ:- (శర్మనువొంచి వీపుమీద ఒక్కగుద్దు బనాయించి)
ఈవీశగుద్దుతో నీ నిమాగిమా దిగిపోవాలి. దిగకపోతే
ఇంకొక్కటి సరిపోతుందనుకుంటా—

శర్మ:- (ఆవలించి) అమ్మా !

(బలవంతాన తెప్పరిల్లి) అల్లాకోపంచేస్తే ఎల్లాగే
పిల్లా ?

మామ:- గుద్దింది అల్లాకాదు; నేనురా !

(మీసంతిప్పాడు)

శర్మ:- పిల్లా ! మీసంకూడా పెంచావే !

మామ:- (మళ్ళీ మీసం తిప్పి)

(గేయం)

నీకోసంరా - యీమీసం

వినరా - నా సందేశం

ఇప్పుడు నా కొచ్చిన - ఆవేశం

నీ వీపుకు చాలా మోసం!

శర్మ:-ఆసుకవత్వం కూడా చెప్పున్నావే పిల్లా!

మామ:-తెలుగులో కవితవ్వం చెప్పలేనంత దద్దమ్మ ననుకున్నావా? అందులోనూ ఆసుకవత్వాన్నిగూర్చిరెండు ముక్కలు బోధిస్తాను. జాగ్రత్తగా విను; పేకముక్కల్లో ఆసు ఎంత గొప్పదో, కవితవ్వంలో కూడా ఆసు కవితవ్వం అంత గొప్పది; దాని తరువాత, రాజు కవితవ్వి, మదాం కవితవ్వి, జాకీ కవితవ్వి, జోకర్ కవితవ్వి — ఇత్యాది వొస్తయ్. నీకేసులో ఆసు కవితవ్వి, తగిన ఊసుల్లో ఏడకపోతే లాభంలేదని—

శర్మ:-ఈచలి ఇంకెల్లా పోతుందే — పిల్లా?

మామ:-చలి పీస్తోందా? ఆసంగతి ఇందాకనే ఏడకలేక పొయ్యావ్? మలేరియాకు పాతకాతా దారుడి వాయేం? వేసుకో ఒకడోస్!

[బలవంతంగా, శర్మనోడు పలచిసి బ్రాందీ పోశాడు. శర్మకు ఉక్కిరి బిక్కిరై కొలమారింది. ఎలాగో కొద్దిగా మింగక తప్పిందికాదు. కొంత ఉమ్మేశాడు. మామగారి చొక్కా, పక్కా ఖరాబయినై]

మామ:-(చొక్కా దులుపుకుంటూ) కొత్తమేళాం కాబోలు నాయనా! సోడా లేకుండా ముడిసరుకును మింగలేవా? ఇస్త్రీచొక్కా అంతా ఖరాబ్ చేశావే!

శర్మ:- ఏమిటే — మోటు సరసం?

మామ:- నేను స్నరై న మోటు సరసానికే దిగుతే — నీ శరీరంలో ఏవిధమైన ఎక్కడుదిగుళ్లు ఉండవురా — నాథా!

శర్మ:- అబ్బ! చలి! కావిలించుకోవే!

మామ:- ఇంకా వొదల్లా చలి? ఉండు.... చలిమంట వేస్తా. ఇక్కడున్న గంపెడు పుస్తకాలూ, నీ రచనల దస్తకాలూ, బాగా ఉపయోగ పడతాయిలే!

[లేచివెళ్ళి ఒక బొత్తి పుస్తకాలు తీశాడు]

శర్మ:- అవి నా రచనలు!

మామ:- ఒట్టి కోతలు! ప్రజలకు వాతలు! డబ్బామోతలు!

[అవి గది మధ్యలో పారేసి ఇంకో బొత్తి ఎత్తాడు]

శర్మ:- అవి నా ప్రజా నాటికలు!

మామ:- స్మశాన వాటికలు!

[ఆ బొత్తి పారేసి, ఇంకో బొత్తి ఎత్తాడు]

శర్మ:- అదంతా నా భావ కవిత్వం!

మామ:- నీ శరీరంలోని పైశ్చ్యం!

[ఆ బొత్తి పారేసి, డ్రాయర్ సారుగు మొత్తం పైకి లాగాడు]

శర్మ:- అది నా రచనల భోషాణ్ణం!

మామ:- తుక్కుదుడారం! చెత్తచెదారం!

[మొత్తం దులిపి పోగు చేశాడు]

(అగ్నిపుల్లగీస్తూ) రా నాయనా! మంటకు కాస్త దగ్గిరిగా జేరు

[శర్మ అదిరి, పుస్తకాలన్నీ నిజంగా రంగు పాఠశాలయ్యేమోనని, పోగు మీద విరుచుకు పడ్డాడు]

మామ:-లే నీ ఒళ్లు కూడా కాలిబొప్పి లెక్కతుంది.

శర్మ:-నాకు చలలేదు - ఊరికే నే అన్నాను.

మామ:-చెంపలు వేసుకో !

[శర్మ హెల్ప్ లెస్ గా చూసి, ఇక గత్యంతరంలేక, చెంపలు వేసుకున్నాడు]

మామ:- (బుడ్డిలో మిగిలిన పదార్థాన్ని ఖాళీ చేసి) ఇప్పుడు—
యీ ఫ్రెంచి ద్రావకం పడ్డాక, నిజంగా స్వర్గానికి
ఒక్కటేమెట్టు తక్కువలో ఉన్నాను. (తేపు) ఇంకో
బుడ్డివుందా? ముందుడన్నట్లు

శర్మ:-లేదు.

మామ: (తూటతూ, శర్మ గడ్డ పట్టుకొని) ప్యారీ !

శర్మ:- (అదిరి, తన మీద పడకుండా పట్టుకుంటూ) తూటవో
కండి — తూటవోకండి నేను పట్టుకోలేను —

మామ:- పిల్లా ! చుక్కపడ్డాక తూటకుండా ఉండటంకల్ల !
తప్పేముందీ నావల్ల !

[ఖాళీసీసా అవతికి విసిరిపారేశాడు. పెద్దవప్పుడైంది]

శర్మ: ఆఁ. చప్పుడైతే నాన్నవొస్తాడు

మామ:-ఏంవొస్తే ? ప్రజాకభి ! ఇందాకటినుంచీ నువ్వు
స్తోత్రంచేస్తూన్న ఆడవాళ్ళు ఒక్కరినీ వెంటనే ఇక్కడికి
దింపు ! లేనాతే, ఇందాక శాంపిల్ చూపిన గుడ్డు
ల్లాంటివి, నీ వీవు తామానురబాగా మోగిస్తావు!

శర్మ:- (గేయం)

నీతో బేరం
ముక్కుకు దారం!
కంట్లో కారం!
ఒంటికి వికారం!

మామ:- ఏ తే ఇది వినవే పిల్లా! నోడాబుడ్డి!

(గేయం)

నీ గాజుల గలగల
నావొంటికి జుజుల!
నీ కెప్పుల తొలాకులు (Love-locks)
ఎడిన నాగుండెల్లో బాకులు!
నీగజుల ఒడ్డాణం!
నాతో పండగ పరమాణ్ణం!
నీ మెడలో హారం
నామనో వికారం!
నీ చూపుల గాలం
హనుమంతుని వాలం! (Elastic!)
నా పైత్యానికి అల్లం!
నా శైత్యానికి బెల్లం!
నీతో విహారం
నాపాలిట క్లోరోఫారం!
మసిద్దరి వ్యవహారం
ఈ ప్రేమ గుడారం!

మామ:- ఆహా! ఓహో! అసలు సంగతి మరిచిపోయా. ఏరిరా గుండ్రాళ్ళలాటి నీ ప్రియురాలు? దింపనట్రా? కాచుకో - గుడ్డు పడుకోంది.

[పిడికిలి బిగించి, చెయ్యి పైకెత్తాడు]

శర్మ:- (భయపడుతూ) అలాటివాల్లెవరూ లేరు.... అదంతా అబద్ధం! గుడ్డవోకండి -

మామ:- ఓరిసీ! నా కేటోపీ తొడిగేందుకు వచ్చావుట్రా? కాచుకో మణుగు గుడ్డు చచ్చాన్!

[శర్మను వొంటికాడు]

శర్మ:- అరుస్తాను -

మామ:- అరిచేందుకు ప్రాణం మళ్ళీ తిరిగిరాదని తెలియ దట్రా - ప్రాణనాథా!

శర్మ:- (ఈ అపాయంలోంచి తప్పించుకునే ఉపాయాన్ని చప్పున ఆలోచించి) అల్లుణ్ణి చంపుకుంటారా?

మామ:- (శర్మనువొదిలి) సమయానికి జ్ఞాపకం చేశాన్ కనుక సరిపోయింది. ఐతే మధ్యాహ్నం యీ పెళ్ళి వొద్దని ఏమేమిటో వాగావుటే? నీబళ్ళు ఏం కోర్కెం దిరా! (ఒక్కపోటు వొడిచాడు)

శర్మ:- కాదు పొడవ బోకండి అదంతా అబద్ధం! ఇప్పుడు చెప్తున్నాగా - మీ అమ్మాయి మీద నాకు పుట్టుకొచ్చినంత ప్రేమ -

మామ:- ఒక్క పుట్టి ప్రేమేనట్రా?

శర్మ:- ఒకటేం ఖిత్తి ? ఒక్క- వెళ్ళు పుట్టు కాదు
ఒక మిలియన్ పుట్టు పోనీ కోటి అర్బునాలు!
నిర్బునాలు!

మామ:- మరి పెళ్లైదుకు వొడ్డక్కా ?

[ఇంకో పోటు పొడి చేదుకు పిడికిలి సిద్ధం చేస్తున్నాడు]

శర్మ:- కొట్టాడు ఏనా, మీకింత సిమా ఏమిటీ ఒక్కణ్ణి
పట్టుకోలేక ఛస్తున్నాను ? పెళ్లి వొడ్డని నేను అన
లేదు నాన్న అన్నాడేమో ?

మామ:- ఏతే ఉండు మీ నాన్నను కూడా బలంగా
నాలుగు పోట్లు పొడిస్తేనే కాని, సిదం బైటికి మాకదు

[వెళ్లేందుకు రెడవుగులు చేశాడు]

శర్మ:- (మామను పట్టుకొని వాచిస్తూ) ఈ సిమా కో ఊరం
దీన్ని పొడిచేట్టున్నాను అదంతా ఇప్పుడెందుకూ?
నేను యీ పెళ్లి తప్పకుండా చేసుకుంటాను
ముమ్మాటికీను!

మామ:- చేసుకోకపోతే నీ చర్మం వాలవనూ ? చూ ! ఏం
ఆనందం ! బ్రహ్మానందం ! ఉండు యీ సంతోష
సమయంలో ఒకింత భరత నాట్యం చెయ్యనీ !

[నడుంబిగించి, గదిలో నాట్యంచేస్తూ, ఎగిరెగిరి దూకుతూ,
బల్లరీ, కుర్చీరీ, పుస్తకాలరీ విసిరికొడుతున్నాడు]

శర్మ:- (మోకరించి) మహానభావా ! ఆపత్ బాంధవా !
ఆశ్రత్రాణపరాయణా ! మామూ ! ఈ అర్థగాత్ర
ఊరు ఊరంతా లేచివొస్తుంది నా టాపు ఎందుకు
లేవుతావా ? నవ్వు చెప్పిపట్టలా వింటాను—

మామ:- (కాస్త ఆగి) పెళ్ళిమాటో?

శర్మ:- చేసుకుంటాను చేసుకుతీరుతాను. సరేనా?

మామ:- ఆహా! యీ సంగో పసమయంలో కాస్త హరికథా
కాలక్షేపమూ ప్లస్ భరతనాట్యమూ.

[మళ్ళీ నడుంబిగించి హరిదాసుడిలాగు ఎగురుతూ]

పాట

గరుడగమన - రుడగమన - డగమన

- గమనా!న్నయ్న్నయ్న్నయ్!

[నాట్యంచేస్తున్నాడు]

శర్మ:- మీగేషా, మీవ్యవహారమూ చూస్తే, కాస్తేపుంటే,
ఆమాకుడంతా నామీదే దూకేట్టున్నారు. నేను
పోతాను.

[వెళ్లేందుకని శర్మ రెండడుగులు వేశాడు. మామ బలవంతాన
శర్మను ఊర్చీలో కూలేశాడు,]

మామ:- ఆగు ఇక్కడ ప్రేక్షక సుహాజనంబులు లేకుండా,
నేను యీకగ్నీకూ, మంచాకూ, బల్లకూ, నీ
బేచార్స్ సాహిత్యానికీ, నాట్యం చేస్తానట్రా? లేచా
వంటే నీడొక్కచీగ్ని డోలు కడతాను. బుర్ర రామ
కీర్తన పాడిస్తాను—

పురజనుల కొరికపై ఇంకొక్క ప్రవర్ణన మాత్రమే!

[మళ్ళీ నాట్యం ప్రారంభించాడు. మెట్టమీద శర్మ తండ్రి వస్తూన్న
చప్పుడు.]

శర్మ:- (మోకరించి, ప్రార్థనపూర్వకంగా) స్వామీజీ! మా
నాన్న వస్తున్నాడు. ఇప్పుడే మనోద్ధర్మ, మేక్షమీంచి

బజార్లోకి విసిరి పారేస్తాను. నాప్రార్థన - యీదీనుడి ఆలాపన కాస్తవినండి. మీ ఇష్టం వొచ్చినట్లల్లా చేస్తాను. స్వామీజీ! మామాజీ! (నమస్కరించాడు)
 మామ:- (శర్మ వెత్తిన చెయిపెడుతూ) లెమ్ము! కుమారా! కరుణింపబడితివి!

[ఊడతూన్న పంచను, సరిగ్గా కట్టుకున్నాడు. క్షణం గడిచింది. శర్మ తండ్రి వచ్చాడు]

తండ్రి:- ఏమిటా అబ్బాయి! అర్ధరాత్రి యీగోలంతా? మామ:- ఏంలేదు— శర్మకు కాస్త ఒళ్ళుతూలుతూంటే—

[శర్మ, తండ్రి వెనుకనుంచి, చెప్పవద్దని అణకువగా, ప్రార్థనా పూర్వకంగా వాణ్ణు, నమస్కరించాడు]

తండ్రి:- పైత్యం చేసిందా యేం?

మామ:- ఏమో— నాకు భరతనాట్యం చేస్తున్నాడు!

తండ్రి:- ఏరా వెధవా! ఆపెద్దచునిమి ఎదటనే నట్రా నీభరత నాట్యం? నీభరతంపడతానుండు (కోపంతో చేతికర్రఎత్తాడు)

మామ:- (కర్రపట్టుకొని వారిస్తూ) ఇందాకనే నేను శరీరం కాస్త సర్ది, నయం పైత్యం వొదిలించాను. లెండి! ఇక్కడ నేను వుండగా, పెద్దలు మీరు చెయ్యి చేసు కునేదాకా, వ్యవహారాన్ని రానిస్తానా? చిన్నతనం కాదూ— పెళ్ళి అనేప్పటికి, ఒళ్ళు పులకరించి, నరాలు జబదరించి, అలా చేశాడు.... నా పెళ్లప్పుడు నాకు భూమ్యాకాశాలకు భేదం తెలియలేదు! ఆ యీడులో మీరూ అంతే ననుకుంటాను - బావ గారూ!

తండ్రి:-పెళ్లి ఇప్పుడు లేదని ఏడ్చాడుగా ?

మామ:-ఇప్పుడు అడగండి.

తండ్రి:--(శర్మ వైపు తిరిగి) ఏరా ?

[మామ. తండ్రి వెనుక నుంచి, పిడికిల బిగించి, బెదిరిస్తూ, ఒక కాలు ఎత్తాడు]

శర్మ:- (భయంతో కూడిన సిగ్గుతో) నాకు ఇష్టమే నాన్నా!

మామ:-మొదట వొద్దనటం అదంతా బెట్టు ! గంట క్రితం ఇక్కడికి వచ్చి, నేను నిద్ర పోతుంటే, నా రెండు కాళ్ళూ గట్టిగా పట్టు కున్నాడు. తేలో, పామో, జెర్రోసని నేను హాడిలి పోయి, లేచి చూద్దాను - శర్మ ! “ఏమిటి ? ఏమిటి ?” అంటే - “మామ గారూ ! ఈ సంబంధం కుదరకపోతే, నాకు పొటాసి యం పై నైడే శరణ్యం!” అన్నాడు. “సరే నాయనా! నువ్వుంత బుద్ధిమంతుడి వనుకోలేదు. ఈ పెళ్లి ముమ్మాటికీ ఖాయమే ! పోయి పడుకో!” అని ఎంతో సర్ది చెప్పాను. ఇంకేం - ఆ సంతోషంతో రంకులురాటంలాగు గదిలతా తిరుగుతూ ఒకటే భరతనాట్యం చెయ్యసాగాడు. ఒంటరిగాణ్ణి పట్టుకో లేక, ఎంతో బతిమాలుతూ చెప్పినా, వినలేదు. ఈ పెళ్లి ఇంకా ఏమాత్రం ఆపినా, యీ భరతనాట్య ప్రదర్శనం రోడ్డుమీదిదాకా పోతుంది.....అప్పుడు వైజాగ్ పంపే అవసరం ఏర్పడుతుంది!

తండ్రి:-వీడికి పెళ్లంటే ఇంత పులకరింపు అనుకోలేదు.

ఇంకా ఆలస్యం కూడా దేసికీ? శుభశ్య-శీఘ్రం!

మామ:- ఇంకా ఆగుతావేం శర్మా! త్వరగాపోయి పెళ్ళి
కొడుకువిగా!

తండ్రి:- ఊఁ. పోయి త్వరగా, తయారవరా- తెల్లారుతోంది!

[శర్మ వెళ్తున్నాడు. మామగారు శర్మను వెనక్కు పిలిచాడు. శర్మ
వొచ్చాడు.]

మామ:- మాట.... ఇందాక, నాకు తలనొప్పివస్తే ఇచ్చావే-
ద్రావకం!.... అది ఇంకొక్క నాలుగు బొట్టులన్నా
ఉంటే పంపు — ఒక్కడోసుకే ఒళ్లంతా తేలి
కైంది.... ఏం మందండి! వహ్వా!

తండ్రి:- వెంటనే వారికామందు పంపు....

శర్మ:- అది ఫ్రెంచిద్రావకం.... ఈ యుద్ధసమయంలో
దొరకదు.

తండ్రి:- ఎలాగో సాధించు నీన్నిహితుల పలుకుబడితో
బ్లాక్ మా ర్కెట్ లోనైనా సంపాదించు.... ఇందా
కటినుంచీ పాడుగోలంతా చేసి, వారిమంసు చ్చెడ
గొట్టావ్! పెద్దచుసిషి కనుక, సహించిఉరుకున్నాడు.

శర్మ:- సరేలే!

[శర్మ వెళ్ళిపోయాడు]

మామ:- పెళ్లయ్యేదాకానే లెండి - యీ నాట్యాలు

తండ్రి:- అంతే!.... అంతే!.... చిన్నవెధవ - ఏదన్నా తప్పు
చేసివుంటే - టిమించండి.

మామ:- ఎంతమాట! మరేంఫర్వాలేకలెండి.

తండ్రి:- ఆలస్యంలేకు.... చునంకూడా వెళ్దాంపదండి....

[ఇద్దరూ కలిసి వెనుండగా తేర]

— అక్టోబరు, '౫౦

ఎర్రబుట్టలు

అత్త గ్రామంలోకల్లా భవంతుడైన రాఘవయ్య ఇంటిలోని మందరి సాఃడి. గచ్చుచేసిన నేల శుభ్రంగావుంది. గోడలు తెలుగా ఉన్నవి. గోడలమీద, ఇల్లొకటనాటి రంగురంగుల చిత్రాలూ వేళ్ళాడుతూండటాన్నిబట్టి, యీ ఇంటి వాతావరణంలో నవనాగరికత తన కల్లోలాన్ని ఇంకా ప్రారంభించలేదని గ్రహించవచ్చు.

గోడగడియారం లెక్క పెట్టుకుంటూ ఇప్పుడే ఆరుగంటలు కొట్టింది. కిటికీలోంచిపడే గుడ్డివెలుగుచూసి, యిది సాయంత్రమే వుంటుందో, ఉదయమే ఉంటుందో చెప్పటం కష్టం.

సావిడికిమధ్యగా వొక వుయ్యలబల్లా, పక్కన వొక పెద్ద నవారు మంచమూ వున్నవి. మూలగా వొడ్లగాదా వొక పెద్ద భోజనమూ వున్నాయి.

సింహద్వారం మాత్రం మూసేవుంది

క్షణం గడిచింది. ఆవతల యెవరో తలుపు బాదారు. జవాబు రాక పోవటంవల్ల, మళ్ళీ తలుపు గుండా 'ఎవరండీ—యింట్లో?' అని కేక వేశారు. కంఠస్పృశుత్వాన్ని బట్టి పురుషుడే అయివుండవచ్చు.

ఇంటి యజమానురాలు నరసమ్మ తడిచతుల్లో చప్పున వచ్చింది. వయస్సునలభై వుంటుంది. కాని యేఇతర కారణాలవల్లనో ఆమె ముఖంలో మామూలుకన్న ఎక్కువముసలితనం కనిపిస్తుంది. ముఖాన రూపాయి వెడల్పు కుంకుమ బొట్టు ప్రముఖసానాన్ని అలంకరించుకుంది. ఒంటిమీద ప్రస్తుతం ఆభరణాలేమీలేవు.]

నరసమ్మ:— ఎవరూ ?

కంఠధ్వని:—(అధికారంగా) తలుపు తియ్యండి !

నర:—ఎవరంటే ?

కంఠధ్వని:— (తలుపుబాదుతూ) తలుపు తియ్యండి నేను పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ను !

[తలుపు తియ్యబొయ్యేనరసమ్మ ఆమాటతో చెండడుగులు వెనక్కు వేసింది. ఏదో భయంతో ఆమె వొక్కక్షణం నిలబడిపోయింది. వెంటనే తేరుకొని, తను మాట్లాడేవ్యక్తి తనకు ఏమరుగా లేక పోవటంవల్లా, తా మిద్దరికీమధ్య గట్టిగోడ వొకటి వుండటంవల్లా, ఆమె తన పిరికితనానికి సిగ్గు పడది. జైటివ్యక్తి, తాను యీ ఆలస్యాన్ని భరించనట్టు నూచించేందుకు, మరింతగట్టిగా తలుపు బాదుతూ—]

కంఠధ్వని:—తలుపు తియ్యరేమండీ ?

నర:—ఎందుకండీ ? ఎవరికోసం ?

కంఠధ్వని:—రాఘవయ్యగారి కోసం; వెంటనే తలుపు తెరవండి

నర:—వారు దొడ్లో మొహం కడుక్కంటున్నారు; పిలుచు కొస్తాను; ఆగండి—

[ఆమె వెళ్లిపోయింది; కాని ఆసంగతి అవతలి వ్యక్తికి తెలియకపోవటం వల్ల—]

కంఠధ్వని:—ముందుతలుపు తియ్యండి, యిలా ఆలస్యంచేస్తే!

[గొంతుచించుకొన్నా జవాబు రాకపోవటంవల్లా, అవతల యేం జరుగుతోందో తెలియక పోవటంవల్లా, ఇక మానమే ఆశ్రయించ దగ్గరిగా తోచి పూరుకున్నాడు.

క్షణం గడిచింది.

నరసమ్మ భర్త రాఘవయ్య తో ప్రవేశించింది. రాఘవయ్య వయస్సు చాలాపు యాభైదాకావున్నాకప్పించే మనిషికావటంవల్ల, బాగాబలంగా కండలుతేరిన శరీరాన్ని పెంచాడు. అందుకని తెలియనివాళ్ళు, నరసమ్మ కన్నా చిన్నవాడని పొరపాటు పడతారు. నల్లగా, పొట్టిగావున్నా ముఖంలో కళ్ళవుంది. టూత్ బ్రష్టులాటి మీసాల్నిచూసి పిల్లలు భయ పడతారుకూడాను. ఎర్రటి పంచ కట్టుకొని, రంధ్రోలాంటి పొట్టను కప్పి పుచ్చలేని వొక తువ్వాలమాత్రం భుజంమీద వేశాడేకాదు. ఇది యితని నెట్ డ్రెస్ ఆయివుండవచ్చు]

నర:-బైట వున్నట్టున్నాడు; తలుపుతీయ్యండి.

రాఘ:-నువ్వే తీయ్యవే.

నర:-అయ్యో! అట్లాభయపడతారేం? మొగాళ్ళకే ఇంత భయమైతే ఎట్లా?

[బైటివ్యక్తికి యీ అలికిడి వినపడి, లోపల సజీవులైన వ్యక్తులు వున్నట్టు గ్రహించి, తలుపు బాదుతూ—]

కంఠధ్వని:-ఏమండీ! తలుపు తెరిచేందుకే యింతసేపా?

[ఇక మర్యాద దక్కదని, రాఘవయ్య ధైర్యంచేసి, తలుపు తెరిచాడు. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ప్రవేశించాడు. కాకీనిక్కరూ, కాకీచొక్కా; భూలమిద M. P. అనే తెల్ల అక్షరాలూ, చంకిన దొగటోపీ, చేతిలో వెండిపాన్న వేసిన బెలమూ వున్నాయి. కాళ్ళకు మంచిరకం బూట్ వున్నసంగతి ఎదుటివారు గ్రహిస్తారో లేదోనని, అనవసరమైనా చప్పుడు చేసుకుంటూ వచ్చాడు. వయస్సు ముప్పై దాదాపు ఉండొచ్చు.]

రాఘ:-దయచేయ్యండి....దయచేయ్యండి....

[సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, తీవిగా ఉయ్యాలబల్లమిద కూర్చొని, ముఖం యెత్తి, ముడిచిన కనుబొమల్ని మెల్లిగా విప్పతూ—]

సబ్:-తలుపు తీయ్యటమే మీకు కష్టంగా వున్నట్టుందే?

రాఘ:-ఏదో అడవాల్లు. పోలీసులంటే సహజంగా భయపడి నన్ను కేకేసింది. కొంచెం ఆలస్యమైనందుకు తమిచ్చాలి....

[నరసమ్మ, యేం జరుగుతుందోననే ఆతృతతోనూ, భయంతోనూ, గుమ్మాన్ని ఆనుకొని నిలబడ్డది. ఇన్స్పెక్టరు జేబులోని కాగితాన్నివిప్పి, ఒకసారిచూసి మళ్ళీ మడుస్తూ—]

సబ్:-అరెస్టువారెంటు వుంది—

రాఘు:- (చేతులు నలుపుకొంటూ) నాకే? యీ సాధ్య ఫ్యాక్టరీ
కింద ధాన్యం బ్లాక్ మూర్కెటులో కొనలేక!

నర:- అయ్యో ఖర్మమా!

సబ్:- మీకు కాదు భయపడవోకండి

రాఘు:- (నగం తేరుకొని) నాకు కానప్పుడు, తమరు మా
యింటికే వచ్చినందుకు....

సబ్:- కారణంవుంది. ఈ కప్పుకింది వ్యక్తుల్లోనే వొకరికి
.. అరెస్టు చాలెంటు వుంది.

[రాఘవయ్యా, నరసమ్మా వొకరిముఖం వొకరు చూసుకున్నారు]

నర:- నాకు కాదుకదా?

సబ్:- కాదులండి. పదిరోజుల్నుంచీ మీయింట్లో అతిథిగా
వున్న దొంగసాములారున్నాడే!—

రాఘు:- ఆయన్ను దొంగస్వాములారనవోకండి కళ్లుపోతాయి!
వారు గొప్ప మంత్రశక్తి గలవారు. ఆ శ్రీకృష్ణ
పరమాత్ముడి అవతారమే అనేందుకు సందేహం
లేదు....

సబ్:- ఔను. కృష్ణుడు వెన్నదొంగ; వీడు డబ్బుదొంగ;
అంతే భేదం!

నర:- వారి మహత్తు మీకు తెలియదు. మాకు అనేక
ప్రత్యక్ష నివర్తనాలు చూపారు. ఎంత బలవంతం
చేసినా దమ్మిడికూడా పుచ్చుకోనన్నారు—

సబ్:- వాడు దమ్మిడిలదొంగకాదు; రాగినాణాలు వాడికి
అక్కరేలేదు. సువర్ణంతప్ప యింకేమీ లాకడు!

రాఘు:-వాణ్ని వొక్కచారి దస్యించేస్తే మీరల్లా అనరు.

వారి ముఖంలో బ్రహ్మ తేజస్సువుండే—

సబ్:-పనేమీ చెప్పకుండా ముప్పుటా పిండివంటల్లోసహా

పెట్టేవాడుంటే నున్నపకనూవచ్చు, ముఖంలోకి

అప్పుడు తేజస్సు దానంతటదే వొస్తుంది....

నర:-గిట్టనివాల్లెవరో ఆయనమీద అవవాదులు వేసివుంటారు.

అసలు ఆయన్న ఇలా దూషించిన వాళ్ళనోట్లో—

[సబ్ ఇవన్నెవరు పురిమిచానేప్పటికి నరసమ్మ మిగతామాటల్ని దిగమింగింది. రాఘవయ్య పప్పున ఉసానుం ఆలోచించి—]

రాఘు:-బేను అట్లా అన్నవాళ్ళనోట్లో పంచదార పడుతుంది!

నర:- (తేరుకొని) పటికబెల్లం పడుతుంది. మాంచి రకం వుట్ట

తే నెకూడా పడుతుంది.

సబ్:-ముందు ఆ దొంగవెధవ యెక్కడున్నాడో చెప్పండి;

తన్నకుంటూ తీసుకొచ్చి వాడెంత పెద్దమనిషో

ఇప్పుడే మీకు సిరూపిస్తాను.

[రాఘవయ్య. నరసమ్మ అనుమానిస్తూ వూరు కున్నారు.]

సబ్:-మీరిలా ఆలస్యంచేస్తే న్యాయాన్నీ, చట్టాన్నీ, ప్రభు

త్వాన్నీ ధిక్కరించినవాళ్ళవుతారు !

రాఘు:-ఎంతమాటా....రండి....

సబ్:-ఆయన పూజగదిలో సమాధిలో వున్నారు. పోనీ

కాస్త ఆగి....

సబ్:-జైలులో తీరుబడిగా సమాధిలో నిమగ్న మవుతాడు

లెండి—

[రాఘవయ్యా, సబ్ ఇనస్పెక్టర్లు కలిసి వెళ్లి పోయారు. నరసమ్మ వొక్కక్షణం అలాగే నిలబడి పోయింది. ఇక తన వంటరితనాన్ని భరించలేక, యేం జరుగుతుందోననే కుతూహలంతో ఆమె కూడా వెళ్లి పోయింది.

ఒక నిమిషం గడిచింది

సబ్ ఇనస్పెక్టర్లు వొక సన్యాసిని రెక్కపట్టుకొని లాక్కొచ్చాడు. సన్యాసివయస్సు ముప్పై ఆరు వుండవచ్చు. బలిష్ఠంగా, నున్నగా వున్నాడు. బోడిగుండూ, కాషాయ వస్త్రాలు; చేతిలో కాషాయవస్త్రాలతో కట్టబడ్డ మూట వుంది. బాగా పెరిగిన గడ్డం, మనిషి నిజస్వరూపాన్ని కొంత వరకూ దాచేస్తోంది.

రాఘవయ్యా. నరసమ్మ వారివెకకాలే వొచ్చారు. నరసమ్మ ఇండాకటిలాగే గుమ్మాన్ని ఆనుకొని నిలబడి వుంది. రాఘవయ్యా ఇనస్పెక్టర్లు పక్కగా నిలబడ్డాడు.]

సన్యా:—నేను సమాధిలో వుండగా మీ రిల్లా చెయ్యటం—

సబ్:—గవర్నమెంటువారు లోగడ ఎప్పుడో మీకొక శాశ్వత సమాధిని నిర్మించివుండాలింది. కాస్తలో దూసుకు పోయ్యావ్ !

సన్యా:—నాకేమీ అర్థమవటంలేదు.

సబ్:—ఎందుకవుతుంది ? కాషాయవస్త్రాల మూటతో వుడాయించాలని చూసే దొంగవెధవకు—

సన్యా:—అవ్వి అమ్మవారి మందిరంలోవి. అమ్మ వారి పూజ పూర్తికాందే, ఆమె అనుజ్ఞలవందే—మానవ మాత్రులెవరూ దాన్ని ముట్టరాదు....

సబ్:—నువ్వొకడివితప్ప. దేవాంశసంభూతుడివి కనుక, పూరి పొలిమేర్లు దాటించి, ఆతరువాత అమ్మవారి అనుజ్ఞ

తీసుకుంటాన్. అసలు అమ్మవారే నీ అన్నజ్జ తీసుకో
వాలనుకుంటాను !

[సన్యాసి చేతిలోని మూటతీసి విప్పాడు. అందులో రకరకాల
సువర్ణభరణాలూ పున్నాయి. రాఘవయ్యా నరసమ్మా ఆశ్చర్యపోయారు.]

సబ్:-చూశారా — యీ వెధవ చేసిన పని ?

రాఘ:-నయమే, అమ్మవారికి సువర్ణపూజ జరగాలని
యింట్లోవున్న బంగారమంతా పూజామందిరలోకి
జేర్చి — యిదా వీడు చేసిన పని ?

సబ్:-వీడసలు మూడుసంవత్సరాలక్రితం ఆకుపూడి దొమ్మి
కేసులోని ముద్దాయి. ఎట్లాగో తప్పించుకు
పోయాడు వీడిమీద కూనీనేరంకూడావుంది.

రాఘ:-చాలా ఘటికుడేనే ? పోలీసువారినే మూడేళ్ళనుంచీ,
మూడుచెరువుల నీళ్లు తాగిస్తూ, ముప్ప తిప్పలూ
పెడుతున్నాడంటే — ఇక మాలాటివాళ్లొక లెక్కా ?

సన్యా:-కూనీనేరమా? నేనా? మీరు పొరబడు తున్నారు....

[సబ్ ఇనస్పెక్టరు సన్యాసి గడ్డం పట్టుకొని లాగేటప్పటికి అది
వూడివచ్చింది.]

సబ్:-చూశారా ! దొంగగడ్డం ! ముఖవికారం ఎదుటి
వ్యక్తికి కనిపించకుండా యీ పన్నాగం.

సన్యా:-నాకున్న ఆస్తి యీ గడ్డమేనని చాటేందుకు; ఏ
దొంగవెధవా నావెంటపడకుండా వుండేందుకు—

సబ్:-నువ్వే గజదొంగవు. నీవెంట యే దొంగ పడతాడా?
ఒకవేళ పడ్డా, వాడి జేబులో యేమన్నా వుంటే

వొదలాల్సిందేకాని, నీ దగ్గర్నుంచి వాడికి మాయ
గడ్డంతప్ప యింకేమీ పోదు !

నర:-మీరు సమయానికి వచ్చానుకనుక సరిపోయింది కాని—

సబ్:-అసలు యీసంగతి నాకు నిన్ననే తెలిసింది.

రాఘ:-పోనీ, నిన్ననే రాలేకపోయారా ?

సబ్:-నిన్న యెట్లారానూ ? నిన్నటివరకూ వీడు పాతనేర
స్థుడేకదా ? వీణ్ణి కొత్తనేరస్థుడుగ కూడా రుజూ
చెయ్యాలంటే, నేరం జరిగేదాకా వేచివుండాల్సిందే!

రాఘ:-అసలు నేరమే జరక్కూండా చూస్తే ?

సబ్:-అప్పుడు మా ప్రతిభ యేముంది ? నేరంజరగాలి ;
లేక జరిగేట్లు చూడాలి. అప్పుడు పట్టుకోవాలి నేరమే
జరక్కపోతే అప్పుడు యీడిపాట్లమెంటే అనవసర !

రాఘ:-ఇప్పుడు యిక్కడ నేరంజరిగేట్టయితే, మాకు ఎంత
నష్టం వచ్చేదో చూశారా ?

సబ్:-దానికి మా బాధ్యత యేముంది ?....సరే....వీణ్ణి
నేను పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకుపోతాను. మీరు స్టేట్
మెంటు యిచ్చి వధ్యాహ్నికల్లా కోర్టుకురండి.

రాఘ:- ఇదంతా కోర్టుదాకా దే:కీ ? వీణ్ణి రెండుతన్ని
పంపేద్దాం.

సబ్:-ఆ పని మేం చేస్తాంలేండి. మిగతా ప్రజల సౌఖ్యం
కోసం యిలాంటి నొంగవెడవల్ని ప్రభుత్వం
కొన్నాల్సినాట జైల్లో వుంచుతుంది. అప్పుడు వీళ్లు
కోరలుతీసిన పాముల్లాగు, సగంచచ్చి బైటపడి,

బుద్ధిలిగి ప్రవర్తించటం మొదలుపెడతారు. సాయిం
త్రాసికల్లా యీకేసు తేలిపోతుంది. మేస్త్రేటుముందు
యీ సగల్పిచూపి, తరువాత మీవి మీకు అప్ప
గిస్తాను. అందుకు రశీదు యిస్తాను.

[జవాబుకు ఎదురుచూడకుండానే సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రశీదు రాస్తు
న్నాడు.]

రాఘు:-ఇవ్వి చూడకపోతేనేం ?

సబ్:-వీడు ఎత్తుకుపోయేందుకు ప్రయత్నించినవి. యీ సగ
లేనని నిరూపించేందుకు ! యీ స్టేట్ మెంటుమీద
దస్కత్ చెయ్యండి.

[సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కాగితం అందించాడు. రాఘవయ్య దస్కత్
చేశాడు.]

సబ్:-సరే, నేను వొస్తాను. పదకొండింటికల్లా కోర్టుకు
వొచ్చేయ్యండి....రారా బ్లడీ బెగ్గర్ !

[సన్యాసిని తీసుకొని, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వెళ్ళిపోయాడు. రాఘ
వయ్య, నరసమ్మ ఒక్కక్షణం ఆశ్చర్యంతో మూగవోయ్యారు]

నర:-సన్యాసిగాడు కాస్తయితే మనకు టోపీ వేసేవాడు.

రాఘ:-ఆ టోపీదాసులకూడా టోపీ వెయ్యగలిగేవాళ్లు
వున్నారు - చూశావా ?

నర:-వాడి గడ్డమూ, వాడివాలకమూ చూడగానే, మొదట
దొంగవెధవని అనుమానం కలిగింది. కాని మీరు
గొప్పవాడని చెప్పటం మొదలెట్టాక, నాకు కాస్త
సమ్మకం కుదిరింది.

రాఘు:-ఇంకా నయం ! మొదట నువ్వే వాణ్ని యోగి అనీ, సిద్ధుడనీ వ్యవహరించి, అనేమంది పిల్లలు లేనివాళ్లకు పిల్లల్ని యిచ్చాడనీ, మనకు తప్పకుండా మేలుచేస్తాడనీ చెప్పిచెప్పి నా దుంపతెంచావు. కొంచెమైతే యిల్లుతా దోచుకునేవాడు. సరే. నవ్వుపోయి వంటపని చూడు; నేను త్వరగా బయలుదేరి మేస్త్రీటు కోర్టుకుపోవాలి.

[సరసమ్మ తలుపు గడియవేసి వెళ్ళిపోయింది. రాఘవయ్య బోషణింద్గర యేదో సర్దుతున్నాడు. తలుపు కొట్టిన ధ్వని.]

రాఘు:-ఎవరూ ?

కంఠధ్వని:-తలుపుతీయండి.

[రాఘవయ్య తలుపు తెరిచాడు. ఒక నల్లటి లావాటాయన వొచ్చాడు. వయస్సు నల్లబైదా కా వుండొచ్చు. నల్లగా భయంకరంగా వున్నాడు. మాసిన పంచా, వీపుమీద చిరిగిన చొక్కా ధరించాడు.]

రాఘు:-ఎవరూ ?

వ్యక్తి:-నేను సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్నులెండి !

రాఘు:-(హేళనగా నవ్వి) మీరా ? సర్కిల్ లాగే వున్నావు! గుండుసున్నాలాగు మొహమూ, నవ్వును. అంత కన్న 'నేనొక సన్యాసి; దేవీపూజ చేస్తాను' అన్నట్టయితే, నమ్మే అవకాశం వుండేది !

సర్కి:-మీ యిష్టంవచ్చినట్టు మాట్లాడవోకండి

రాఘు:-చాలుచాల్లేవయ్యా ! చివరకు కాకీరిక్కరన్నాలేమిసర్కిలాటసర్కిలు ! ఇంతకుముందే మీతమ్ము

డొకడు, సబ్ నంటూ వొచ్చాడు, వాడివగ్గరకుపోయి
వాడి యూనిఫారాన్ని వేసుకొనిరా.

సర్కి :— ఆ యూనిఫారం నాదే! పక్కపూర్వో క్యారపుకో
వుండగా, రాత్రి నాయూని ఫారాన్ని దొంగిలించి,
ఆదొంగ వెధవ సబ్ ఇనస్పెక్టర్ని వొచ్చాడు. నే
నంతా విచారించుకొంటూ వొచ్చాను.

రాఘు :— సర్కి లూ! నీకే టోపీ వేశాడన్నమాట? టోపీ పడ్డది
గాక, చెప్పకోవచ్చావా? ఇలాటికథలుచాలా విన్నాం
కాని యిక నడు.

సర్కి :— వాల్లిప్పుడు ఎక్కడ వున్నారు?

రాఘు :— వాళ్లు యెక్కడ వున్నారో వెకకాల్సిన వుద్యోగం
తమదీ. అందుకే మీకు గవర్నమెంటు జీతం
యిస్తోంది.

సర్కి :— మీరు స్టేటుమెంటు యివ్వండి.

రాఘు :— (విసుగ్గా) ఫోవయ్యా! ప్రొద్దున్నే గోల! పిచ్చి యే
మన్నా ఎక్కిందా? మాపూర్వో కుర్రమూక మహా
గడసువాళ్లు జాగర్త. చేతికోరాయి తీసుకుంటే
మళ్ళీ సోదిలోక్కుడారావు. వల్లెటూరు కదానని
సర్కిల్ ఇనస్పెక్టర్ని వొచ్చావా?

సర్కి :— మీరు మర్యాదగా మాట్లాడాలి.

రాఘు :— మర్యాదగాముందు ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్తావా లేదా?

సర్కి :— నేను ఆసీసర్ను.

రాఘు:- (జాలిగా) ఐతే అయ్యావులే....పోవయ్యా-పోవూ?
ఉండు.... మాటల్తో వినేట్టు లేవు....పుల్లాయ్!
ఒరేయ్! పుల్లాయ్!

[పాలేరు పుల్లాయ్ పరుగుతుకుంటూ వచ్చాడు. మనిషి మహా బలంగా వున్నాడు.]

పుల్లా:-తేలా? పామా—దొరగారూ?

రాఘు:-మనిషేరా! అడుగో....ఇంకనడవండి బాబూ!

సర్కి:-మీరు స్టేటుమెంటు—

రాఘు: ఒరేయ్! యీపిచ్చివాణ్ణి ఆభోషాణ్ణానికి చేతులు విరగ
దీసి కట్టరా—

సర్కి:-నన్నే? చూడండి—మిమ్మల్నేం చేస్తానో—

[కొపతో జేబులో చెయ్యిపెట్టాడు. కాని అది యూనిఫారం కాక పోవటం వల్ల పిస్తోలు లేదు. అసలు జేబేలేదు.]

రాఘు:- (నవ్వి) దీకావలీ పిస్తోలన్నా లేదే? చూస్తానేరా
పుల్లాయ్?

[పుల్లాయ్, సర్కిల్ నడుం వేసుకున్నాడు. సర్కిల్ పెరుగులాడ సాగాడు. వెంటనే రాఘువయ్యకూడా చెయ్యిచేసుకొని, సర్కిలును నెట్టు కుంటూ భోషాణండాకా తోసుకుపోయాడు. పుల్లాయ్ వెంటనేపక్కనే వున్న తాడండుకొని సర్కిలును బిగదీసి కట్టాడు. సర్కిల్ పెరుగులాట యిక లాభంలేదని తేల్చుకొని—]

సర్కి:-నేను సర్కి ల్నని చెప్పిరా మీరు విగటంలేదు. ఆ
దొంగవెధవ తను నబ్బయినస్పెక్టరని మీకు టోపీ
వేశాడు....

రాఘు:-సీకూ టోపీవేశాడుగా! ఓ సర్కిలూ—నిన్ను నువ్వు
దొంగలచేతుల్లోంచి కాపాడుకోలేవు. ఇంక ప్రజల్నేం

కాపాడుతావా ? మునసబు వొచ్చేదాకా మెదలకుండా వూరుకో.

పుల్లాయ్ ! మునసబుకు కేకేనుకు రారా....

[పుల్లాయ్ వెళ్ళిపోయాడు.]

సర్కి:-నన్నీలా అగౌరవించటమంటే ప్రభుత్వాన్నే ధిక్కరించారన్నమాట ! రేపు నాగూర్చి ప్రభుత్వం మీ మీద తీవ్రచర్య తీసుకుంటుంది

రాఘు:-(నవ్వి) నీకోసమా ? బాగానే గ్రహించావే ? ఒక జేళి నవ్వు నిజంగా సర్కిలువే అయ్యకుండాం. ఈ సంగతి ప్రభుత్వంవరకూ వెళ్తే యేమాతుందో నవ్వు ముందు ఆలోచించు. చేతకాని దద్దమ్మవని నిన్ను వుద్యోగంలోంచి వూడవీకుతారు. అప్పుడు సమర్థుడైనవాడికి, యింకోడికి యీ వుద్యోగం వొస్తుంది; సమర్థుడు సంతోషిస్తాడు !

సర్కి:-మీ మాటలు వింటూంటే నా వొళ్ళు మండుతోంది.

రాఘు:-నీ వొళ్ళు మండినా, నిన్ను కట్టేసినమోకూ, ఆ తరువాత భోషాణ్ణమూ, మా కొంపా తగులబడతయ్యనే దిగులు నీకేమీ అక్కర్లేదులే ! ఇంత పిచ్చివాడివి విశాఖపట్టణమన్నా పోకపోయ్యావా !

[నరసమ్మ వచ్చింది.]

సర్కి:-డ్యూటీమీదవున్న నన్ను-

నర:-ఈయనెవరూ ?

రాఘు:- డ్యూటీమీద వున్నానని చెప్పటంలా ? ఇదుగో ! ఇంకో మనిషిక్కూడా బియ్యంపోయ్. ఆకలితో

యిక్కడ ఛస్తే మూడునెల్లసాటు కొంపను పాడు
పెట్టాలి !

నర:-కట్టేశా రెందుకూ ? పోనీ వొదిలిపెట్టెయ్యండి.

రాఘ:-అమ్మా ! చాలా ప్రమాదమైన జంతువల్లే వుంది.

ఇప్పుడు వొదిలేస్తే పూరంతా గోలవుట్టిపోతుంది,

నర:-సరే.... నేను చెరువుకు వెళ్తున్నాను.

[నరసమ్మ వెళ్ళిపోయింది.]

సర్కి:-ఇంత అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తే....

రాఘ:-నోరుకూడా కట్టేసికట్టయితే బాగుండేది !

సర్కి:-పిచ్చిగా వాగబోకండి.

[రాఘవయ్యకు కోపంవచ్చి వొక్క తన్నుతన్ని—]

రాఘ:-ఇకనన్నా పడివుంటావా ? లేదా !

సర్కి:-నన్ను తంతావూ ? రేపు చూడు నాదెబ్బ !

రాఘ:-ఇప్పుడు నాదెబ్బ బాగుందా ?

[పుల్లాయి, మునసబు వొచ్చారు.]

రాఘ:-అడుగో ! సమయానికి విలేజి ఆఫీసరుగారుకూడా
రానేవచ్చారు. ఇంక గోలచేస్తేమాత్రం నిన్ను ఉప్పా
చేసిపారేస్తారు....రండి మునసబుగారూ ! ఉద
యమే ఎర్రబుట్టలు కొన్ని మాయింటిని చుట్టుముట్టి
నయ్. చివరకు ఎర్రబుట్టకూడా లేకుండా యీ
టొంపాయి....

[మునసబు ఆటొంపాయిని చూసి భయపడి, రాఘవయ్యవంక
జాలిగా చూశాడు. రాఘవయ్య మిగతామాటల్ని దిగమింగాడు.]

మున:-వారు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు!

రాఘు:- (ఆశ్చర్యంతోనూ, భయంతోనూ) సర్కిలా! భుజ కీర్తులన్నా లేకపోతే నేనెల్లా గ్రహించేది? కనీసం వొక అట్టమీదన్నా రాసి మెల్లో వేసుకొన్నట్టయితే నేను పొరబడేవాణ్నికాదు.

మున:-ముందు ఆతాళ్లు విప్పండి.

రాఘు:-ఒద్దు బాబూ! ఒద్దు. ఆయన అసలే కోపంతో వ్రుకి పోతున్నాడు. ఇప్పుడువిప్పితే నామీద పడతాడు. ఆ కోపం తగ్గేనాకా అలాగే వుండుదాం.

మున:-అదేంటయ్యా. ఆఫీసర్లు కట్టేస్తారా? విప్పండి.

రాఘు:-నీదేం పోయిందీ? చెడేది నావీపు కనుక, విప్ప మంటావ్!

మున:-నువ్వేదో తెలియక అమాయకత్వంలో చేశావ్!

ఓర్రాడు తిట్టినా, కొట్టినా మనం పట్టించుకొంటున్నామా? అంతే! ఆయన సిన్నేమీ అనరులే!

సర్కి:-నే సిక్కడ తాళ్లు వొరుసుకొని ఛస్తుంటే మీ వాద ప్రతివాదాలేంటయ్యా?

రాఘు:-చూశారా, ఎంత కోపంగా వున్నానో?

సర్కి:-నాకు కోపం లేదులేవయ్యా, స్వామీ!

రాఘు:-ఐనా కట్టేసింది నేనుకాదు ఆ పుల్లాయ్ గాడు! ఒరే పుల్లాయీ! నీకేమన్నా బుద్ధివుందిరా? వారు పెద్ద మనుషులు! ఆఫీసర్లు! దారితప్పి మనింటికి వస్తే వార్ని కలుపుల్తో బిగించి కడతానట్రా వెధవా?

పుల్లా:-అదేంటండీ దొరగానూ! మీరు కట్టేయ్య మంటే కట్టేశాను, నాకేం తెలుసూ?

రాఘు:—ఒక వేళ నేను అన్నా, నువ్వు కాస్త నిలబడి ఆలోచించ
నక్కర్తా ? సరే, తప్పు జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు
కనక నువ్వు దొరికావంటే, నిన్ను హూణం హూణం
చేస్తారు. కనక, నువ్వు పరార్తై నీ వీపు కాపాడుకో.
వెళ్ళబాయ్యేముందు గొడ్డకు కాస్త మేత వేసి ఫో....
ఆయన యీ వూరినుంచి వెళ్ళేదాకా, నీ పుచ్చ
కాచుకో, ఫో వెధవా !

[పుల్లాయ్ వెళ్ళిపోయాడు.]

సర్కి:—నేను యెవర్నీ యేమీ అనను, నన్ను విప్పండయ్యా!
(ప్రార్థనాస్వరంలో) విప్పండి న్వామీ !

రాఘు:—ఇంత సేపు యెట్లాగూ వున్నారు. ఆ పుల్లాయ్ గాణ్ణి
కాస్త పొనివ్వండి.... అయిదు నిమిషాలు....

సర్కి:—నాకు మీ ఎవరిమీదా కోపంలేదు బాబూ, నేను
ఎవర్నీ యేమీ చెయ్యను.

మున:—విప్పండి రాఘు వయ్యగారూ !

[రాఘువయ్య ధైర్యంచేసి మెల్లిగా కట్టువిప్పాడు. అవమానంలో
తిలవించుకొని సర్కిల్ బైటపడి, తాళ్ళకు ఒరుసుకు పోయిన శరీరాన్ని
మెల్లిమెల్లిగా నిమిరుకోసాగాడు.]

మున:—తమరు ఏదో అవసరమైన పనిమీద దయచేసి
నట్టున్నారు ?

సర్కి:—వీరింటికి ఇద్దరు దొంగవెధవలు, ఒకడు సన్యాసి
రూపంలోనూ, ఇంకోడు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు వేషం
లోనూ వచ్చి—

రాఘు:- (మాటమధ్యలో అందుకొని) వొచ్చి ఇంట్లోవున్న బంగారమంతా దోచుకుపోయారు, పోలీసు వేషం మోసంచేసేందుకు ఎంత బాగా వుపయోగ పడ్డదో!

సర్కి:- వాళ్లను వేటాడేందుకు నేను వస్తే, నన్నే వేటాడారు!

మున:- వారికి తెలియలేదులెండి. మీరు బేడ్రెస్సులో వొచ్చారేం?

సర్కి:- పక్కపూర్వో క్యాంపులోవున్నా; రాత్రి ఆ వెధవ నా యూనిఫారాన్ని దొంగిలించి, అది వేసుకొని తనే సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ని వొచ్చాడు నా కళ్లపడ్డట్టుతే (మిగతాది పళ్ళుకొరికి సూచించాడు).

మున:- మీకే బురిడీ వేశాడూ?

రాఘు:- ఇంటి దొంగతనానికి సన్యాసివెధవ వొక్కడూ చాలా క, వీడకూడా పగటివేషంలో రావటం యెందుకో?

సర్కి:- అది తెలివిగా ఆలోచించి చేశారనుకుంటారు సన్యాసి దొంగతనంలో పట్టుబడితే, వాళ్లకు బంగారమూ దక్కదు; పైన జైలుప్రాప్తికూడాను ఈరకంగా అయితే, ఎవరూ అనుమానించకుండా, నడిబబ్బలో, పట్టపగలు, దర్జాగా పోవొచ్చని యీ వుపాయం పన్ని వుంటారు. నా సైకిల్ నడిచేందుకూడా వీళ్లేకుండా-వెధవలు, ట్యూబులూ, టైర్లూ కోసిపారేశారు. ఇంత దొంగవెధవల్ని నేనెక్కడా చూడలేదు.

రాఘు:- నేను చూశాను కాని, దొంగ వెధవలన్న అనుమానమే గలుగలేదు!

సర్కి:- వీళ్లను వొడుల్తానా? మీరొక స్టేట్ మెంటుయివ్వండి రాఘవయ్యగారూ!

రాఘ:- నా స్టేట్ మెంటు దేశాకిస్వామి! నాకసలే పోలీసు లంటే భయం. పోయిన సామూహి పోగా, స్టేషన్ చుట్టూరా, మేప్రేటుకోర్టు చుట్టూరా తిరగలేక— చావు!

సర్కి:-మీవస్తువుల్ని కూడా పట్టుకుంటాం!

రాఘ:- మీరు పట్టుకునేందుకూ, స్టేట్ మెంటుకూ సంబంధం లేదు. స్టేట్ మెంటు మీకేమీ సహాయపడదు. మీ యూని ఫారాన్ని దొంగిలించారని మీరే స్టేట్ మెంటు యిచ్చి, ముందు మీవస్తువులు దొరికే మార్గం చూసుకోండి తరువాత నాసంగతి చూద్దురు కాని! అదీకాక వాళ్లు రాడీ వెధవలు!

సర్కి:- ఏడిశారులెండి!

మున:-సమయంవస్తే వాళ్లకన్న పోలీసులే ఎక్కువ రాడీ తాతారు. ఎంత రాడీతనం వువయోగించక పోతే డేరా మేకుల్లాంటి వెధవల్ని లొంగతియ్య గలుగు తారూ?

రాఘ:-రాడీవాళ్ళగోల మనకువొద్దు నేను పెద్దచునుషుల్తో యేదన్నా వ్యవహారంచేస్తానుకాని, రాడీల జోలికే పోను!

సర్కి:-అనవసరవాదం వొద్దు మీరు స్టేట్ మెంటు—

రాఘ:-నేను యివ్వనుబాబూ! ఇవ్వను.

సర్కి:-మీరన్నా చెప్పండి మునసబుగారూ!

మున:-ఎవరు చెప్పినా ఆయన వినడు; మనం పోదాం రండి.

[చేసేదిలేక, సర్కిలు, మునసబుతో కలిసి వెళ్ళిపోయాడు. నరసమ్మ వొచ్చింది.]

నర:-ఇందాక ఇక్కడ కట్టేసినాయన ఏడీ?

రాఘ:-ఒదిలిపా గ్యూఱ, వాడు సర్కిలేనే!

నర:-(ఆశ్చర్యంతో) నిజంగా!

రాఘ:-నిజమేనే! మొదటివాళ్ళిద్దరూ దొంగవెధవలే!

నర:-ఐతే మీరు కోర్టుకు వెళ్ళక్కర్లేదా?

రాఘ:-ఉహూ.... ఇంక నీ నగలు పోయినట్టేనే!

నర:-పోతే పోయినయ్ లెండి అవన్నీ పూర్వకాలపువి. చాలా

మోటుగాకూడా వున్నయ్. కొత్తవి చేయిద్దురుకాని.

రాఘ:-నీ కల్లాగేవుంటుంది. అవి పోయినందుకు నీకు

సంతోషమల్లేవుంది

నర:-పోనీ మీరు విచారిస్తే విచారించండి. నాకు అభ్యం

తరంలేదు. పోయి మండిపోతోంది. నేను పోతాను.

[నరసమ్మ వెళ్ళిపోయింది. పుల్లాయ్ వొచ్చాడు.]

రాఘ:-ఏరా. నువ్వు వరారవలా?

పుల్ల:-లేదుబాబూ! మీరుండగా నాకేం భయం? మీరు

కూడా ఆయన్ను కట్టేశారుగా? జైలుకుపోయినా ఇద్ద

రమూ తోడుతోడుగా వుంటాంకదానని, పక్కగదిలో

వుండి, అంతా వింటూనేవున్నా.

రాఘ:-సరేలే, పోయి పనిచూసుకో.

[రాఘనయ్యా, పుల్లయ్యా చెకోవైపూ వెళ్ళిపోయారు.]

[తెర]

“బుద్ధి చ్చింది”

నాకినీ ఫిలింస్ను స్టూడియోలోని డైరెక్టర్ బ్రహ్మానందం ప్రేమేటుగది. గది మధ్యలో పెద్ద టేబిల్, దానిమీద ఒక టెలిఫోనూ, కాలింగ్ బెల్లూ, రెండు మూడు గాజు పేపర్ వెయిట్లూ, ఇంకా ఇలాటి ఆఫీసు సామానా ఉన్నయ్. గదిలో రెండు మూడు సోఫాలూ, నాలుగైదు కుర్చీలూచిందర వందరగా ఉన్నయ్. పైన సీలింగ్ ఫాన్ తిరుగుతూవుంది.

గదిగోడలు, శుభ్రంగా తెలగా ఉన్నయ్. ప్రసిద్ధ సినిమాతారల ఫోటోలు, స్టూడియో గ్రూప్ ఫోటోలూ గోడలకు వేలాడుతున్నయ్.

టేబిల్కు ఎదురుగావున్న రివాల్యూంగ్ కుర్చీలో డైరెక్టర్ బ్రహ్మానందం కూర్చొని, సిగరెట్ కాల్చుకుంటూ, కళ్లుసగంమూసి దీర్ఘాలోచనలో వున్నాడు. వయస్సు నలభై పెబ్బడా, మనిషి బలంగానే ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. ఇప్పటికి కొన్ని దంతాలు మాయమైనా, మాట్లాడేప్పుడు నటు పడవు. ఆయన వేసిన విలువైన సిల్క్ నూటునుట్టి, కలవాడేననితోసుకొని మనిషి నల్లగా తుమ్మమెద్దలే, అందవికారంగావున్నా - ఆ కురూపత్వాన్ని గూర్చి ఆయన ఎన్నడూ ఆలోచించినట్టు కనిపించదు; దీనికి ఇది కారణమే వుంటుంది - దుస్తులో మిగతా లోపాలన్నింటినీ కప్పిపుచ్చ గలుగుతున్నాడుగా! ఆచిన్న కళ్లలో మోగపుటాలోచనలు కనిపిస్తున్నయ్.

గోడగడియారం తొమ్మిది గంటలు కొట్టింది. గదిలోని విద్యుద్దీపాలు వెలగటం లేదు కనుక, ఇది ఉదయమే వుంటుంది.

క్షణం నిశ్శబ్దం.

[స్పింగ్ డోర్స్ తెరుచుకొని, ఆఫీసు ప్యూన్ ఖాదర్ వచ్చాడు. ముసలివాడైనా, దేహపటుత్వం తగ్గలేదు.]

బ్రహ్మ:-ఏం?

ఖాద:-తమకోసం ఎవరో వచ్చారు!

బ్రహ్మ:-ఎవరో ఏమిటి - నీమొఖం? ఆడదా? మొగాడా?

ఖాద:-ఆడవారేనండీ!

బ్రహ్మ:-ఎంతమందేమిటి?

ఖాద:-ఒక్కరేనండీ!

బ్రహ్మ:-ఎందుకో కనుకోలేమా?

ఖాద:-ఇక్కడ ఫిలిముల్లో నటించేందుకు — శమనగ్యవం
చేసుకుందామని చెప్పారు —

బ్రహ్మ:-ఏమన్నా బాగుందా?

ఖాద:-చాలా బాగున్నాను ముసలివాణ్ణి నామనస్సే చలిం
చిందంటే....

బ్రహ్మ:-ఏడిశావు! నీనమస్సు ముసలిది అందుకని అది
చలించలేదుఇంతకూ ఆమె పేరేమిటి?

ఖాద:-కనుకోలేనండీ! మహిమిమాత్రం.... ఆ హాహా!
మీలాటి నవయువకులకు - యీదూజోదూను!

[తన నవయువకత్వాన్ని స్ఫురింపజేసేందుకు ఒక్కసారి చొక్కా
కాలకు పెక్కి ఎత్తాడు.]

బ్రహ్మ:-సరే....ఒక్కపనిచెయ్. ఆమెను మెల్లిగా లోపలికి
ప్రవేశ పెట్టి, నువ్వు బైటికివారుతో—

ఖాద:-నామామూలూ పనే!

బ్రహ్మ:-స్టూడియోలో ఎవ్వరూ లేకుండా ?

ఖాద:-ఆదివారమని అందరూ —

బ్రహ్మ:-ఊరిమీద బలాదూర్లకు వెళ్ళాడుకాబోలు! సరే—
పంపు....

[ఖాదర్ వెళ్లిపోయాడు. గదిలోకి రాబోయే అపరిచితవ్యక్తి
కోసం బ్రహ్మనందం కుర్చీలో నర్దుకుమాల్చాచి, సిగరెట్ ముట్టించి, ఆఫీసు
ఫైలులోకి దీర్ఘంగా చూస్తున్నాడు, మధ్యమధ్య ఒకపక్క తనదృష్టిని
ద్వారంవైపు పోనిస్తూనేవున్నాడు.

క్షణంగడిచింది.

స్ప్రింగ్ డోర్స్ చప్పుడైనయ్.

పదిహేడేళ్ళ నవయవ్వని ప్రవేశించింది. అధునిక మైన దుస్తుల్ని ధరించింది. పిరుగుల్ని దాటిన వాలుజడ, ఆమె మందగమనానికి తాళం వేసేంది. ఆమె స్వాభావిక అందాన్ని, పెమెరుగులు ద్విగుణీకృతం చేస్తున్నయ్. తెలియనివాళ్ళు ఆమె ఇదివరకే ఫిలింస్టార్ అనుకునే అవకాశాలున్నయ్.]

బ్రహ్మ:- (క్రీగంటచూసి) ఓమ్ ఇన్ !.... కూర్చోండి.

[ఆమె బ్రహ్మనందానికి దగ్గరగావున్న సోఫాలో కూర్చుంది.]

బ్రహ్మ:- తమ పేరు?

ఆమె:- కుమారి

బ్రహ్మ:- తమకు నాతో ఏంవనో చెప్తారా?

కుమారి:- నేను స్కూల్ ఫైనల్ దాకా చదివాను. చిన్నప్పుడు సంగీతం నేర్చుకున్నాను మా స్కూలు డ్రామాల్లో కూడా నటించాను. ఆ బాపతు సర్టిఫికెట్లు—

[చేతిలోని హ్యాండ్ బాగ్ లోంచి తియ్యబోయింది]

బ్రహ్మ:- అవసరం లేదు లెండి

కుమారి:- చదువు మానేశాక, నా సంగీతజ్ఞానాన్ని వృద్ధి చేసుకున్నాను. సంసారస్త్రీని ఫిలిముల్లోకి వాచ్ చేస్తున్నాను. భయపడతూ సంవత్సరం గడిపాను—

బ్రహ్మ:- మీకు వెనుక, మొగ్గాలైవరూ లేరా?

కుమారి:- తల్లిదండ్రులు చిన్నప్పుడే పోయారు....

బ్రహ్మ:- తమ భర్త—?

కుమారి:- (సిగ్గు పడుతూ) ఇంకా పెళ్లి చేసుకోలేదు....

బ్రహ్మ:-అలా స్వతంత్రంగా ఆలోచించుకొని ముందడుగు వెయ్యాలి—

కుమా:-అందమైన, చదువుకున్న యువతులు మీఫిలిమ్ లో నటించేందుకు కావాలని మీరు పత్రికలో వేసిన ప్రకటనచూసి - తమ దర్శనార్థం వొచ్చాను.

బ్రహ్మ:-కిందటి వారంలో “భూకంఠం” అనే సామాజిక చిత్రం పూర్తయి, ప్రస్తుతం ఎడిటింగ్ లో వుంది. మా తరువాతి చిత్రం “తార ప్రేమ” — పౌరాణిక చిత్రం.

కుమా:-తారా శశాంకమా?

బ్రహ్మ:-కాదు. అక్కడే చాలామంది పొర బడతారు. ఈతార - వాలి భార్య....కథా భాగం రామాయణం లోంచి తీసుకొని, మన స్వంత తెలివితేటల్తో దాన్ని పెంచి, తీస్తాము. ఇందులోకే తారలు కావాల్సి ప్రకటించాను.

కుమా:-ఐతే అందమైన స్త్రీల కోసం ప్రకటించారు; బహుశా మీకు కావాల్సింది - అనాకారులను కుంటాను.

బ్రహ్మ:-ఏం - అలా అన్నారు?

కుమా:-తారా, వాలీ, సుగ్రీవుడూ - వాళ్లందరూ కోతులు. కనుక, మీకు తార పాత్ర వేసేది కానీ, ఇంకా అలాటి స్త్రీ పాత్రలు వేసేది కానీ - కోతి లాగు ఉండొద్దా?

బ్రహ్మ:-వాళ్లందరూ కోతులైన మాట నిజమే కాని - కోతుల్లో మాత్రం అందమైనవి లేవా? తార మహా

ఆందగతై అని రామాయణ ప్రమాణం. ఆమె కోసం వాలీ, సుగ్రీవులూ కొట్టుకు చచ్చే వాళ్లు.

కుమా:-వాళ్లూ కోతులే! మనుషులెవరూ ఆమె కోసం కొట్టుకు చావలేదుగా!

బ్రహ్మ:-సిజమే! కానీ ఆమె అందాన్ని లోకానికి తెలియ పరిచేందుకు - మనుషులుకూడా ఆమెకోసం కొట్టుకు చచ్చిపోయి మనం కల్పిద్దాం.... ఇలాటి సందర్భాల్లోనే మన తెలివితేటలు పనిచెయ్యాలి! మనకు కోతుల అవసరమేలేదు. సిజంగా అవ్వే అవసరమైతే - యీ చిత్రం ఇండియాలో తీసే అవకాశంలేదు. సాత్ ఆఫ్రికా పోతేనేకానీ - మిషి ఎత్తు ఉండే-గొరిల్లా కోతులు దొరికవు. మనం కిథకుమారుగా, సర్కస్ చూపాల్సి వస్తుంది. అదీకాక, ఈ మన వ్యవస్థ కోతుల్లోంచే వచ్చిందని డార్విన్ ధియరీ చెప్తోంది.

కుమా:-సరే....తారా, ఆమె దాసదాసీదామూ అందరూ కూడా సుందరీమణులేనన్నమాట?

బ్రహ్మ:-తప్పకుండాను. అందమైన ఆడదైనా లేకుండా, చిత్రాన్ని మెప్పించలేం....అసలు సంగతి ఏమిటంటే-ఇప్పటికే అప్లికేషన్లుచాలావచ్చియ్యే. ఇంకా ఎవర్నీ బుక్ చెయ్యలేదు....లోగడ మీకేమన్నా స్క్రీన్ అనుభవం వుందా?

కుమా:-లేదు.

బ్రహ్మ:-సంగీతం వచ్చున్నారు కాదూ?

కుమా:-ఆఁ.

బ్రహ్మ:- (ఆమెను పరిశీలించి చూస్తూ) మీ ఆకారమూ, ఫేస్ కట్టూ, కేమేరాకు బాగానే పూటయ్ కాని, కేమేరాముందు నటించేదుకు ఇదే మొదటి సారి కనుక... పాత్రపోషణ చెడవొచ్చు—

కుమా:-మీరు అతినమద్ధులైన డై రెక్టర్లు. మీ శుశ్రూషలో, పైకి వచ్చే అవకాశం ఎంతైనా వుంటుందని నాకు గట్టి నమ్మకం వుంది.

బ్రహ్మ:- (ఉబ్బి) అదనిజమే! ఇప్పుడు యీ కొమ్ములు తిరిగిన సటీనటకుల్లో చాలాభాగం నా చేతికింద నలిగినవాళ్ళే! శాకినీఫిలిమ్స్ వారితరపున నేను డై రెక్టర్లు చేసిన థాకినీచిత్రంతో — క్రొత్త సటీనటకులతో ఎంత మంచిచిత్రం తియ్యవచ్చో నేను లోగడ నిరూపించాను. కాని తొమ్మిది నెల్లక్రితం సుందరి అనే అమ్మాయి యీ స్టూడియోలో జేరింది. చాలా అందంగా నీలాగే వుండేది. ఆమె పాట శ్రావ్యంగా, రికార్డింగ్ కు వీలుగా వుంది. మొట్టమొదట చిన్నచిన్న పాత్రలు ఇస్తానన్నాను. కాని, ఐదారు నెల్లదాకా వీలైందికాదు. పాపం — ఆమెదగ్గర ఓర్పుతక్కువ. ఆమెజీతాన్ని ఆమెకు సక్రమంగా ముట్టజెప్తున్నా, నామీద అలిగి, అల్లరిచేసి — ఎవరితోనూ చెప్పకుండా వెళ్లిపోయింది. ఆమె నా మాటలు వింటూ, నా చెప్పచేతల్లో ఉన్నట్టయితే ఇప్పటికి — తారా పథంలో పెద్దతారై—

కుమా:-“తార ప్రేమ”లో తారపాత్ర వేసేది—

బ్రహ్మ:-వేసి — వెండితెరమీద—

కుమా:-బంగారంలా మెరిసేది !

బ్రహ్మ:-అందుకు సందేహమా ? కాని, నువ్వుమాత్రం ఆమెలాకాకుండా, నామాట తోసెయ్యకుండా—

కుమా:-తమరు చెప్పిందల్లా చేస్తాను. మిమ్ము ఆశ్రయించి పైకిపాకాలనుకున్న లతను అనుకోండి—

బ్రహ్మ:-ఆమాట ఎప్పుడూ మరిచిపోకూడదు. మొట్టమొదట నాయికా పాత్రల్ని ఇవ్వలేక పోయానా, క్రమంగా, నీసామర్థ్యాన్నిపట్టి - పై పైకి లాక్కుపోతాను. అవ కాశాన్ని పట్టి సిన్సియర్ గా పనిచేస్తూ, నువ్వుకూడా కమ్ముకుపోవాలి. ముందు ముందు, చీటికీ మాటికీ కోపగించుకుంటూ — టెక్నీషియన్స్ ను ఎదిరించి మాట్లాడటం, వాళ్లను సీచంగా చూడటం - ఇలాటి వేమీ జరిక్కుకూడదు. నీకు యీఫీల్డ్ లో అనుభవం లేదు కనుక, ఇవన్నీ చెప్తున్నాను. ఇప్పుడే అన్నీ బాగా ఆలోచించుకో—

కుమా:-అన్నీ ఇదివరకే ఆలోచించుకొని వచ్చాను. గౌరవంగా, మీచాటున పనిచేసుకుపోవాలని నిశ్చయించుకున్నవాన్ని, మిమ్ము ఎదిరించగలనా?

బ్రహ్మ:-(ఉబ్బి) అలా అణకువగా ఉండాలి. నామాటల్ని అక్షరాలా పాటించావంటే — రే పీపాటికి నిన్ను గొప్పతారను చేసేస్తాను. నిన్ను చూసినప్పటినుంచీ- నీకు ఎంతైనా ఉపకారం చేద్దామనిపించింది—

కుమా:-స్త్రీజనం విషయంలో మీరునన్ను నవనీతం అనుకుంటాను—

బ్రహ్మ:-నీఅంత అందమైన పిల్లను చూస్తే - ఏవురుషుడు కరిగి నీరై ప్రవహించడూ?

కుమా:-మీదయకు కృతజ్ఞురాలి.

బ్రహ్మ:-కాంక్షాశ్చసారంమీద దస్కత్ చేసేందుకు ముందు మీకేమన్నా అనుమానాలుంటే అడగండి.

కుమా:-అనుమానాలేమీలేవు. నేను అన్నింటికీ సిద్ధంగానే వున్నాను.

బ్రహ్మ:- జీతంవిషయంలో ఒక్కమాట చెప్పాల్సివుంది. కొత్తవాళ్ళకు పెద్దజీతాల్ని ఏర్పాటుచేసేందుకు స్టూడియోవాళ్లు ఒప్పుకోరు. నీ అందమైనకళ్ళూ, విశాల ఫాలభాగమూ, భుజాలవొంపు, కురులఅడమూ— వీటన్నిటికీ సరైన విలువను ఇవ్వట్లో నేను నిర్ణయించ లేకపోవచ్చు. నీసంగతి పూర్తిగా గ్రహించాక, నీ జీతాన్నికూడా వృద్ధిచేసేందుకు నాకెట్టి అభ్యంతరమూ లేదు. వ్యాపారదృష్టిలో నీలాటి సౌందర్య వతులు ఎంతైనా ఉపయోగపడతారు. ప్రౌఢగా నటించేందుకు అన్నివిధాలా సరిపోతావు కనుక, నీకోసమన్నా ఏదారు ప్రేమఘట్టాల్ని సృష్టించామంటే— ప్రేక్షకమహాజనం మైమరిచిపోతారు—

కుమా:-ఇంతకూ అసలుసంగతి కానీండి.

బ్రహ్మ:- వొస్తున్నాను. నీ ప్రస్తుతజీతం నెలకు ఎవభైరూపాయిలు. ఇది నా వ్యక్తిగతనిర్ణయం మాత్రం

కాదు. వ్యాపారరీత్యా జరిగిన నిర్ణయం. ఇందుకు మీకు ఇష్టమైతే, యీ కాంట్రాక్టు ఫారం మీద దస్కత్ పెట్టండి.

కుమా:- మీ నిర్ణయూన్ని నేను కాదనగలనా?

[బ్రహ్మానందం ముఖం వికసించింది. బ్రహ్మానందం ఇచ్చిన కాంట్రాక్టు ఫారం మీద కుమారి దస్కత్ పెట్టింది.]

బ్రహ్మా:- డిల్స్ రైట్! ఇలా చెప్పిన మాట వినే గుడ్ గర్ల్స్ విషయంలో ఎంతైనా సహాయం చెయ్యవొచ్చు. డై రెక్టర్ బ్రహ్మానందం మాట తప్పడు! (కుమారి కూర్చున్న సోఫాలోకి జేరి) నీ అందాన్ని చూసి మూర్ఛబాధ్యే ప్రేక్షకుల్ని సృష్టించి పారేసే సామర్థ్యం నాలో వుందంటే నమ్ము.

కుమా:- నన్ను చూసి మీ అంత అనుభవశాలురే మూర్ఛబాధ్యంతే - ప్రేక్షకులు ఇంకెంత ఘోరంగా మూర్ఛబాధ్యారో నేను తేలిగ్గా గ్రహించుకోగలను!

బ్రహ్మా:- భలే జాణవు!

(నవ్వి, ఆమె చెక్కిలి మీద వేలితో కొట్టి మొదట ఏమో అనుకున్నాను. విషయాన్ని 'అలా చప్పుచప్పున గ్రహిస్తూ అల్లుకు పోవాలి. ఒక్కొక్కళ్లకు ఎంత చెప్పినా తలకెక్కదు. కాని నీలాటి యువతీ రత్నమైతే - రోజుల్లో అవని పనిని, క్షణాల్లో అర్థమయ్యేట్లు చేసేయ్యవొచ్చు.

[బ్రహ్మానందం తన కుడిచేతితో ఆమె ఎవమ చేతిని తాకాడు. ఆమె, చిరునవ్వునవ్వి, అతనికి దగ్గరిగా జరిగింది. బ్రహ్మానందం ఆమెను కావలించుకో బోయాడు.

గది స్పింగ్‌డోయ్స్ చప్పుడైనయ్. కంగారుగా బ్రహ్మానందం అటుచూసి, నిశ్చేష్టుడౌతాడు.

ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం]

బ్రహ్మ:- (లేచి) ఎవరూ? సుందరా? (కోపంతో) హూం. ఇక్కడి రెండుకొచ్చావూ? (తడబాటుతో) ఆచేతులో కెమేరాపమిటీ? డామిట్! ఇంతద్వైర్యంగా నాపై వేటు గదిలోకి నాపర్మిషన్ లేకుండావొచ్చి, ఫోటోతీసి నన్ను అశౌరవిస్తావూ? చూడు ఇప్పుడు నిన్నేం చేస్తానో! (మాటలురాక ఆగాడు.)

[సుందరి వొచ్చింది. కుమారికన్న రెండు మూడేళ్లు పెద్ద. ఇద్దరి ముఖాల్లోనూ చాలా పోలికలున్నయ్. సుందరి పేరుకుత్తుట్టు సుందరే!

సుందరి చేతులో హాండ్ కెమేరా ఊసుతోంది.]

సుంద:-కొంచెం తమాయించండి - డై రెక్టర్ గారూ! తమ ఫోటో బాగా రికార్డ్ అయింది. తమ ఫేస్ కట్టు కెమేరాకు బాగా సూటయింది. మీ ముఖానికి మేకప్ లేకపోయినా - ఆహా! ఏంకళ!.... రేపు మీ కొక ప్రింటు పంపుతాను.... ఇక వెళ్దామటే - చెప్తే?

కుమారి:- (సోఫాలోంచి నవ్వుతూ లేచి, పమిట సర్దుకొని) ఈ ప్రేసుఘట్టంలో, నాఫోటో బాగాపడ్డదటేలక్కా?

సుంద:-ఓ! ప్రేక్షకమహాజనం మూర్ఛపోవాల్సిందే!

బ్రహ్మ:- (విషయం పూర్తిగా అర్థమై) నాన్ సెన్స్ ! బుర్ర ఏమన్నా తిరుగుతోందా యేం ? ఇప్పుడే పోలీసును ఫోనులోపిలుస్తాను.

సుంద:- ఊహ. పిలవండి. మీ ఫోటోను వాళ్ళిక్కూడా చూపిస్తాను. అంతేకాదు—ఒక కాపీ మీ భార్యమణిగారికి వంపుతే—మీ కొక వారంరోజులైనా ఇంటివెలుపల విడిచిపెట్టేద్దు తప్పదు! ఈ కాపీల్ని మార్కెట్ లో పెడితే మహాడిమాండ్ వుంటుంది. ఇదుగో—మాకు టైం అయింది. శ్రమకు తమిం చండి.... శేలవు—

కుమా:- (బ్రహ్మనందంతో) తమరిచ్చిన ఉద్యోగం చాలా బాగుంది నాకు నిజంగా బ్రహ్మనందంగా వుంది!

బ్రహ్మ:- నువ్వు కుమారివి కాదు — నా పాలిట మారివి!

కుమా:- మీకంత కష్టమెందుకు, వెళ్తున్నారేండి.

[సుందరీ, కుమారీ కలిసి రెండడుగులు ముందుకువేశారు.]

బ్రహ్మ:- (ఆతృతతో) సుందరీ ! ఆగు; నామీద అంత కోపందేసికీ ? నేను నీకేం అపకారంచేశానూ ?

[సుందరి ఆగింది.]

సుంద:- ఇప్పటికీ చేసిన అపకారం చాలక, ఇంకా 'ఏం అపకారం చేశానూ ?' అని అడగొచ్చావా ? పెద్ద ఫిలింతారసు చేస్తానని లేత సొరకాయలు కోళావు. రెండు చిత్రాల్లోనూ నాకు ఒక్కపాత్ర కూడా ఇవ్వకుండా కాలంగడిపావు. నన్ను తారగా కాకుండా, నీ విలాస వస్తువుగా ఉపయోగించు కోవాలనే అభిప్రాయాన్ని బైట పెట్టేందుకూడా, నువ్వు అభిమాన

పడలేదు. దానికి నేను విముఖత చూపానని, ఇంకో చోటు చూసుకో మన్నావు. నీకు తలలొగ్గి, నీ అడుగులకు మడుగు లొత్తుతూ, ఆత్మాభిమానాన్ని చంపుకొని నీ కామత్పణ్ణ తీర్చేవాళ్లు - పెద్దస్టార్లా? నాలాటి అమాయకపు కన్యల్ని ఎంతమందిని నమ్మించి యీ విధంగా మోసగించావో! ఎక్కడి దాకానో ఎందుకూ - ఇంతకు ముందే నా చెల్లెలిక్కుడా, నాకు చదివిన పాఠాల్నే వల్ల వేస్తున్నావు!

కుమా:-అది ఆయనకు అలవాటే!

సుంద:-ఈ యువతు లందరూ పొట్ట కూటి కోసం ఇక్కడ జేరారు కనుక, నీ మాటను తేలిగ్గా తీసెయ్య లేరనే ధీమాతో ప్రతి అందమైన ఆడదాని వెంటా పడతావు. రెండు మూడు సార్లు మంచిగా నీకు చెప్తే తల కెక్కిందా? రేపు వార్తా పత్రికలో “డై రెక్టర్ గారి డైరీ లోంచి” అనే శీర్షికలో - యీ ఫోటో ప్రకటిస్తే - తమ గౌరవ మర్యాదలు ద్విగుణీ కృత మౌతయ్యను కుంటా. మీ రందరూ పెద్ద మనుషులు కాదండీ! మీ పెద్ద తనం యీ ఫోటోలో బైట పడుతుంది!

బ్రహ్మ:- (దివాళాతీసిన సాహుకారుముఖంవేసి) ఒద్దు— సుందరి! వొద్దు. నాగౌరవానికి భంగం కలిగించ వొద్దు; నువ్వు ఏమిచెయ్యమంటే - అది చేస్తాను.

కుమా:-నువ్వు చెప్పినవల్లా చేస్తాడటే అక్కా!

సుంద:- పెద్దపులి ఆర్భాటమంతా బోనులో పడక పూర్వమే!
 బోనులోపడ్డాక, చెప్పినమాట వినక ఏంచేస్తుంది?
 (బ్రహ్మనందంతో) చూడు డై రెక్టర్ బాబూ! ఈఫిలిం
 స్టార్లందరూ నిన్ను ప్రేమిస్తున్నారనీ, వాళ్లు నీసేవకులు
 కనుక, నీ టెలిఫోన్ ఉపయోగించుకున్నంత తేలిగ్గా
 వాళ్లను ఉపయోగించుకోవాలనీ ప్రయత్నిస్తున్నావ్.
 పొట్టకూటికోసం నీ అనుగ్రహం సంపాదించేందుకు-
 వారు పడే అవస్థ, పొందే వ్యాకులతా భోగివి -
 నీకే తెలుస్తుంది? ఎదుటివ్యక్తి కష్టాన్నన్నా ఆలో
 చించేవాడివా?

బ్రహ్మ:- (తలవంచి, దీనంగా) చాలుసుందరీ! నాకు
 మంచి గుణపాఠాన్ని బోధించావ్. నాఫౌటో నాకు
 యిచ్చేసి, నన్నుక్షమించు

సుంద:- నక్కజిత్తులన్నీ నాదగ్గర పంకిరావు. ఈనాటికి నీకు
 తెలిసివచ్చినా, రేపటినుంచీ నీ ప్రవర్తన యధా
 ప్రకారంగానే వుంటుంది. నాకుమాత్రం నీమీద
 నమ్మకం నహీ, నహీ. నేను చెప్పినట్టుగా చేస్తే—
 నీ గౌరవం పోకుండాచూస్తాను....

బ్రహ్మ:- సరే చెప్పు

సుంద:- ఇకముందు ఫిలింస్టార్లను యీ విధంగా అగౌరవించ
 నని రాసిఇవ్వు.

[బ్రహ్మనందం అనుమానంగా ఊహిస్తున్నాడు.]

సుంద:- బోను. నాకుచెప్పిన పాఠాన్నే—సుమతీశతకంలో
 వల్లెవేసిన పద్యంలాగు, ఎక్కాన్ని బట్టిపెట్టిన కుర్రాడి

లాగు, నడురూ, బెరురూ లేకుండా ప్రతిస్తారుకూ
అప్పగిస్తావు. ఇకముందు అలాజరగకుండా హమీగా
కాగితం రాసిమ్మన్నాను. నువ్వు అవినీతికరంగా
ఇకముందు ప్రవర్తిస్తే తప్ప, ఇంకేసందర్భంలోనూ
ఆకాగితాన్ని బైటపెట్టను....నన్ను నమ్ము.

[బ్రహ్మనందం విసుగుతో గొణుక్కొంటూ కాగితం రాసివచ్చాడు.]

బ్రహ్మ:-ఇంక నా ఫోటో ఇచ్చేయ్.

సుంద:-ఆగు....నన్ను నమ్మించి మోసం చేశావు. ఇక
ముందు జీవితంలో నన్నా, నేను సుఖ పడాలి....

బ్రహ్మ:- (విసుగ్గా) దానికి నేనేమీ అభ్యంతరం చెప్ప
లేదే!

సుంద:-ఒకరి అడ్డం ఏముందీ? నా సౌఖ్యానికి ఒకే మార్గం
వుంది. అది నీ వల్లనే అయ్యేవని.

బ్రహ్మ:-చెప్పు చూద్దాం.

సుంద:-చూద్దా మంటే కాదు - చేసి తీరాలి.

బ్రహ్మ:-ముందు చెప్పు.

సుంద:-లోకంలో ధన హీనతే దౌర్భాగ్యం. లోకంలోని
ముప్పాతిక అవసరాలు డబ్బు మీద ఆధార పడి
ఉన్నయ్. ఇప్పుడు మాకది చాలా అవసరం.

బ్రహ్మ:-డబ్బు! ఇక్కడ డబ్బు కుప్పలు పోసుకు
కూర్చున్నానా?

సుంద:-అలా ఓట్రించవోకండి. అన్ని సుగుణాలూ మీ
లోనే ఉన్నయ్. నెలకు రెండు వేలు జీతం తీసు

కుంటావు. స్టుడియోలో భాగస్వామివి. ఇదికాక ఇంటి దగ్గర బోలెడు ఆస్తివుంది. పిల్లా పీచూలేరు. ఏం చేస్తావయ్య - యీ డబ్బుంతాను? నువ్వు అనుభవించనూ లేవు - ఇంకోర్ని అనుభవించానివ్వవు! లోభత్వంతో నువ్వు సాధించేదీ లేదు! ఇనప్పెట్టెలో ఇనుముతో పాటే రూపాయిలుకూడా తుప్పు పట్టేదాకా దాయకపోతే—దేశంలో కూటికిమాడే బీద సాదలకో, లేక దేశాభ్యుదయానికి పాటుపడే సంస్థకో ధర్మంచేసి కీర్తి సంపాదించరాదూ? ఇదంతా ఎందుకూ? నాకు అవసరమైన డబ్బు ఇవ్వదల్చుకున్నావో లేదో త్వరగా తేల్చు....

బ్రహ్మ:- (బుర్రగోక్కుంటూ) ఎంతకావాలో చెప్పు—

సుంద:- పదివేల రూపాయిలు!

బ్రహ్మ:- (అదిరి) పదివేలు! ప-ది-వే-లు! వెధవఫోటో ఖరీదు పదివేలు! నన్ను చంపేందుకు వొచ్చారు.... అంతకన్నా నన్ను చంపేయ్యరాదూ?

సుంద:- నీబోటివాళ్లు లేకుంటే, అసలు లోకమే నడవదు. దుష్టులు వుంటేనేకాని, శిష్టులు బైటపడే అవకాశం వుండదు. అదంతా ఎందుకూ? తేల్చి చెప్పేయ్— ఇవ్వదల్చుకున్నావో లేదో!

[బ్రహ్మనందం ఆలోచనలో పడ్డాడు.]

కుమా:- రావే అక్కా! ఈయనతో మనకు బేరంకుదరదు—

[సుందరీ, కుమారీ వెళ్ళేందుకని లేచారు.]

బ్రహ్మ:- ఆగు.... సుందరీ !.... పదివేలా ?

సుంద:- పదివేలే ! చాలా తక్కువ అడిగాం ! త్వరగా అటో
ఇటో తేల్చుకో—

బ్రహ్మ:- అంత తొందరెందుకూ? చూడు: ఏదు వేలు తీసు
కొని శృప్తిపడు.

సుంద:- ఎబ్బే! ఇదేమన్నా వంశాయల బేరమా? పదివేలకూ
చిల్లిగవ్వ తక్కువైనా ఫోటో ఇవ్వను—

బ్రహ్మ:- పోనీ - ఎనిమిదీ....

సుంద:- ఇంకో రెండు కలుపు.

[బ్రహ్మసందం మాట్లాడలేదు]

సుంద:- రావే చెల్లీ - వెళ్దాం

బ్రహ్మ:- ఆగు సుందరీ! - పదివేలూ ఇచ్చుకుంటాను.

సుంద:- అట్లా దార్లోకిరా - తే.... తర్వాతగా!

[బ్రహ్మసందం నీరసంగా లేచి, డబ్బు తెచ్చేందుకు పక్కగదిలోకి
వెళ్లాడు.]

కుమా:- అంతా అనుకున్నట్టే జరిగిందే అక్కా! పాచిక
పారింది ఇంతకూ వీడు మనకు ఏజన్మానో పది
వేలూ ఋణం! ఏమైనా మంచి గుణపాఠం నేర్పావు.

సుంద:- సముద్రంలో కాకి రెట్టలాగు - వీడు ఏమూలకూ?
ఈడబ్బు ఇస్తాననిపించేదుకే — కిందపెట్టి నీళ్ళు
పోయ్యాల్సి వచ్చినంతైంది. చచ్చాక వీడి శవం
కరెన్నీ నోట్లతోకాని తగలబడ దనుకుంటాను. మనం
యీ పదివేలూ తీసుకు వెళ్లాక గుండె పగిలి చావడు
కదా?

కుమా:- ఛస్తే వీడ విరగడై పోతుంది.

సుంద:- అడుగో వొస్తున్నాడు - అరవోవోక

[బ్రహ్మానందం చేతులో నోట్లకట్టలో వొచ్చాడు]

బ్రహ్మ:- (సుందరికి నోట్లు అందిస్తూ) నా నర్వస్వమూ
అర్పిస్తున్నాను—

సుంద:- (లెక్కపెట్టుకొని) ఈ వెంకటేశ్వర ముదుపును ఇందా
కనే చెల్లిస్తే సరిపోయ్యేది!

బ్రహ్మ:- ఆ ఫోటో ఇచ్చేయ్—

సుంద:- ఇవ్వాలిందే?

బ్రహ్మ:- (దీనంగా) ఇంకానన్ను ఏడిపించాలా?

సుంద:- (కెమేరా అందిస్తూ) తీసుకో.... ఈ సంగతి ఎక్కడై
నా బైట పెట్టావంటే-నీ పరువే పోతుంది. మేము వెళ్ల
బొయ్యేముందు ఒక్క మాట. అసలు నీ ఫోటో పడ
నే లేదయ్యా! డబ్బులేక, కెమేరాలోకి ఫిలిం కొన
లేద. గాభరా పడవోక, ఫిలింతీసి మీరుడబ్బు సంపా
యిస్తే, ఫిలిమే లేకుండా మేముడబ్బు సంపాదించాం
అంతే భేదం!

కుమా:- వెళ్లివస్తాం సార్—

[ఇద్దరూ వెళ్లిపోయారు. బ్రహ్మానందం తెల మొగంవేసి ఒక్క
క్షణం బిగుసుకు పోయాడు. వెంటనే— టేబిల్ మీది కాలింగ్ బెల్ ను
కొడతూ]

బ్రహ్మ:- (గది దద్దరిల్లే స్వరంలో) ప్యూన్ ! ప్యూన్ !

[ఫ్లాదర్ - ఊడిపోతూన్న తలగుడ్డను చుట్టుకుంటూ పరుగెత్తు
కుంటూ వొచ్చాడు.]

ఖాద:-సార్ !.... తేలో పామో అనుకొని వొచ్చాను.

బ్రహ్మ:-ఏడిశావ్ ! సమయానికి మాయ మాతారు వెధ
వలు ! తేలూ, పామూ ఐనా అంత ప్రమాదమైన
వికావు.

ఖాద:-పులీ, సింహమూ, ఎలుగుబంటి.

బ్రహ్మ:-అవ్వేసీకావు ఆ పీడవిల్స్ - వాళ్లు ఇంకా
యీ కాంపౌండ్ లో ఉన్నారటా ?

ఖాద:-ఎవరు బాబూ ?

బ్రహ్మ:-ఆ సుందరీ - దాని చెల్లెలూను !

ఖాద:-వాళ్లా ? వాళ్లు అప్పుడే టాక్సీలో ఎక్కి తుర్రు
మన్నారు !

బ్రహ్మ:-ఇంత సేపటా మికారు ? తిండికి తిమ్మరాజువీ,
పనికి పోతరాజు వీను.

ఖాద:-నాపేరు ఖాదర్ సార్ - పోతరాజు కాదు.

బ్రహ్మ:-అరవోవ్క - రాస్కెల్ ! ఫూల్ ! బ్లడీబెగ్గర్ !
గూస్.

ఖాద:-ఇంగిలీషులో తిట్ట వోకండి సార్.

బ్రహ్మ:-ఆఫీసు వొదిలి ఎక్కడికి వెళ్లావురా వెధవా ?

ఖాద:-ఆమెగార్ని ప్రవేశపెట్టి నన్ను జారుకోమన్నారుగా!

బ్రహ్మ:-అంటే-ఇంత సేపా? లోపల ఒక్కణ్ణి చస్తూంటే-

ఖాద:-నేను ఎక్కడికి వెళ్ళానుసార్! నేను ఇక్కడేవున్నాను-

బ్రహ్మ:-ఇక్కడ ఏంచేస్తున్నావ్ రా?

ఖాద:-లోపలడరిగే రిహార్సల్స్ చూస్తున్నానుసార్!

బ్రహ్మ:- (అదిరి) రిహార్సల్స్ ఏమిటి - సీమోహం?

ఖాద:- అదే.... అదే.... మీరు ఆ అమ్మగార్ని ఏదో ఏదో సర్దబోవటం - ఇంతలో రెండో అమ్మచారు వచ్చి మిమ్ముల్ని ఉత్తుత్తి ఫోటో తియ్యటం — మీకు తారెత్తి గజగజా ఒణకటం, మీరు పది వేలూ దర్శిం చుకొని, రాజీ పడటం—

బ్రహ్మ:- ఓరివెధవా! నువ్వు ఇదంతా చూస్తూ ఊరుకున్నా వేరా? ఆ పాట వెనక్కుండావొచ్చి వాళ్ళను పట్టు కోవొద్దట్రా?

ఖాద:- మీకు ఇదంతా ఇష్టంకాబోల్తుని ఊరుకున్నాను. మీరు సహాయంకోసం అరిచారా? నాకు చెప్పారా వాళ్ళను పట్టుకోమని? పోనీ మీరే పట్టుకోలేక పోయారా?

బ్రహ్మ:- కుస్తీ పడదామంటే వాళ్ళు ఇద్దరూ, నేను ఒక్కణ్ణి ఐపోయాను.... సరే కాని—నీకు తెలుస్తే తెలిసింది మనవాడివి కనుక ఫర్వాలేదు, ఇంక మూడో చెవిన పడ్డదంటేమాత్రం నీప్రాణాలు దక్కవు-ఖిషడ్ దార్!

ఖాద:- ఈ ఖిషడ్ దార్లకూ, సుబేదార్లకూ, జమేదార్లకూ, తహసిల్దార్లకూ, పంచదార్లకూ — నాకు భయంలేదు సార్! నేను అడిగింది ఇస్తేనే మీమర్యాద కాపాడు తాను. లేకపోతే రేపీపాటికే ఊరంతా డబ్బా వాయిస్తాను—

బ్రహ్మ:- (కోపంతో) నీకెంత తలబిరుసురా!

ఖాద:- ఇంత మంచిఛాన్సును నేను పోగొట్టుకుంటానా ?
త్వరగా తేచ్చండి - ఆకలవుతోంది—

బ్రహ్మ:- ఏడు—ఏంకావాలో ?

ఖాద:- నాకు మీరిచ్చే ఇరవైరూపాయల జీతమూ చాలటం
లేదు — పిల్లలుగలవాణ్ణి; కనుక నాకు జీతం ఎక్కిం
చండి—

బ్రహ్మ:- (విసుగుతో) ఎంతోయ్ ?

ఖాద:- యాభయ్యన్నా లేందే సరిపోదు—

బ్రహ్మ:- పూనకు యాభైరూపాయలంటే స్వడియోవాళ్లు
ఒప్పుకుంటారా !

ఖాద:- దానికీ మంచి ఉపాయం ఆలోచించా.

బ్రహ్మ:- చెప్పు—

ఖాద:- వాళ్లు ఇచ్చే ఇరవై - రూపాయలకూ, మీ జేబులోది
ముఘైర్నరూపాయలూ, కలిపి నెలతిరిగంగానే, నా
చేతులో పడెయ్యండి.

బ్రహ్మ:- ఇదట్రా నీ ఉపాయం ? నెలనెలకూ నా చేతిది
వొదిలించుకు నేదా ?

ఖాద:- వాళ్లు పదివేలకూ కుచ్చు టోపీ తగిలిస్తే బాగుందేం?

బ్రహ్మ:- ఆ మాట ఇక్కడ అంటే అన్నావ్ కాని, ఇంకె
క్కడా అనవోక.

ఖాద:- మరి నేను అడిగింది.

బ్రహ్మ:- సరేలే.

ఖాద:-ఇప్పుడు మాట అని, తరువాత ఎగకొడదామని
చూస్తున్నారేమో! ఏ నెలైతే ముప్పైరాలదో -
ఆ నెలే మిమ్మ గూర్చి టామ్ - టామ్!

బ్రహ్మ:-వ్యూహం వెధవకూడా ఎంత అలుసయ్యాను!
(గొణుక్కుంటూ) పొద్దున్నే లేచి ఎవరి మొహం
చూశానో కాని.

ఖాద:-పొద్దున గది చిమ్మేందుకు వొచ్చేప్పటికి, అద్దంలో
మీ మొహం మీరే చూసు కుంటున్నారు సార్!

బ్రహ్మ:-ఏడిశావ్ - ఫో.

[వ్యూహం వెళ్లిపోయాడు. బ్రహ్మనందం కుడిచేతులో గడ్డం
అనించి నేల చూపులు చూస్తున్నాడు. తెర పడ్డది.]

— జూలై 1939.

[ఎర్లీవీస్ కథ చదివాక]

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA131B131
పుస్తకం పేరు	ఎర్రబుట్టలు
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	137
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	APSN
పేజీలు విడదీసినది	THASIN
స్కాన్ చేసినది	Ch. Ramya
పరిశ్చ చేసినది	THASIN
పేజీలు పరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	Good